

DECYZJA KOMISJI (UE) 2017/1021**z dnia 10 stycznia 2017 r.****w sprawie pomocy państwa SA.44727 2016/C (ex 2016/N), którą Francja zamierza wdrożyć na rzecz grupy Areva***(notyfikowana jako dokument nr C(2016) 9029)***(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W następstwie kontaktów przedzgłoszeniowych dnia 29 kwietnia 2016 r. władze francuskie zgłosiły Komisji pomoc na restrukturyzację na rzecz grupy Areva (zwanej dalej „grupą Areva”) w formie udziału państwa francuskiego w dwóch podwyższeniach kapitału. Przekazały one Komisji informacje uzupełniające pismami z dnia 27 maja i z dnia 6 lipca 2016 r.
- (2) Pismem z dnia 19 lipca 2016 r. Komisja poinformowała władze francuskie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”) w sprawie tej pomocy. Władze francuskie przedstawiły Komisji swoje uwagi dotyczące tej decyzji pismem z dnia 12 września 2016 r.
- (3) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾ dnia 19 sierpnia 2016 r. Komisja wezwała zainteresowane osoby trzecie do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowej pomocy.
- (4) Komisja w wyznaczonym terminie otrzymała uwagi na ten temat od następujących zainteresowanych podmiotów trzecich: przedsiębiorstw Urenco, Teollisuuden Voima Oyj (zwanej dalej „TVO”), Siemens, od grupy Areva oraz podmiotu trzeciego, który nie zgodził się na ujawnienie swojej tożsamości. Przekazała je ona władzom francuskim, dając im możliwość odniesienia się do nich, i otrzymała od nich uwagi w piśmie z dnia 18 października 2016 r.
- (5) Władze francuskie przedstawiły Komisji szereg uwag dodatkowych w dniu 30 listopada 2016 r., a następnie w dniach 7, 12, 21 i 22 grudnia 2016 r.
- (6) Równoległe z procedurą dotyczącą pomocy na restrukturyzację dnia 27 lipca 2016 r. władze francuskie zgłosiły Komisji pomoc na ratowanie w wysokości 3,3 mld EUR w formie dwóch pożyczek na rzecz grupy Areva, w tym jednej – w wysokości 2 mld EUR – na rzecz spółki dominującej Areva SA (zwanej dalej „Areva SA”) i drugiej – w wysokości 1,3 mld EUR – na rzecz należącej do niej w całości spółki zależnej Nouvel Areva (zwanej dalej „Nouvel Areva”) ⁽³⁾. Pożyczki te mają zostać przekształcone na kapitał tych dwóch podmiotów podczas podwyższeń kapitału będących przedmiotem niniejszej decyzji. Zgłoszenie pomocy na ratowanie zarejestrowane pod numerem SA.46077 jest przedmiotem oddzielnej decyzji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 301 z 19.8.2016, s. 2.⁽²⁾ Zob. przypis 1.⁽³⁾ Podmiot ten opisano w motywie 33 niniejszej decyzji.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS POMOCY

2.1. Beneficjent pomocy i okoliczności jej przyznania

2.1.1. Prezentacja grupy Areva

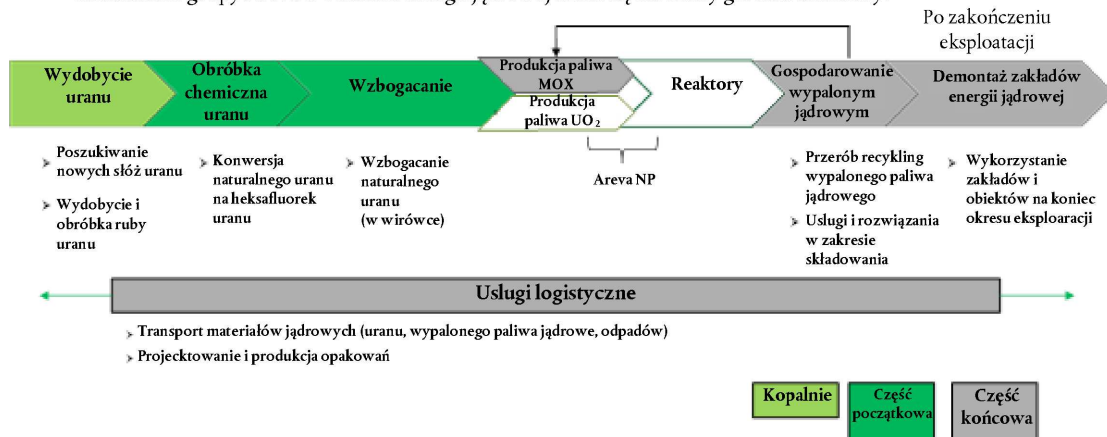
- (7) Grupa Areva jest notowana na rynku regulowanym, przy czym państwo francuskie kontroluje bezpośrednio lub pośrednio 86,52 % jej akcji. Spółka dominująca, Areva SA, należy do państwa bezpośrednio w 28,83 % oraz pośrednio poprzez Komisariat ds. Energii Atomowej (fr. Commissariat à l'Energie Atomique, CEA) (zwany dalej „Komisariatem ds. Energii Atomowej”) i przedsiębiorstwo Bpifrance Participations, które posiadają odpowiednio 54,37 % i 3,32 % akcji spółki Areva SA. Areva SA posiada w różnych spółkach zależnych należących do grupy Areva pakiety kontrolne akcji, których wysokość przedstawiono na rysunku 2 poniżej.
- (8) Grupa Areva na rynkach energii jądrowej prowadzi działalność w czterech gałęziach składających się na cały cykl i obejmujących:
- działalność wydobywczą (prace poszukiwawczo-rozpoznawcze, rozwój, eksploatację i modernizację projektów wydobywczych), która w 2015 r. stanowiła 18 % obrotu grupy;
 - działalność w zakresie części początkowej cyklu paliwowego (konwersję i wzbogacanie uranu, opracowywanie i produkcję paliwa jądrowego), która w 2015 r. stanowiła 28 % obrotu grupy;
 - działalność w zakresie części końcowej cyklu paliwowego (unieszkodliwianie odpadów promieniotwórczych i recykling w formie paliwa mieszanego plutonowo-uranowego „MOX”⁽⁴⁾, logistykę jądrową, demontaż i usługi), która w 2015 r. stanowiła 19 % obrotu grupy;
 - działalność w zakresie reaktorów i usług powiązanych (projektowanie, produkcję i konserwację reaktorów jądrowych, w tym reaktorów jądrowych przeznaczonych do napędu jednostek pływających i innej działalności drugorzędnej, takiej jak pomiary nuklearne), która w 2015 r. stanowiła 34 % obrotu grupy.
- (9) Inny rodzaj działalności, mający mniejsze znaczenie i znajdujący się obecnie na etapie racjonalizacji, dotyczy energii ze źródeł odnawialnych. Działalność ta stanowiła mniej niż 1 % obrotu grupy Areva w 2015 r.
- (10) W ujęciu schematycznym wymienione wyżej cztery gałęzie odpowiadają dwóm głównym rodzajom działalności, które w przeszłości były oddzielne i wzajemnie się uzupełniały: (i) zarządzaniu cyklem materiałów jądrowych obejmującym wydobycie, część początkową i część końcową oraz (ii) działalności związanej z reaktorami. Pierwszy z tych rodzajów działalności prowadziła spółka Cogema, a drugi – spółka Framatome, które w 2001 r. połączyły się, tworząc grupę Areva.

Rysunek 1

Schemat działalności grupy Areva

PIONY DZIAŁALNOŚCI GRUPY

Działalność grupy Areva w sektorze energii jądrowej dzieli się na cztery główne dziedziny:

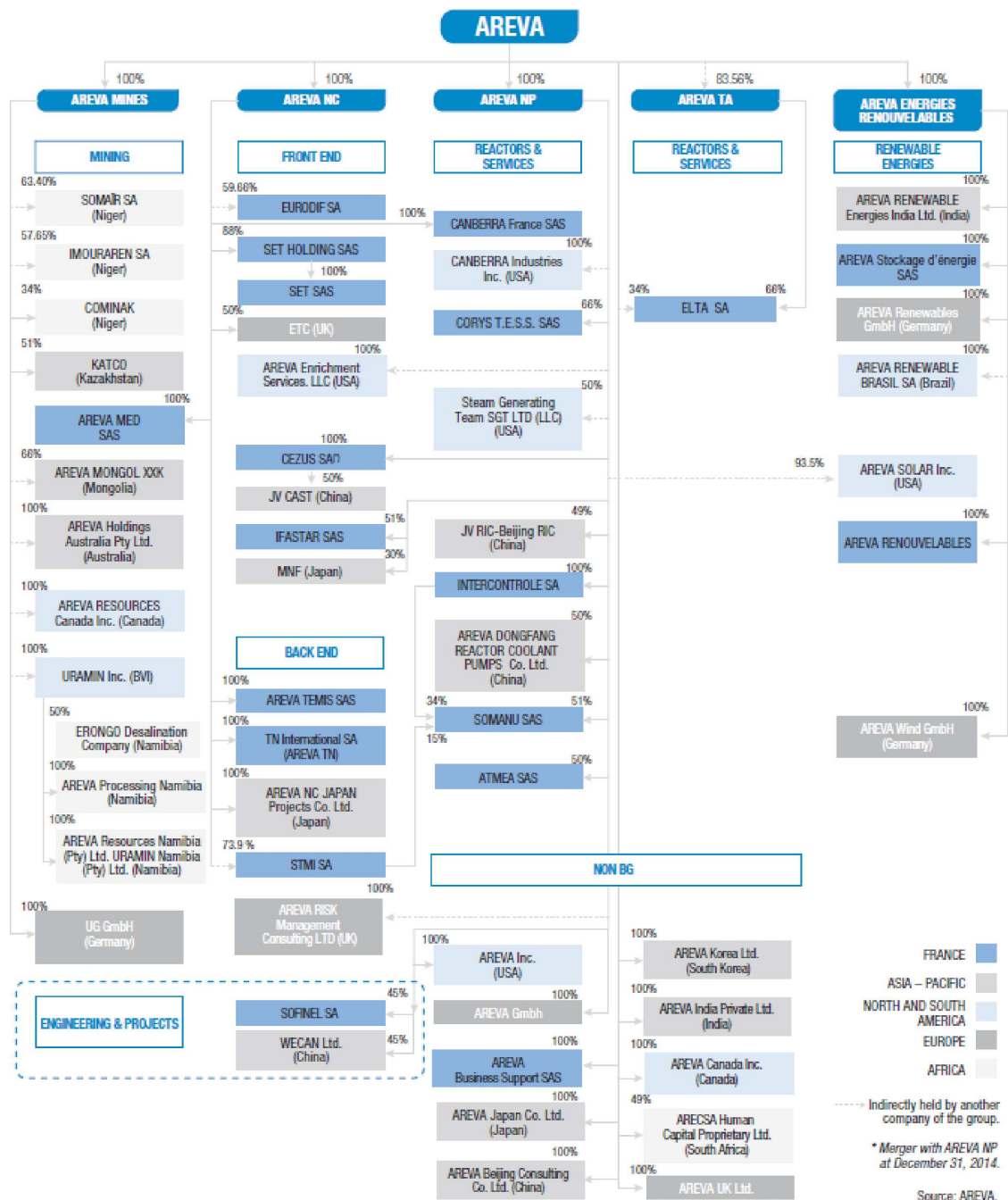

⁽⁴⁾ Wypalone paliwo jądrowe usunięte z reaktora jądrowego zawiera 94–95 % uranu (zubożonego) i 1 % plutonu, przy czym oba te pierwiastki można poddać recyklingowi, uzyskując „nowe” paliwo dla elektrowni jądrowych w postaci paliwa MOX (Mixed Oxide Fuel).

- (11) Rozróżnienie między tymi dwoma głównymi obszarami działalności utrzymało się w schemacie organizacyjnym grupy Areva po połączeniu, jak przedstawiono na rysunku 2. Działalność związaną z reaktorami prowadzi zatem spółka zależna Areva Nuclear Power („Areva NP”) oraz spółka Société Technique pour l’Energie Atomique („Areva TA”) w odniesieniu do napędu jednostek pływających, podczas gdy działalność związana z cyklem paliwowym podzielona jest między spółkę Areva Nuclear Cycle („Areva NC”) w odniesieniu do części początkowej i części końcowej cyklu oraz jej spółkę zależną o nazwie „Areva Mines” w odniesieniu do działalności wydobywczej. Produkcję elementów paliwowych, pomimo jej związków z cyklem materiałów jądrowych, prowadzi spółka Areva NP z powodu silnych synergii między procesem projektowania elementów a procesem projektowania reaktorów ⁽⁵⁾.

Rysunek 2

Uproszczony schemat organizacyjny grupy Areva na dzień 31 grudnia 2014 r.

⁽⁵⁾ W dalszej części decyzji termin „działalność związana z reaktorami” obejmuje również produkcję elementów paliwowych, o ile nie wskazano inaczej.

- (12) Na dzień 31 grudnia 2015 r. grupa Areva zatrudniała 39 537 osób. W 2015 r. jej łączny obrót wyniósł 8,2 mld EUR, podczas gdy w 2014 r. wyniósł on 8,3 mld EUR. Zgodnie z normą MSSF 5 dotyczącą aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży oraz działalności zaniechanej ⁽⁶⁾ opublikowany obrót grupy Areva wyniósł jednak 4,2 mld EUR.

2.1.2. Trudności grupy Areva

- (13) Trudności napotkane przez grupę Areva są przede wszystkim związane ze skutkami gwałtownej zmiany tendencji na rynku energii jądrowej oraz z pogarszaniem się sytuacji gospodarczej i finansowej od 2008 r. Grupa Areva poniosła ponadto znaczne straty w ramach kilku projektów przemysłowych. Co więcej, jej rentowność spadła w następstwie niektórych przejęć oraz rozwoju niektórych rodzajów działalności.
- (14) Jeżeli chodzi o pierwszą kwestię, wypadek w elektrowni Fukushima w 2011 r. przyczynił się do szybkiego odwrócenia koniunktury na rynkach energii jądrowej. Od tego czasu zamknięto pewną liczbę reaktorów, a państwa, takie jak Niemcy lub Szwajcaria, podjęły decyzję o wycofaniu się z produkcji energii jądrowej. Opóźniono również realizację projektów dotyczących nowych elektrowni w państwach takich jak Chiny. Sytuacja ta wpłynęła zatem zarówno na rynki paliwa, jak i na rynki reaktorów, co przełożyło się na spadek wyników grupy Areva.
- (15) Wyczerpywanie długoterminowych źródeł finansowania – wskutek kryzysu finansowego z 2008 r. oraz wejścia w życie nowych norm ostrożnościowych – mogło dodatkowo skomplikować finansowanie projektów tak bardzo kapitałochłonnych jak elektrownie jądrowe.
- (16) Ponadto zjawisko kurczenia się rynku oraz związana z nim nadmierna zdolność produkcyjna wystąpiły w chwili, w której grupa Areva podjęła decyzję o przeprowadzeniu inwestycji obejmujących modernizację oraz borykała się ze wzrostem swoich kosztów operacyjnych. Sytuacja ta wpłynęła bezpośrednio na jej przepływy pieniężne oraz zmusiła ją do zaciągnięcia długu w celu zapewnienia krótkoterminowego finansowania działalności. Jednocześnie, biorąc pod uwagę pogorszenie perspektyw rynkowych, grupa Areva musiała dokonać obniżenia wartości aktywów.
- (17) Jeżeli chodzi o drugą kwestię, grupa Areva skumulowała znaczne straty w ramach kilku projektów przemysłowych, wśród których na pierwszym miejscu znajduje się budowa elektrowni jądrowej najnowszej generacji w Olkiluoto w Finlandii („projekt OL3”) dla jej klienta, spółki TVO.
- (18) Projekt prowadzony jest przez konsorcjum utworzone w 2003 r. przez grupę Areva za pośrednictwem spółki Areva NP i jej spółki zależnej Areva GmbH (zwanej dalej „Areva GmbH”) oraz przedsiębiorstwo Siemens (zwane dalej „konsorcjum”). Opóźnienia robót sięgnęły około dziewięciu lat oraz spowodowały powstanie kosztów przyrostowych po stronie grupy Areva odpowiadających stracie końcowej szacowanej na kwotę 5,5 mld EUR ⁽⁷⁾. Grupa Areva za pośrednictwem swojej spółki dominującej Areva SA ustanowiła na rzecz swojego klienta, spółki TVO, zabezpieczenie zobowiązań, którego ważność i zakres zdaniem władz francuskich budzą jednak wątpliwości.
- (19) Projekt OL3 jest przedmiotem postępowania arbitrażowego, którego stronami są konsorcjum i spółka TVO zarzucające sobie wzajemnie spowodowanie istotnych opóźnień oraz kosztów przyrostowych odnotowanych w ramach robót. Strony występują również wobec siebie z roszczeniami odszkodowawczymi opiewającymi na kwotę kilku miliardów euro. [...] ^(*).
- (20) Konsorcjum i spółka TVO podjęły negocjacje w sprawie zawarcia ogólnego porozumienia określającego w ramach umowy nową wstępną datę oddania ⁽⁸⁾ [...], kończąc w ten sposób postępowanie arbitrażowe [...] ⁽⁹⁾. [...].
- (21) Władze francuskie szczegółowo określiły również straty związane z projektami RJH (Réacteur Jules Horowitz – projekt badawczego reaktora jądrowego w trakcie budowy w centrum Komisariatu ds. Energii Atomowej w Cadarache) oraz [...] (obejmującym modernizację reaktora [...] i elektrowni [...]), wynoszące na chwilę obecną kilkaset milionów euro.

⁽⁶⁾ Działalności spółek Areva NP, Areva TA i Canberra nie skonsolidowano w ramach obrotu grupy Areva w 2015 r. z uwagi na ich zbycie w perspektywie krótkoterminowej.

⁽⁷⁾ Oszacowanie sporządzone na koniec 2015 r.

^(*) Informacja poufna.

⁽⁸⁾ Data określona w porozumieniu jako *Provisional Take Over Date*. Jest to dzień, w którym, po spełnieniu warunków dotyczących dostępności i efektywności przewidzianych w umowie, elektrownia zostaje odebrana przez klienta, który uruchamia w niej produkcję.

⁽⁹⁾ Reorganizacja majątkowo-funkcjonalna jest operacją mającą na celu oddzielenie od przedsiębiorstwa, które ma zostać zbyte, aktywów lub rodzajów działalności niewchodzących w zakres transakcji zbycia oraz nadanie im w stosownych przypadkach autonomii prawnej i operacyjnej, której wcześniej nie posiadały. [...].

- (22) Jeżeli chodzi natomiast o trzecią kwestię, kondycja finansowa grupy Areva również uległa pogorszeniu w następstwie przejęć oraz nierentownych projektów w zakresie rozwoju, w szczególności w obszarze wydobywczym (przykładowo nabycie spółki Uramin przyniosło prawie [...] EUR straty) oraz w obszarze energii ze źródeł odnawialnych.
- (23) Z tych wszystkich przyczyn grupa Areva odnotowała znaczne straty, których wysokość przekroczyła łącznie 9 mld EUR za lata obrotowe 2011–2015. Aby pokryć te straty oraz sfinansować inwestycje niezbędne w celu modernizacji jej narzędzia przemysłowego ⁽¹⁰⁾, grupa Areva zaciągnęła dług zarówno w bankach (zwany dalej „długiem bankowym”), jak i na rynkach finansowych (zwany dalej „długiem obligacyjnym”). Po wykorzystaniu nowych bankowych instrumentów płynnościowych na początku 2016 r. jej dług na dzień 5 stycznia 2016 r. sięgał kwoty 9,4 mld EUR ⁽¹¹⁾, z czego 6,0 mld stanowił jej dług obligacyjny.
- (24) Biorąc pod uwagę perspektywę rentowności grupy Areva, jej struktura kapitałowa nie pozwala jej na uporanie się z długami, co stanowi powód, dla którego władze francuskie rozpoczęły wraz z grupą Areva szeroko zakrojony proces restrukturyzacji.

2.2. Plan restrukturyzacji grupy Areva

- (25) W swoim zgłoszeniu z dnia 29 kwietnia 2016 r. władze francuskie przedstawiły plan restrukturyzacji obejmujący okres od listopada 2014 r. do grudnia 2019 r. (zwany dalej „okresem restrukturyzacji”) i mający na celu przywrócenie konkurencyjności grupy Areva oraz uzdrowienie jej struktury finansowej. Plan przewiduje ponowne ukierunkowanie grupy Areva na działalność związaną z cyklem materiałów jądrowych. Towarzyszy mu restrukturyzacja przemysłowa w ramach planu efektywności i konkurencyjności, którego celem jest uzyskanie oszczędności kosztów rzędu 500 mln EUR rocznie do 2018 r. w obszarze prowadzonej działalności. Towarzyszy mu również znacząca restrukturyzacja finansowa, obejmująca w szczególności dokapitalizowanie grupy Areva.

2.2.1. Ponowne ukierunkowanie na działalność związaną z cyklem paliwowym

- (26) Ponowne ukierunkowanie na działalność związaną z cyklem materiałów jądrowych opiera się na: (i) zbyciu pozostałych rodzajów działalności grupy Areva; (ii) utworzeniu nowego podmiotu prawnego, spółki Nouvel Areva, w celu prowadzenia działalności związanej z cyklem paliwowym; oraz (iii) wydzieleniu niektórych istniejących zobowiązań ciężących na obecnej spółce dominującej Areva SA.

2.2.1.1. Transakcje zbycia przeprowadzone lub planowane przez grupę Areva

- (27) Dotyczą one następujących spółek zależnych i rodzajów działalności:
- działalności prowadzonej obecnie przez spółkę Areva NP, spółkę zależną należącą w całości do spółki Areva SA;
 - spółki Areva TA należącej do spółki Areva SA w 83,58 % bezpośrednio lub pośrednio. Biorąc pod uwagę wrażliwy charakter prowadzonej przez spółkę Areva TA działalności związanej z napędem jądrowym, udziały grupy Areva w spółce zostały zbyte na rzecz konsorcjum akcjonariuszy publicznych (państwa francuskiego, Komisariatu ds. Energii Atomowej oraz francuskiego przedsiębiorstwa obronnego DCNS). Strony transakcji podpisały umowę zbycia dnia 15 grudnia 2016 r. Spółka Areva TA została zbyta bez jej spółki zależnej Elta, która jest przedmiotem osobnej transakcji sprzedaży;
 - spółki Canberra, w której grupa Areva posiada 100 % akcji: zbycie tej spółki zależnej staje się skuteczne od dnia 1 lipca 2016 r.;
 - inne, mniej znaczące transakcje zbycia, takie jak transakcja zbycia spółki zależnej Elta (należącej w 66 % do spółki Areva TA oraz w 34 % do spółki Areva SA) specjalizującej się w systemach elektronicznych dla przemysłu lotniczego i kosmicznego, [...].
- (28) Ponadto grupa Areva planuje wycofać się w perspektywie krótko- i średnioterminowej z praktycznie całej swojej działalności związanej z energią ze źródeł odnawialnych oraz z magazynowaniem energii. Spółka Adwen specjalizująca się w morskich farmach wiatrowych zostanie wkrótce zbyta na rzecz hiszpańskiej grupy Gamesa. W odniesieniu do pływających farm wiatrowych [...]. W odniesieniu do biomasy [...]. W odniesieniu do skupiania światła słonecznego w 2014 r. grupa Areva podjęła decyzję o stopniowym wycofaniu się z działalności prowadzonej przez nią w tym zakresie po zakończeniu trwających projektów. Ponadto grupa Areva zachowuje mniejszościowy udział kapitałowy w spółce opracowującej technologię elektrolizy w celach związanych z magazynowaniem energii oraz prowadzi niewielką działalność związaną z badaniami i rozwojem w zakresie baterii przepływowych oraz wodorowych ogniw paliwowych.

⁽¹⁰⁾ Grupa Areva rozpoczęła następnie modernizację swoich zakładów konwersji i wzbogacania Comurhex II i Georges Besse II.

⁽¹¹⁾ Kwota ta odpowiada kwocie zadłużenia brutto grupy Areva, tj. bez uwzględnienia środków pieniężnych dostępnych w ujęciu krótkoterminowym.

- (29) Zbycie działalności prowadzonej obecnie przez spółkę Areva NP opiera się na szczegółowo określonych zasadach oraz podlega szeregowi warunków opisanych w umowie zbycia akcji (*share purchase agreement*, zwanej dalej „umową zbycia akcji”) podpisanej między grupą EDF a grupą Areva dnia 15 listopada 2016 r.
- (30) Po pierwsze uzgodniono uodpornienie grupy EDF na szereg czynników ryzyka związanych obecnie ze spółką Areva NP. Ryzyko to dotyczy przede wszystkim kontynuacji projektu OL3, lecz także nieprawidłowości wykrytych w dokumentach związanych z monitorowaniem produkcji sprzętu produkowanego przez spółkę Areva NP w takich zakładach jak Le Creusot, Jeumont i Saint-Marcel (zwanymi dalej „umowami dotyczącymi części składowych”). W tym celu spółka Areva i grupa EDF podjęły decyzje o wprowadzeniu mechanizmu oddolnego wyodrębnienia (*drop down*) polegającego na przeniesieniu głównej działalności spółki Areva NP do nowego podmiotu (zwanego dalej „Nouvel Areva NP”), który miał zostać zbyty na rzecz grupy EDF. Pierwotna spółka Areva NP oraz za jej pośrednictwem jej spółka dominująca Areva SA zachowają działalność związaną z wykonywaniem umowy dotyczącej projektu OL3, [...] ⁽¹²⁾.
- (31) Następnie transakcja sprzedaży zostanie przeprowadzona wyłącznie po spełnieniu szeregu warunków. Obejmują one między innymi warunek, zgodnie z którym [...] projekt Flamanville 3 nie wykazuje nieprawidłowości znacząco zwiększających koszt jego kontynuacji lub znacząco ją opóźniających. [...] zbiornik jest [...] objęty programem szczegółowej walidacji w następstwie wykrycia w 2014 r. niezgodnych wartości podczas prób przeprowadzonych na części analogicznej do części znajdującej się w elektrowni Flamanville 3, skutkujących stężeniem węgla wyższym niż planowane (zwanym dalej „segregacją węgla”). Grupa Areva i grupa EDF zaproponowały wprowadzenie środków uzupełniających (zwanymi dalej „programem uzasadniającym”) mających na celu zapewnienie dodatkowych gwarancji przy wykazywaniu niezawodności i pewności zbiornika pomimo wspomnianego wyżej problemu segregacji węgla. Dostosowania te zostały zatwierdzone przez organ ds. bezpieczeństwa jądrowego (fr. *Autorité de Sûreté Nucléaire*, zwany dalej „ASN”) ⁽¹³⁾. Badania objęte programem uzasadniającym kontynuowano do końca 2016 r. Dnia 16 grudnia 2016 r. grupa Areva i grupa EDF złożyły w ASN ostateczne sprawozdanie dotyczące tych badań, w którym przewiduje się termin 5 miesięcy na przeprowadzenie analizy wyników i publikację ostatecznych wniosków.
- (32) Pierwotny schemat restrukturyzacji przewidywał, że spółka Nouvel Areva zachowa strategiczny udział kapitałowy wynoszący 15 % w spółce Nouvel Areva NP. W odpowiedzi na wątpliwości wyrażone przez Komisję w ramach prowadzonego przez nią szczegółowego dochodzenia władze francuskie zobowiązały się jednak do tego, że grupa Areva całkowicie wycofa się z działalności związanej z reaktorami, co oznacza, że spółki Areva SA i Nouvel Areva nie będą już miały żadnego powiązania kapitałowego ze spółką Nouvel Areva NP po zakończeniu wdrażania planu restrukturyzacji zgłoszonego Komisji.

2.2.1.2. Wyodrębnienie działalności związanej z cyklem materiałów jądrowych

- (33) Grupa Areva utworzyła spółkę Nouvel Areva, która należy obecnie w 100 % do spółki Areva SA, aby zgromadzić w niej:
- wszystkie aktywa grupy Areva w ramach cyklu materiałów jądrowych w odniesieniu do działalności związanej z wydobywaniem, chemią, wzbogacaniem, demontażem oraz inżynierią cyklu, w tym papierów wartościowych spółek Areva NC i Areva Mines, z wyłączeniem aktywów przeznaczonych do zbycia;
 - papiery dłużne i dług wewnętrzny.
- (34) Dnia 30 sierpnia 2016 r. podpisano umowę o częściowym wniesieniu aktywów spółek Areva SA i Nouvel Areva, przy czym zgodę wszystkich wierzycieli obligacyjnych przekazanych spółce Nouvel Areva otrzymano dnia 27 września 2016 r. Utworzenie spółki Nouvel Areva zostało zatwierdzone przez nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy spółki Areva SA dnia 3 listopada 2016 r.
- (35) Przewiduje się zwiększenie kapitału tego nowego podmiotu o 3 mld EUR przez państwo francuskie oraz inwestorów będących osobami trzecimi. Państwo francuskie wniesie 2,5 mld EUR, a inwestorzy będący osobami trzecimi 500 mln EUR. Biorąc pod uwagę, że akcje spółki Nouvel Areva wyceniono przed transakcją na kwotę 2 mld EUR, po przeprowadzeniu tej operacji kapitał tego podmiotu po dokonaniu operacji będzie kształtował się następująco: 40 % będzie należało do spółki Areva SA, 50 % bezpośrednio do państwa francuskiego oraz 10 % do inwestorów będących osobami trzecimi.

⁽¹²⁾ [...].

⁽¹³⁾ Zob. komunikaty prasowe grupy EDF i grupy Areva z dnia 13 kwietnia 2016 r.: www.edf.fr/groupe-edf/espaces-dedies/medias/tous-les-communiqués-de-presse/epr-de-flamanville-etat-d-avancement-du-programme-d-essais-de-la-cuve oraz www.areva.com/FR/actualites-10753/epr-de-flamanville-etat-d-avancement-du-programme-d-essais-de-la-cuve.html

2.2.1.3. Wydzielenie niektórych zobowiązań ciążących na grupie Areva

- (36) Plan restrukturyzacji przewiduje, że ryzyko związane z projektem OL3 i [...] będzie ponoszone bezpośrednio lub za pośrednictwem spółki Areva NP przez obecną spółkę dominującą Areva SA. Dodatkowo spółka Areva SA zachowa dług bankowy zaciągnięty przez grupę Areva, a ponadto zostanie pozbawiona swojej głównej działalności poprzez zbycie spółki Nouvel Areva NP oraz wyodrębnienie działalności związanej z cyklem paliwowym.

2.2.2. Plan efektywności i konkurencyjności

- (37) Aby poprawić swoją konkurencyjność i efektywność operacyjną, po ponownym ukierunkowaniu na działalność związaną z cyklem paliwowym grupa Areva rozpoczęła wdrażanie planu wydajności i konkurencyjności.
- (38) Ma on umożliwić, w wyniku realizacji znaczących działań, uzyskanie oszczędności kosztów w wysokości 500 mln EUR rocznie w spółce Nouvel Areva.
- (39) Plan efektywności i konkurencyjności obejmuje cztery osie: (i) selektywność zakupów; (ii) poprawę rozmieszczenia działu sprzedaży; (iii) poprawę produktywności (w szczególności poprzez plan dobrowolnych odejść); oraz (iv) kontrolę zmian wynagrodzeń. Pierwsze środki podjęto w 2015 r., a wdrażanie planu powinno potrwać do 2018 r.

2.2.3. Restrukturyzacja finansowa

- (40) Ze względu na szczególnie małą możliwość utrzymania obecnej struktury finansowej grupy Areva konieczne jest przeprowadzenie restrukturyzacji.
- (41) Dochody uzyskane w wyniku sprzedaży różnych spółek zależnych wymienionych w motywach 27 i 28 stanowią pierwsze źródło finansowania niedoboru płynności grupy Areva.
- (42) Grupa Areva wykorzystuje również finansowanie własne w wysokości około [0–2 mld] EUR, w tym obniżenie strukturalne o [0–1 mld] EUR minimalnego progu jej środków pieniężnych oraz różne transakcje zbycia wierzytelności na kwotę [0–1 mld] EUR. Szczegóły tych operacji opisano poniżej w motywie 321.
- (43) Zasoby te okazują się jednak niewystarczające, aby rozwiązać problem zadłużenia grupy Areva. Władze francuskie oszacowały bowiem, że zapotrzebowanie grupy Areva na kapitał własny wynosi 5 mld EUR. Plan restrukturyzacji grupy Areva przewiduje zatem zastrzyk kapitałowy w wysokości 5 mld EUR, który ma zostać podzielony w następujący sposób:
- a) kwota 3 mld EUR przeznaczona dla spółki Nouvel Areva, subskrybowana zgodnie z zasadami opisanymi w motywie 35. Kwotę tę obliczono po uwzględnieniu dwóch następujących celów: z jednej strony pokrycia niedoboru płynności spółki Nouvel Areva do końca 2019 r., a z drugiej strony umożliwienia spółce Nouvel Areva uzyskiwania od chwili zakończenia okresu restrukturyzacji wskaźników zadłużenia zgodnych z profilem ryzyka *investment grade*, aby umożliwić jej refinansowanie na rynkach [...] ⁽¹⁴⁾;
- b) kwota 2 mld EUR przeznaczona dla spółki Areva SA subskrybowana w całości przez państwo francuskie w celu pokrycia kosztów działalności, którą nadal będzie prowadził ten podmiot (tj. głównie koszty projektu OL3, [...] oraz spłaty długu bankowego grupy Areva ⁽¹⁵⁾).

2.3. Zgłoszona pomoc

- (44) Dnia 29 kwietnia 2016 r. władze francuskie zgłosiły, jako jedyną pomoc na restrukturyzację, planowany udział państwa francuskiego w podwyższeniach kapitału odpowiednio spółek Areva SA i Nouvel Areva na łączną kwotę 4,5 mld EUR. Przewiduje się sfinansowanie tej pomocy z zasobów własnych państwa francuskiego.

⁽¹⁴⁾ Zgodnie z obliczeniami grupy Areva i władz francuskich spółka Nouvel Areva będzie posiadała zatem na koniec 2019 r. wskaźnik S&P zadłużenia netto w stosunku do nadwyżki operacyjnej brutto równy [...] oraz wskaźnik S&P operacyjnych przepływów pieniężnych w stosunku do zadłużenia netto wynoszący [...].

⁽¹⁵⁾ Szczegółowe informacje dotyczące tych kosztów oraz adekwatności kwoty pomocy przeznaczonej na ich pokrycie przeanalizowano w części 5.2.3.2 niniejszej decyzji.

- (45) Zgodność pomocy na restrukturyzację należy analizować w odniesieniu do wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji⁽¹⁶⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi”). Po zakończeniu pierwotnego badania Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące zgodności wspomnianej pomocy z wytycznymi.

2.4. Opis przyczyn, które doprowadziły do wszczęcia postępowania

2.4.1. Wątpliwości dotyczące planu przywrócenia długoterminowej rentowności zrestrukturyzowanej grupy Areva

- (46) Komisja rozważała, czy założenia leżące u podstaw planu przywrócenia długoterminowej rentowności grupy Areva są realne.
- (47) Komisja stwierdziła, że w scenariuszu podstawowym dotyczącym spółki Nouvel Areva nie zidentyfikowano w wyraźny sposób ewentualnego wpływu różnych transakcji zbycia planowanych w ramach restrukturyzacji (wśród których na pierwszym miejscu należy wymienić transakcję zbycia spółki Nouvel Areva NP) na działalność związaną z cyklem materiałów jądrowych oraz na utratę synergii. Pozostawało to w sprzeczności ze stwierdzeniem władz francuskich, że wspomniane transakcje zbycia prowadziły do zmniejszenia konkurencyjności zrestrukturyzowanej grupy Areva, a tym samym stanowiły rzeczywiste środki wyrównawcze.
- (48) Komisja zauważyła również, że scenariusz zakładający pogorszenie wyników nie jest zgodny z analizą wrażliwości, w której wyraźnie podkreślono główne czynniki ryzyka mogące wpłynąć na grupę Areva oraz określono ich hierarchię.
- (49) Komisja nie była również pewna, czy możliwe jest przywrócenie długoterminowej rentowności spółki Nouvel Areva w ramach scenariusza zakładającego pogorszenie wyników, biorąc pod uwagę, że w scenariuszu tym podkreślono niedopasowanie poziomu płynności [...].
- (50) W przypadku spółki Areva SA prognozy przekazane przez władze francuskie budziły ponadto zbyt wiele wątpliwości dotyczących między innymi wyliczeń zawartych w scenariuszu oddolnego wyodrębnienia.

2.4.2. Wątpliwości dotyczące proporcjonalności pomocy

- (51) Na podstawie informacji przedstawionych przez władze francuskie Komisja stwierdziła, że wydaje się, iż zasada sprawiedliwego podziału kosztów jest przestrzegana, przy czym konieczne jest jednak dostarczenie wyjaśnień dotyczących traktowania istniejących akcjonariuszy mniejszościowych.
- (52) Komisja wyraziła natomiast wątpliwości dotyczące wkładu własnego grupy Areva w koszty jej restrukturyzacji. Na podstawie prognoz przedstawionych przez władze francuskie wydawało się, że grupa Areva jest zasadniczo zdolna do sfinansowania kosztów swojej restrukturyzacji w wysokości ponad 50 %. Suma tych wkładów własnych wynosiła jednak [9–11 mld] EUR, tj. więcej niż zadłużenie netto szacowane na kwotę [8–9 mld] EUR, przy czym różnica ta nie została należycie uzasadniona. Ponadto wydawało się, że niektóre operacje generujące wkład własny, takie jak różne planowane transakcje zbycia lub wkład inwestorów będących osobami trzecimi w podwyższenie kapitału spółki Nouvel Areva, były jeszcze zbyt niepewne, aby można było je zakwalifikować jako wkład „rzeczywisty i faktyczny”.

2.4.3. Wątpliwości dotyczące środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (53) Komisja przyznała, że różne transakcje zbycia, całkowitego lub częściowego, przeprowadzone przez grupę Areva prowadziły do znacznego zmniejszenia zakresu jej działalności, tj. o około 50 %, przyjmując jako parametry analizy skonsolidowaną wartość sprzedaży lub liczbę pracowników. Wpływ wspomnianych transakcji zbycia na konkurencję nie został jednak przedstawiony przejrzysto i wyraźnie.
- (54) Komisja uważała więc, że nie należy umieszczać wszystkich transakcji zbycia na tej samej płaszczyźnie. Zbycie stosunkowo niewielkich spółek zależnych, takich jak spółki Areva TA lub Canberra, było niewspółmierne z zakresem planowanej pomocy.
- (55) Do rozważenia pozostawało zatem częściowe zbycie spółki Nouvel Areva NP, którego zakres, jak się wydawało, odpowiadał wprawdzie zakresowi pomocy, jednakże jak również się wydawało, transakcja ta nie dotyczyła bezpośrednio rynków, na których grupa Areva zajmowałaby znaczącą pozycję po restrukturyzacji. Komisja zastanawiała się zatem nad dwoma hipotezami, które umożliwiłyby władzom francuskim potwierdzenie, że był to faktycznie środek sprzyjający konkurencji, tj.: po pierwsze, że między działalnością związaną z reaktorami a działalnością związaną z cyklem paliwowym występowały silne synergie, co oznacza, że na rynkach energii jądrowej korzystne było pozostawianie grupą zintegrowaną; po drugie, że grupa Areva miała utracić korzyści wynikające z tych synergii, dokonując zbycia swojej spółki zależnej Nouvel Areva NP.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

- (56) Jeżeli chodzi w szczególności o drugą hipotezę, Komisja zauważyła, że zgodnie z protokołem ustaleń podpisanym dnia 20 lipca 2015 r. przez grupę EDF i grupę Areva, wydawało się, że obydwie grupy odbudowują w drodze umowy synergie, które istniały do tej pory w sposób strukturalny.
- (57) Z powyższych różnorodnych powodów Komisja miała wątpliwości dotyczące wpływu zbycia spółki Nouvel Areva NP na pozycję konkurencyjną grupy Areva na rynkach po przeprowadzeniu restrukturyzacji, a zatem na wystarczający charakter tego środka wyrównawczego.
- (58) Komisja wyraziła ponadto zdziwienie stanowiskiem Francji wyrażającym się odmową podjęcia zobowiązania zawartego w wytycznych w odniesieniu do niestosowania pomocy na restrukturyzację w celu nabycia udziałów kapitałowych. Komisja wezwała zatem władze francuskie do włączenia tego rodzaju operacji do planu restrukturyzacji, jeżeli okazałyby się one bezwzględnie konieczne w celu przywrócenia długoterminowej rentowności grupy Areva.

3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH OSÓB TRZECICH

3.1. Grupa Areva

- (59) Grupa Areva zgadza się w pełni z odpowiedziami przedstawionymi przez władze francuskie dnia 12 września 2016 r., w sporządzeniu których brała zresztą udział.
- (60) Jeżeli chodzi o wątpliwości wyrażone przez Komisję, grupa Areva podkreśla w szczególności następujące kwestie:
- a) grupa Areva wyraża swoją ufność w odniesieniu do długoterminowej rentowności zrestrukturyzowanej grupy Areva, opierając się na istnieniu zmodernizowanych aktywów przemysłowych oraz na oczekiwanym wzroście popytu na energię;
 - b) zbycie spółki Nouvel Areva NP na rzecz grupy EDF stanowi wystarczający środek wyrównawczy. Będzie ono miało zdecydowanie niekorzystny wpływ na konkurencyjność zrestrukturyzowanej grupy Areva: oprócz zmniejszenia o 50 % jej obrotu operacja ta doprowadzi do (i) jej wycofania się z wielu rynków (w szczególności rynków budowy i konserwacji reaktorów jądrowych oraz produkcji elementów paliwowych) oraz (ii) utraty synergii związanej w szczególności ze zniknięciem czynników podziału kosztów (przykładowo w obszarze handlowym, w obszarze elementów paliwowych oraz badań i rozwoju, a także inżynierii);
 - c) zakaz nabycia udziałów kapitałowych nie stanowi odpowiedniego środka wyrównawczego. Areva twierdzi bowiem, że konieczne jest umożliwienie jej realizacji [...] w przyszłym okresie lub nawiązania relacji partnerskich.
- (61) Grupa Areva podkreśla również strategiczne znaczenie pomocy na restrukturyzację dla europejskiego sektora jądrowego i europejskiej gospodarki: jest ona bezpośrednim pracodawcą, podmiotem kluczowym dla utrzymania sektora jądrowego zaangażowanym w działalność w wielu segmentach w łańcuchu wartości tego sektora oraz podmiotem o zasadniczym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania parku europejskich elektrowni jądrowych.
- (62) Grupa Areva podkreśla ponadto duży postęp w realizacji planu restrukturyzacji, biorąc pod uwagę (i) transakcje zbycia spółki Canberra (zakończone) i udział kapitałowy grupy Areva w spółce Adwen (opcja wykonana), a także (ii) zatwierdzenie przez wierzycieli obligacyjnych częściowego wkładu aktywów spółki Areva SA wniesionego do spółki Nouvel Areva oraz jednoczesne przeniesienie długu obligacyjnego do spółki Nouvel Areva. Co więcej, zatwierdzenie projektu Hinkley Point C zapewnia perspektywy rozwoju sprzyjające pomyślnemu przeprowadzeniu tego planu.

3.2. Urenco

- (63) Spółka Urenco stanowi wynik współpracy politycznej między Republiką Federalną Niemiec, Niderlandami oraz Zjednoczonym Królestwem. Utworzona w 1970 r. spółka prowadzi działalność głównie w segmencie wzbogacania uranu i posiada zakłady we wszystkich trzech państwach będących jej udziałowcami, jak również w Stanach Zjednoczonych.
- (64) Po nakreśleniu obrazu łańcucha wartości cyklu materiałów jądrowych spółka Urenco przedstawia wywód obejmujący trzy punkty: po pierwsze, pomoc objęta postępowaniem wyjaśniającym znacząco wzmocni grupę Areva; po drugie, zakłócający konkurencję skutek tej pomocy będzie szczególnie odczuwalny na rynku wzbogacania, ze szkodą dla spółki Urenco i pozostałych konkurentów działających w tym segmencie; w związku z powyższym środki ochrony konkurencji zaproponowane przez władze francuskie są niewystarczające i należy je wzmocnić.

- (65) W odniesieniu do punktu pierwszego spółka Urenco stwierdza, że plan restrukturyzacji nie obejmuje zmniejszenia zdolności w ramach żadnego z rodzajów działalności prowadzonej przez grupę Areva pomimo jej trudnej sytuacji finansowej oraz nadmiernej zdolności produkcyjnej charakteryzującej rynki, na których działa. Spółka Nouvel Areva będzie zatem nadal dysponowała tymi samymi aktywami co w przeszłości w odniesieniu do cyklu materiałów jądrowych, przez co znajdzie się ona w idealnym położeniu, aby utrzymać silną pozycję na tych rynkach.
- (66) Jest to tym bardziej oczywiste, że interwencja państwa przyczynia się do ustabilizowania bilansu nowo utworzonych podmiotów oraz do usunięcia skutków niewłaściwego zarządzania w przeszłości. Przywrócone zostają w ten sposób możliwości działania spółek Nouvel Areva NP i Nouvel Areva pod względem nowych inwestycji, dostępu do finansowania i siły przetargowej. Konkurenci spółki Nouvel Areva muszą natomiast ponosić w pełni koszty swoich przeszłych inwestycji i chcąc się rozwijać, mogą liczyć wyłącznie na swoje własne zyski.
- (67) Jeżeli chodzi o punkt drugi, spółka Urenco jest zdania, że zakłócenia konkurencji będą trwale odczuwalne w segmencie wzbogacania, który charakteryzuje się nadmierną zdolnością produkcyjną i ograniczoną liczbą projektów w bardzo dużym stopniu opierających się na kapitale.
- (68) Zdaniem spółki Urenco światowe zdolności produkcyjne w zakresie wzbogacania znacznie przewyższają popyt [...]. Ta nadmierna zdolność produkcyjna jest tym bardziej szkodliwa, że część wzrostu popytu odnotowuje się w takich państwach jak Chiny lub Rosja, które są w dużym stopniu zamknięte dla podmiotów zachodnich. Jeżeli chodzi o rynek popytu dostępny dla tych podmiotów, jego znaczną część stanowi park jądrowy grupy EDF, kwestią o zasadniczym znaczeniu jest więc zapewnienie, aby wzmocnione powiązania między grupą EDF a grupą Areva nie powodowały ograniczenia dostępu spółki Urenco do grupy EDF.
- (69) Pomoc będąca przedmiotem postępowania umożliwia ponadto grupie Areva utrzymanie jej działalności w zakresie paliwa MOX, chociaż paliwo to nie cechuje się taką konkurencyjnością jak naturalnie wzbogacony uran. Bez pomocy państwa działalność ta zostałaby zaniechana lub straciłaby na znaczeniu, co doprowadziłoby do uwolnienia rynków dla konkurentów grupy Areva (w szczególności w odniesieniu do grupy EDF, której [0–25] % popytu można zaspokoić paliwem MOX).
- (70) Ustabilizowany bilans spółki Nouvel Areva umożliwi również jej rozwój w zakresie handlu usługami wzbogacania (zwanymi dalej „usługami wzbogacania”), która to działalność wymaga znacznych możliwości finansowych. Rynek ten [...] może się przyczynić do wzmocnienia spółki Nouvel Areva w stosunku do jej konkurentów, którzy nie otrzymują pomocy i których struktura finansowa, będąca odzwierciedleniem właściwych dla tego sektora projektów opartych w bardzo dużym stopniu na kapitale, nie pozwala na podejmowanie tego rodzaju ryzyka.
- (71) Ponadto spółka Urenco uważa, że spółka Nouvel Areva nadal będzie korzystała z integracji pionowej na rynkach cyklu paliwowego.
- (72) Jeżeli chodzi o punkt trzeci, spółka Urenco podkreśla, że należy zaproponować wprowadzenie środków ochrony konkurencji na rynkach, na których grupa Areva będzie prowadziła działalność po przeprowadzeniu restrukturyzacji, zwłaszcza że na większości tych rynków (rynek wydobywczy, rynek konwersji i rynek wzbogacania) występuje obecnie problem nadmiernej zdolności produkcyjnej.
- (73) Spółka Urenco nie podziela stanowiska władz francuskich, zgodnie z którym oddzielenie działalności związanej z reaktorami powoduje utratę synergii w stopniu wpływającym na działalność związaną z paliwem. Istnienie wielu podmiotów niezintegrowanych, a mimo to osiągających dobre wyniki (przykładowo przedsiębiorstw Urenco, Cameco, KAP), relatywizuje bowiem znaczenie tego rodzaju synergii. Ponadto synergia te uwidaczniają się wyłącznie w odniesieniu do dostarczania paliwa do nowych reaktorów; [...].
- (74) Co więcej, partnerstwo strategiczne grupy EDF i spółki Nouvel Areva spowoduje odtworzenie ewentualnie utraconych synergii. Spółka Nouvel Areva utrzyma bowiem strategiczny udział w spółce zależnej będącej w jej wspólnym posiadaniu z grupą EDF, co będzie wymagało pewnego poziomu koordynacji między oboma grupami i co mogłoby zachęcić grupę EDF do faworyzowania spółki Nouvel Areva. Spółki te będą posiadać wspólnego udziałowca, którym będzie państwo francuskie. Dodatkowo, jak zauważyła Komisja w decyzji o wszczęciu postępowania, trwają przygotowania do wzmocnionej współpracy. Ponadto niekorzystne skutki dezintegracji odczuje przede wszystkim spółka Nouvel Areva NP, która będzie musiała utworzyć nowe zespoły handlowe do celów sprzedaży elementów paliwowych, zaś spółka Nouvel Areva będzie nadal czerpała korzyści z integracji w ramach cyklu materiałów jądrowych.
- (75) W świetle powyższych ustaleń spółka Urenco proponuje następujące środki ochrony konkurencji:
- a) podjęcie zobowiązania, zgodnie z którym grupa EDF utrzyma politykę zaopatrzeniową otwartą na wszystkie podmioty działające w cyklu materiałów jądrowych;

- b) zapewnienie, aby pomoc państwa nie poprawiła w sposób nieproporcjonalny sytuacji spółki zależnej spółki Nouvel Areva, która prowadzi działalność w zakresie wzbogacania, poprzez uniemożliwienie wpływu dokapitalizowania na tę spółkę zależną (na przykład poprzez zapewnienie spłacania zadłużenia związanego z budową zakładu Georges Besse II wyłącznie z przepływów pieniężnych związanych z tą działalnością);
 - c) zakaz zwiększania zdolności zakładu Georges Besse II przez spółkę Nouvel Areva przynajmniej przez okres restrukturyzacji, który nie podważałby jednak zobowiązań grupy Areva [...] w ramach [...] ⁽¹⁷⁾;
 - d) zredukowanie przez spółkę Nouvel Areva jej zdolności w zakresie produkcji paliwa MOX i niewykorzystywanie przez nią jej odzyskanej płynności w celu rozwijania działalności w zakresie handlu usługami wzbogacania.
- (76) Spółka Urenco chce również, aby władze francuskie zbadały inne środki ochrony konkurencji wspólne dla wszystkich segmentów, na przykład takie jak sprzedaż danej działalności nowemu podmiotowi na rynku w celu ograniczenia synergii związanych z integracją spółki Nouvel Areva w zakresie działalności w ramach cyklu paliwowego. Ponadto spółka Urenco podkreśla znaczenie przestrzegania zakazu nabywania jakichkolwiek przedsiębiorstw podczas okresu restrukturyzacji, o ile nie zostanie udowodnione, że taki zakup jest konieczny w celu odzyskania rentowności przez grupę Areva.

3.3. TVO

- (77) TVO jest fińską spółką produkującą energię elektryczną, powstałą w 1969 r. i należąca do innych fińskich przedsiębiorstw działających w sektorze energii elektrycznej oraz przedsiębiorstw przemysłowych. Spółka TVO jest przyszłym właścicielem elektrowni jądrowej OL3, której funkcjonowanie będzie oparte na technologii europejskiego reaktora ciśnieniowego (zwanego dalej „reaktorem EPR”) i która jest nadal w fazie budowy. Umowę na budowę tej elektrowni [...] zawarto z konsorcjum w dniu 18 grudnia 2003 r. Datę odbioru wyznaczono pierwotnie na dzień 30 kwietnia 2009 r. Po wielu opóźnieniach konsorcjum zapowiedziało oddanie jej do użytku na grudzień 2018 r.
- (78) Spółka TVO podkreśla, że reaktor elektrowni OL3 ma istotne znaczenie dla fińskiego i europejskiego sektora energetycznego. Po uruchomieniu elektrowni OL3 powinna odpowiadać za 9 % całkowitej produkcji energii elektrycznej w Finlandii do 2020 r. i pokrywać 14 % całkowitego popytu na energię elektryczną, co pozwoli zwiększyć niezależność energetyczną Finlandii. Elektrownia OL3 jest również pionierskim projektem, który miał zapowiadać okres „odrodzenia” przemysłu jądrowego.
- (79) Projekt OL3 jest w końcowej fazie realizacji. Budowa elementów zewnętrznych jest prawie zakończona, ale niektóre prace budowlane i montażowe prowadzone wewnątrz elektrowni nadal trwają, w szczególności jeżeli chodzi o jej część jądrową (reaktor). Na miejscu budowy pracuje około 2 400 robotników. Spółka TVO podkreśla, że obecnie rozpoczyna się kluczowa faza realizacji projektu OL3, tj. proces uruchamiania, który po jego zakończeniu doprowadzi ona do ustalenia przewidywanej daty oddania. Faza ta wymaga stałego wsparcia ze strony konsorcjum, które posiada wiedzę specjalistyczną i ekspercką na temat reaktora EPR.
- (80) Spółka TVO wspomina również o postępowaniu arbitrażowym, w którym bierze udział przeciwko konsorcjum. Całkowita kwota roszczenia konsorcjum wynosi obecnie około [0–5 mld] EUR, podczas gdy kwota roszczenia spółki TVO z tytułu jej własnych kosztów i strat wynosi [0–5 mld] EUR zgodnie z najnowszymi szacunkami spółki TVO. Całkowita wartość roszczeń obu stron w ramach postępowania arbitrażowego wynosi zatem łącznie około [0–10 mld] EUR.
- (81) Spółka TVO wyjaśnia następnie, w jaki sposób rozumie plan restrukturyzacji grupy Areva, który będzie się opierał na „planie B”, zakładającym przeniesienie spółki Nouvel Areva NP do grupy EDF po wyodrębnieniu projektu OL3 i zasobów niezbędnych do jego ukończenia, oraz na włączeniu do powstałego „podmiotu zarządzający aktywami” umów dotyczących części składowych, a także części zadłużenia grupy Areva.
- (82) Spółka TVO ogólnie popiera projekt dokapitalizowania grupy Areva przez państwo francuskie. Spółka TVO wyraża jednak swoje obawy w odniesieniu do możliwych negatywnych skutków restrukturyzacji grupy dla projektu OL3. Spółka TVO ma w szczególności wątpliwości dotyczące tego, czy „podmiot zarządzający aktywami”, w ramach którego wyodrębniony będzie projekt OL3, będzie w stanie zachować zasoby niezbędne do pomyślnego ukończenia projektu. Podmiot zarządzający aktywami będzie bowiem posiadał ograniczone zasoby finansowe w celu poradzenia sobie z możliwym znacznym zadłużeniem, które jest trudne do oszacowania na tym etapie.
- (83) Zasoby finansowe tego podmiotu zarządzającego aktywami składają się z: podwyższenia kapitału w kwocie 2 mld EUR, dochodów ze sprzedaży spółki Nouvel Areva NP na rzecz grupy EDF w kwocie 2,5 mld EUR, pozostałych dochodów ze sprzedaży niestrategicznych części działalności grupy Areva, a także kwoty pozostającej do zapłaty przez spółkę TVO na rzecz grupy Areva za ukończenie projektu OL3. Szacuje się, że

⁽¹⁷⁾ [...].

koszty podmiotu zarządzającego aktywami, na pokrycie których przeznaczone są te zasoby, obejmują: koszty ukończenia projektu OL3 oraz powiązane z nimi zabezpieczenia, spłatę długu bankowego na kwotę 3,4 mld EUR, możliwe zabezpieczenia na rzecz grupy EDF w odniesieniu do umów związanych z elektrowniami jądrowymi, których części są przedmiotem audytu, inne zabezpieczenia związane ze sprzedażą niestrategicznych aktywów, a także, jeżeli spółka TVO wygra toczące się postępowanie arbitrażowe, kwota, która może wynieść [0–5 mld] EUR.

- (84) Spółka TVO podaje zatem w wątpliwość, czy zrestrukturyzowana grupa Areva będzie w stanie sprostać czynnikom ryzyka związanym z projektem OL3, a w szczególności pokryć koszty jego ukończenia, i wyjaśnia implikacje tych wątpliwości w odniesieniu do analizy pomocy na restrukturyzację zgodnie z wytycznymi, a w bardziej szczegółowym ujęciu – w odniesieniu do tego, czy pomoc przyczynia się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie, do przywrócenia długoterminowej rentowności grupy Areva oraz do zasady „pierwszy i ostatni raz”.
- (85) Po pierwsze, jeżeli chodzi o cel leżący we wspólnym interesie, spółka TVO zgadza się z argumentem Francji, zgodnie z którym pomoc przyczynia się do realizacji celów Traktatu EURATOM, wymienionych w szczególności w art. 2 lit. d). Spółka TVO podkreśla jednak konieczność przeprowadzenia oceny również w odniesieniu do art. 2 lit. b) i c) Traktatu. Jeżeli chodzi o art. 2 lit. c), pomoc przyczynia się do ukończenia projektu OL3, który jest projektem o dużym znaczeniu dla rozwoju europejskiego sektora energetycznego i dla bezpieczeństwa dostaw do krajów nordyckich. Jeżeli chodzi o art. 2 lit. b), cel dotyczący bezpieczeństwa jądrowego zakłada, zgodnie z postanowieniami art. 11 Konwencji bezpieczeństwa jądrowego, że „każda z Umawiających się Stron podejmie odpowiednie kroki dla zapewnienia, żeby przez cały okres istnienia każdego z obiektów jądrowych wszelka działalność mogąca mieć wpływ na bezpieczeństwo jego działania, prowadzona w obiekcie lub na jego rzecz, prowadzona była przez odpowiednio liczny, wykwalifikowany personel, posiadający odpowiednie wykształcenie i przygotowanie zawodowe oraz okresowo doszkalany”. Ze względu na fakt, że zdolności spółki TVO są ograniczone przede wszystkim do eksploatacji elektrowni, spółka TVO opiera się na wiedzy eksperckiej konsorcjum, aby zapewnić bezpieczeństwo działania w ramach projektu OL3. Wszelki plan restrukturyzacji, który zakłada wydzielenie projektu OL3 w ramach podmiotu zarządzającego aktywami, stanowi jednak ryzyko przydzielenia do projektu OL3 niedostatecznej liczby wykwalifikowanych pracowników grupy Areva, utraty wsparcia działu realizacji zleceń grupy Areva we Francji i w Niemczech, utraty możliwości korzystania z infrastruktury technicznej grupy Areva, a także wystąpienia możliwych problemów z podwykonawcami projektu.
- (86) Po drugie, jeżeli chodzi o przywrócenie długoterminowej rentowności grupy Areva, spółka TVO kwestionuje twierdzenie, że zastrzyk kapitałowy na rzecz spółki Areva SA jest wystarczający, że ze założenia przewidziane w planie restrukturyzacji są realne, a więc również że pomoc może zapewnić długoterminową rentowność grupy Areva.
- (87) Po trzecie, w odniesieniu do zasady „pierwszy i ostatni raz”, jeżeli plan restrukturyzacji nie zapewnia, aby grupa Areva była w stanie spełnić swoje zobowiązania dotyczące ukończenia projektu OL3, być może konieczne będzie nałożenie dodatkowych zobowiązań w formie odszkodowania za kolejne opóźnienia. Ze względu na zasadę „pierwszy i ostatni raz” zatwierdzenie nowego środka pomocy państwa nie będzie zatem możliwe.
- (88) Spółka TVO podkreśla, że w celu rozstrzygnięcia tych wątpliwości i pytań wszelki plan restrukturyzacji musi uwzględniać:
- środki operacyjne, aby zapewnić utrzymanie dostępu do wystarczających zasobów ludzkich, technicznych i finansowych oraz przeznaczenie ich na zagwarantowanie pomyślnego ukończenia projektu OL3 w wyznaczonym terminie i z zachowaniem poziomu efektywności zagwarantowanego w pierwotnej umowie na budowę, a także aby pokryć inne możliwe koszty do końca okresu gwarancji i po jego zakończeniu;
 - wystarczające zasoby finansowe przydzielone podmiotowi, do którego włączony zostanie projekt OL3, i przeznaczone w całości na ten konkretny projekt, aby pokryć pozostałe koszty jego zakończenia oraz pozostałe zobowiązania wynikające z różnych umów zawartych przez grupę Areva i spółkę TVO.

3.4. Siemens

- (89) Siemens jest – wraz z dwoma spółkami należącymi do grupy Areva (Areva GmbH i Areva NP) – członkiem konsorcjum realizującego projekt OL3. Chociaż grupa Areva jest odpowiedzialna za największą część projektu, członkowie konsorcjum ponoszą solidarną odpowiedzialność za ukończenie projektu wobec swojego klienta, spółki TVO.
- (90) Siemens w pełni popiera interwencję państwa francuskiego na rzecz grupy Areva, formułuje jednak zastrzeżenia na wielu płaszczyznach.

- (91) W pierwszej kolejności Siemens kwestionuje, jakoby pomoc była wystarczająca, aby pokryć zobowiązania i ryzyko ponoszone przez spółkę Areva SA:
- a) Siemens szacuje bowiem ekspozycję grupy Areva z tytułu projektu OL3 na kwotę od [0–5 mld] do [0–5 mld] EUR w ramach scenariusza podstawowego, natomiast w scenariuszu zakładającym pogorszenie wyników, uwzględniającym (i) [...] i (ii) [...] kwota ta może wynieść [...] EUR;
 - b) Siemens podkreśla ponadto, że dodatkowe zobowiązania obciążające spółkę Areva SA, takie jak niektóre zobowiązania bankowe, wynoszą 3,4 mld EUR.
- (92) Siemens zastanawia się również, w jaki sposób podmiot, który ma zrealizować projekt OL3, może dysponować środkami prawnymi oraz zasobami ludzkimi, finansowym i operacyjnymi wystarczającymi do umożliwienia zakończenia projektu, jeżeli działalność i środki operacyjne w zakresie budowy mają być przeniesione do spółki Nouvel Areva NP, która ma zostać zbyta na rzecz grupy EDF. Praktycznie nieuniknione przeniesienie realizacji części projektu do spółki Nouvel Areva NP może [...].
- (93) Ponadto Siemens ma obawy dotyczące blokady [...] spółki TVO w odniesieniu do restrukturyzacji grupy Areva mającej na celu wyodrębnienie projektu OL3 w ramach specjalnego podmiotu, [...].
- (94) Zdaniem przedsiębiorstwa Siemens przed takim ryzykiem można zabezpieczyć się poprzez mechanizmy uzupełniające, takie jak (i) dodatkowe środki finansowe wypłacone przez państwo francuskie, (ii) gwarancję państwową dotyczącą wszystkich dodatkowych zobowiązań związanych z projektem OL3 lub (iii) zobowiązanie państwa francuskiego do finansowania wszystkich związanych z projektem potrzeb w zakresie dodatkowego kapitału.
- (95) Uwzględniając ponadto solidarną odpowiedzialność przedsiębiorstwa Siemens i grupy Areva w ramach konsorcjum, Siemens obawia się, że będzie zobowiązana pokryć koszty finansowania, których nie będzie mogła pokryć Grupa Areva, co – zdaniem przedsiębiorstwa Siemens – byłoby niezgodne z zasadą podziału obciążenia przewidzianą w wytycznych.

3.5. Osoba trzecia, która nie zgodziła się na ujawnienie jej tożsamości

- (96) Ostatnia osoba trzecia, która chciała zachować anonimowość, przestrzega Komisję przed zakłóceniami konkurencji wynikającymi z pomocy będącej przedmiotem postępowania. Zdaniem tej osoby trzeciej dzięki interwencji państwa restrukturyzacja wzmocni nie tylko spółkę Nouvel Areva, lecz także spółkę Nouvel Areva NP.
- (97) Przedsiębiorstwa korzystające ze wsparcia państwa uzyskują istotną przewagę w ramach konkurencji w sektorze energii jądrowej. Sektor ten charakteryzuje się dużą intensywnością konkurencji i wymaga się w nim coraz większych zabezpieczeń.
- (98) Ponadto anonimowa osoba trzecia uważa, że przyszła współpraca spółek Nouvel Areva i Nouvel Areva NP przywróci silne synergie, które przyczyniają się do zakłócenia konkurencji.

4. Uwagi Francji

- (99) Uwagi Francji zostały przedstawione w czterech etapach i odpowiadają głównym wątpliwościom wyrażonym przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania. Władze francuskie próbują wykazać na wstępie, że jednym środkiem, który może stanowić pomoc państwa, jest podwyższenie kapitału na poziomie spółek Areva SA i Nouvel Areva. Następnie władze francuskie odpowiadają na wątpliwości Komisji dotyczące realnego charakteru założeń, na których opiera się biznesplan, proporcjonalności kwoty pomocy oraz zaproponowanych środków ochrony konkurencji.

4.1. Wyłączenie podwyższenie kapitału może stanowić pomoc państwa

- (100) W pierwszej kolejności władze francuskie podkreślają, że możliwość, aby grupa Areva przeniosła pomoc państwa na osobę trzecią poprzez sprzedaż swoich spółek zależnych za bardzo niską cenę (i) nie ma znaczenia w kontekście niniejszego postępowania i (ii) wydaje się całkowicie teoretyczna, ponieważ grupa Areva uzyskuje zachętę do maksymalizacji dochodów z zawieranych przez nią transakcji zbycia. Władze francuskie wskazują również, że grupa Areva nie otrzymała żadnej pomocy w związku z transakcjami zbycia spółek Nouvel Areva NP i Areva TA, w których wprawdzie wykorzystano zasoby państwowe, ale zastosowano w nich cenę rynkową.
- (101) Jeżeli chodzi o spółkę Nouvel Areva NP, władze francuskie wyjaśniają, że w grupie EDF wprowadzono szczególnie model zarządzania, aby zapewnić ochronę interesów grupy EDF. W ramach tego modelu zarządzania specjalnie do celów nabycia spółki Nouvel Areva NP stworzono grupę roboczą składającą się z niezależnych administratorów, aby zweryfikowała ona zgodność tej transakcji z interesem grupy EDF jako przedsiębiorstwa i aby przekazała zarządowi grupy EDF swoją niezależną opinię. We wspomnianej grupie roboczej nie zasiada żaden

przedstawiciel państwa. Na podstawie prac tej grupy, która w szczególności zleciła bankowi Société Générale wykonanie analizy do celów wyceny, grupa EDF podjęła ostatecznie decyzję o dokonaniu transakcji nabycia.

- (102) Władze francuskie wyjaśniły również, że w celu przeprowadzenia transakcji nabycia działalności związanej z reaktorami grupy Areva przez grupę EDF ostatecznie zdecydowały się na zastosowanie mechanizmu oddolnego wyodrębnienia. Zdaniem władz francuskich te nowe warunki transakcji zbycia nie mają wpływu na wycenę wykonaną przez strony i ich doradców z uwzględnieniem poprzednich założeń mechanizmu zbycia, opiewającą na kwotę 2,5 mld EUR za 100 % kapitału własnego. Niezależnie od prawnych uwarunkowań transakcji zbycia uwarunkowania gospodarcze pozostają faktycznie takie same dla grupy EDF, która przejmie działalność prowadzoną dawniej przez spółkę Areva NP, nie biorąc na siebie ryzyka związanego z projektem OL3. Grupa EDF uodporni się również na ryzyko związane z umowami dotyczącymi części składowych. Ryzyko to nie zostało wprawdzie uwzględnione w wycenie ze stycznia 2016 r., jednak mechanizm uodpornienia ustalony przez strony pozwala na niedokonywanie istotnych zmian wyceny.
- (103) Jeżeli chodzi o spółkę Areva TA, proces wyceny podzielono na dwa etapy zgodnie z najnowszymi praktykami rynkowymi: (i) w okresie od stycznia do maja 2016 r. grupa Areva przekazała konsorcjum nabywców informacje finansowe, operacyjne, prawne i podatkowe oraz zorganizowała wiele sesji roboczych z udziałem kierownictwa spółki Areva TA; (ii) przedstawicielom konsorcjum udostępniono następnie *data room* i umożliwiono im wymianę informacji z kierownictwem spółki Areva TA poprzez pytania i odpowiedzi. W ramach tych działań grupę Areva i nabywcę wspierało 12 doradców prawnych i bankowych oraz specjalistów z zakresu analizy finansowej *due diligence*.
- (104) W dniu 18 sierpnia 2016 r. konsorcjum dokonujące nabycia opisane w motywie 27 złożyło ofertę, w której udziały spółki Areva TA wyceniono na [0–2 mld] EUR. Wyceny tej dokonano w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych (*discounted cash flows*, zwaną dalej „metodą DFC”) zastosowaną wobec biznesplanu, który sporządzono w oparciu o założenia zatwierdzone przez nabywcę. Cenę tę przyjęto w umowie sprzedaży, która została podpisana w dniu 15 grudnia 2016 r.
- (105) Władze francuskie uważają zatem, że przyjęta ostatecznie wycena opiera się na powszechnie przyjętych metodach i została przeprowadzona z zachowaniem należytej staranności.

4.2. Grupa Areva wdraża plan restrukturyzacji prowadzący do przywrócenia jej długoterminowej rentowności

- (106) W pierwszej kolejności władze francuskie przedstawiają zaktualizowany scenariusz finansowy spółki Nouvel Areva. Scenariusz ten określono w oparciu o założenia, które uznano za szczególnie ostrożne: (i) skorygowano w dół cenę uranu, [...]; (ii) skorygowano w dół prognozy dotyczące działalności wydobywczej; (iii) uwzględniono dodatkowe ryzyko w odniesieniu do [...]; (iv) uwzględniono wzmocnienie planu zmniejszania kosztów w zakresie wzbogacania i konwersji, (v) ustalono koszt związany z wdrożeniem mechanizmu oddolnego wyodrębniania na [200–900 mln] EUR w latach 2016–2025. Założenia zawarte w scenariuszu zakładającym pogorszenie wyników również zostały skorygowane w dół zgodnie z podobnym tokiem rozumowania.
- (107) Władze francuskie odpowiadają następnie na różne wątpliwości wyrażone przez Komisję na temat planu przywrócenia rentowności.

4.2.1. W biznesplanie spółki Nouvel Areva uwzględniono konsekwencje planowanych transakcji zbycia

- (108) Władze francuskie wskazują, że ze względu na długości cykli w przemyśle jądrowym główna utrata synergii wystąpi zasadniczo w ramach czasowych wykraczających poza scenariusze finansowe grupy Areva (na lata 2016–2025). Spółka Nouvel Areva dysponuje bowiem portfelem zamówień zapełnionym na następne 5–10 lat, co zapewnia pewną inercję ewolucji jej udziału w rynku. Fakt ten charakteryzuje jednak wszystkich dostawców materiału jądrowego, ponieważ umowy na dostawę obejmują zasadniczo wiele lat, zwykle 5–10 lat w zależności od rodzaju materiału (uranu nieprzetworzonego, przetworzonego lub wzbogaconego) i od rodzaju klienta. Różne planowane transakcje zbycia, a w szczególności transakcja zbycia spółki Nouvel Areva NP, w dłuższej perspektywie czasowej wpłyną natomiast niekorzystnie na pozycję konkurencyjną spółki Nouvel Areva.
- (109) Ponadto grupa Areva wdraża plan efektywności i konkurencyjności, który umożliwi złagodzenie krótkoterminowego wpływu zbycia spółki Nouvel Areva NP na jej koszty strukturalne. Jeżeli chodzi o np. demasyfikację zakupów, uzyskanie zysków w tym zakresie jest konkretnym celem przedmiotowego planu, aby zrekompensować

stratę wielkości zakupów wynikającą z transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP. Scenariusz finansowy przewidujący pogorszenie wyników zakłada jednak, że cele planu zostaną zrealizowane jedynie w [50–100] %, w związku z czym odczuwalne będą negatywne skutki.

4.2.2. Analiza wrażliwości i strategia zmniejszenia ryzyka

- (110) Władze francuskie i grupa Areva określiły główne czynniki ryzyka, które ciężące na przyszłości spółki Nouvel Areva. Określono, że scenariusz podstawowy jest zbyt ostrożny, w związku z czym nie jest prawdopodobne, aby równocześnie zrealizowały się wszystkie scenariusze zakładające pogorszenie się wyników.
- (111) Pierwszym z tych czynników jest kurs wymiany euro do dolara. [...]. Co miesiąc przeprowadza się analizę ekspozycji, a pokrycie zapotrzebowania zapewnia się stopniowo, aby pokryć minimalny odsetek nadchodzących płatności. Ponadto niektóre rodzaje działalności, takie jak działalność wydobywcza, są w naturalny sposób chronione przed tym ryzykiem: 50 % produkcji wydobywczej spółki Nouvel Areva znajduje się bowiem w Kanadzie, której waluta jest powiązana z kursem dolara amerykańskiego.
- (112) Drugi rodzaj ryzyka dotyczy [...]. Skutki finansowe w ramach scenariusza zakładającego pogorszenie wyników wynoszą około -[0–100 mln] EUR operacyjnych przepływów pieniężnych łącznie w latach 2016–2025. Władze francuskie wyjaśniają, że grupa Areva wdrożyła już szereg działań optymalizacyjnych i ograniczających koszty w celu zmniejszenia wpływ tego ryzyka: chodzi mianowicie o ulepszenia operacyjne, których celem jest [...]. Ulepszenia te zostały uwzględnione w planie efektywności i konkurencyjności, który obejmuje okres do 2018 r., a w przypadku realizacji ryzyka możliwe będzie [...] po 2018 r.
- (113) Trzeci zidentyfikowany rodzaj ryzyka obejmuje skutki ewentualnego niepowodzenia [...]. Władze francuskie uważają to ryzyko za mało prawdopodobne, ponieważ [...]. Niepowodzenie [...] spowodowałoby jednak obniżenie dochodów spółki Nouvel Areva.
- (114) W scenariuszach finansowych spółki Nouvel Areva uwzględniono pewną liczbę zagrożeń [...], których skala różni się w zależności od tego, czy dotyczy ich scenariusz podstawowy czy też scenariusz zakładający pogorszenie wyników. Zagrożenia te odpowiadają kwocie [1–2 mld] EUR w scenariuszu zakładającym pogorszenie wyników w latach 2016–2025, czyli o [0–1 mld] EUR więcej niż w scenariuszu podstawowym. Władze francuskie wskazują możliwe do wdrożenia działania naprawcze, takie jak: dodatkowe środki handlowe lub środki w zakresie wydajności (np. optymalizacja zakupów i obniżenie kosztów wynagrodzeń) lub zmiana planu inwestycji [...].

4.2.3. Spółka Nouvel Areva będzie w stanie refinansować swoją działalność na rynku w latach 2015–2025

- (115) W odpowiedzi na wątpliwości Komisji przedstawione w motywie 151 decyzji o wszczęciu postępowania władze francuskie wyjaśniają, że zgodnie ze scenariuszem podstawowym zadłużenie netto spółki Nouvel Areva wystąpi [...]. Przewidziano jednak, że do tego czasu spółka Nouvel Areva osiągnie wystarczająco dobre wskaźniki finansowe, aby mogła skorzystać z rynku obligacji bez utraty ratingu na poziomie inwestycyjnym.
- (116) Jeżeli chodzi natomiast o scenariusz zakładający pogorszenie wyników, spółka Nouvel Areva odnotuje zadłużenie netto w wysokości [...]. Władze francuskie wyjaśniają jednak, że spółka Nouvel Areva będzie mogła wdrożyć działania przejściowe [...], nie zagrażając przywróceniu rentowności przedsiębiorstwa [...].

4.2.4. Spółka Areva SA będzie dysponowała zasobami umożliwiającymi jej pokrycie potrzeb finansowych w latach 2016–2025

- (117) Władze francuskie zobowiązały się do tego, że spółka Areva SA będzie prowadziła wyłącznie działalność, którą wyraźnie przewidziano w planie restrukturyzacji zgłoszonym Komisji. Na tej podstawie władze francuskie uważają, że spółka Areva SA będzie dysponowała wystarczającymi zasobami, aby umożliwić jej pokrycie jej potrzeb finansowych.
- (118) Władze francuskie potwierdzają swoje założenia dotyczące kosztów ukończenia projektu OL3 w latach 2017–2025. Prognozy te wskazują na przepływy pieniężne wynoszące -[0–2 mld] EUR w rozpatrywanym okresie. [...].
- (119) Na podstawie tych założeń biznesplan spółki Areva SA wskazuje na nadwyżkę płynnych aktywów finansowych w wysokości [0–500 mln] EUR na koniec okresu według scenariusza podstawowego oraz [0–100 mln] EUR według scenariusza zakładającego pogorszenie wyników. [...].

4.3. Środek pomocy jest proporcjonalny i ograniczony do niezbędnego minimum

4.3.1. Zasada sprawiedliwego podziału jest przestrzegana wobec akcjonariuszy mniejszościowych

- (120) Po pierwsze, przypomina się, że zaksięgowano już znaczne rezerwy na pokrycie straty i obniżenia wartości aktywów i że kurs akcji jest na rekordowo niskim poziomie. Odpowiedzialność za zarządzanie w przeszłości ponoszą zatem w dużej mierze – proporcjonalnie do swoich udziałów – akcjonariusze mniejszościowi.
- (121) Po drugie, władze francuskie uprzedzają, że francuski urząd ds. rynków finansowych (zwany dalej „AMF”; Autorité des Marchés Financiers) zobowiąże państwo do złożenia publicznej oferty odkupu akcji. Cena zaproponowana akcjonariuszom będzie ściśle kontrolowana przez AMF, który upewni się co do przestrzegania wielokryteriowej metody wyceny.

4.3.2. Wkład własny grupy Areva jest wystarczający, realny i faktyczny

- (122) Jeżeli chodzi o możliwą nadwyżkę płynności, o której mowa w motywie 172 decyzji o wszczęciu postępowania, władze francuskie uważają, że fakt, iż środki pieniężne przeznaczone na wdrażanie planu restrukturyzacji przekraczają koszty restrukturyzacji, nie wskazuje sam w sobie na to, że kwota pomocy nie jest ograniczona do minimum. W wytycznych ustalono bowiem minimalną kwotę wkładu własnego, ale nie przewidziano w nich ani pułapu, ani istnienia zależności matematycznej między kwotą pomocy państwa a kwotą kosztów restrukturyzacji.
- (123) Innymi słowy władze francuskie uważają, że należy wyraźnie rozróżnić między dwoma oddzielnymi kryteriami prawnymi, tj. z jednej strony finansowaniem niezbędnym w ramach scenariuszy finansowych, aby osiągnąć przywrócenie rentowności, a z drugiej strony ograniczeniem kwoty pomocy państwa do minimum poprzez wymóg wniesienia znacznego wkładu własnego w koszty restrukturyzacji. Taką interpretację odzwierciedla praktyka decyzyjna Komisji⁽¹⁸⁾, która w przeszłości dopuszczała wkład własny przekraczający koszty restrukturyzacji, nie stwierdzając przy tym, że ta nadwyżka płynności oznacza, iż pomoc nie była ograniczona do minimum.
- (124) Ponadto władze francuskie podkreślają, że grupa Areva musi wdrożyć bufor płynnościowy na wypadek, gdyby zrealizował się scenariusz zakładający pogorszenie wyników.
- (125) Jeżeli chodzi o wątpliwości Komisji dotyczące rzeczywistego i faktycznego charakteru wkładu własnego grupy Areva, władze francuskie przedstawiają szereg wyjaśnień i przypominają, że w ramach swojej praktyki decyzyjnej Komisja dopuszczała zaliczanie przyszłej sprzedaży aktywów jako wkładu własnego, pod warunkiem że sprzedaż ta jest przedmiotem niezależnej ekspertyzy w celu oszacowania wartości rynkowej aktywów⁽¹⁹⁾.
- (126) Jeżeli chodzi o zbycie spółki Nouvel Areva NP, władze francuskie przypominają, że przeprowadzono niezależne wyceny, które przekazano Komisji w chwili zgłoszenia. Francja podkreśla również elementy, które pozwalają stwierdzić rzeczywisty i faktyczny charakter transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP: pierwszym elementem jest umowa nabycia akcji spółki Nouvel Areva NP przez grupę EDF podpisana w dniu 15 listopada 2016 r.; drugim elementem jest fakt, że warunki zawieszające, którym podlega transakcja zbycia, nie podważają jej pewności. Władze francuskie pozostają bowiem dobrej myśli w odniesieniu do opinii ASN na temat programu uzasadniającego dotyczącego zbiornika w elektrowni Flamanville 3, ponieważ żadne z badań przeprowadzonych w ramach tego programu nie doprowadziło do wykrycia przez grupę EDF i grupę Areva jakiegokolwiek niezgodności. Ponadto [...] negocjacje ze spółką TVO nie podważają transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP, lecz wpływają jedynie na jej harmonogram.
- (127) Jeżeli chodzi o zbycie spółki Canberra, władze francuskie przypominają, że realizacja tej transakcji stała się skuteczna w dniu 1 lipca 2016 r.

⁽¹⁸⁾ Zob. na przykład decyzję Komisji (UE) 2016/2068 z dnia 29 lipca 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.35611 (13/C), którą Francja zamierza wdrożyć na rzecz grupy PSA Peugeot Citroën SA (Dz.U. L 325 z 30.11.2016, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Decyzja Komisji (UE) 2015/119 z dnia 29 lipca 2014 r. w sprawie pomocy państwa SA.36874 (2013/C) (ex 2013/N), której Polska zamierza udzielić na rzecz Polskich Linii Lotniczych LOT S.A. oraz w sprawie środka pomocy SA.36752 (2014/NN) (ex 2013/CP) wdrożonego przez Polskę na rzecz Polskich Linii Lotniczych LOT S.A., motyw 269 (Dz.U. L 25 z 30.1.2015, s. 1); decyzja Komisji 2012/397/UE z dnia 24 października 2011 r. w sprawie Pomocy państwa SA.32600 (2011/C) – Francja – Pomoc na restrukturyzację dla SeaFrance SA udzielona przez SNCF, motyw 155 (Dz.U. L 195 z 21.7.2012, s. 1).

- (128) Transakcja zbycia spółki Areva TA jest bliska finalizacji, jak wynika również z informacji podsumowanych już w motywach 103–105 niniejszej decyzji.
- (129) Jeżeli chodzi o spółkę zależną Elta, w dniu 4 sierpnia 2016 r. otrzymano jednostronną obietnicę zakupu od grupy ECA, a w dniu 1 grudnia 2016 r. dokonano sprzedaży za cenę równą [0–10 mln] EUR.
- (130) Przewidziano również, że udział grupy Areva w jej spółce zależnej Adwen zostanie w całości sprzedany, w związku z czym wymagana kwota minimalna wynosząca 60 mln EUR została zabezpieczona w grupie Gamesa. Faktyczną realizację transakcji zbycia przewidziano na początek stycznia 2017 r.
- (131) Z kolei transakcje zbycia [...] nie zostaną zrealizowane przed [...].
- (132) Jeżeli chodzi zaś o udział inwestorów będących osobami trzecimi w podwyższeniu kapitału spółki Nouvel Areva, władze francuskie wskazują, że otrzymały informacje o zainteresowaniu ze strony [...] japońskich grup JNFL i MHI [...]. Stan negocjacji jest następujący: grupa MHI i grupa JNFL złożyły wiążące oferty [...] na 5 % kapitału spółki Nouvel Areva, które wyceniono na 250 mln EUR [...].

4.4. Grupa Areva proponuje środki umożliwiające ograniczenie zakłóceń konkurencji do minimum

- (133) Zdaniem władz francuskich transakcja zbycia spółki Nouvel Areva NP stanowi środek wyrównawczy o szczególnie znaczącej skali, ponieważ umożliwi ona po prostu wycofanie się grupy Areva z wielu rynków, na których motorem konkurencji będzie odtąd grupa EDF. Zbywając spółkę Nouvel Areva NP, grupa Areva pozbywa się jednej trzeciej aktywów i około połowy swojego obrotu. Pozbawia się również wszystkich korzyści wynikających z jej zintegrowanego modelu wypracowanego w ciągu ostatnich piętnastu lat, przeprowadzając tym samym strategiczną zmianę o pierwszorzędym znaczeniu. Poza tym grupa Areva pozbawia się dodatknych przepływów pieniężnych, które spółka Nouvel Areva NP wygeneruje w tym okresie.
- (134) W uzasadnieniu tego toku rozumowania władze francuskie szczegółowo odnoszą się do różnych kwestii podniesionych przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania.

4.4.1. Kwantyfikacja środków wyrównawczych

- (135) Władze francuskie przypominają, że „środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji powinny uwzględniać zarówno problemy związane z pokusą nadużycia, jak i możliwe zakłócenia na rynkach, na których beneficjent prowadzi działalność”, uwzględniając „cechy danego rynku” ⁽²⁰⁾.
- (136) Zdaniem władz francuskich w niniejszej sprawie należy wykluczyć wszelką pokusę nadużycia, ponieważ poniesione w przeszłości straty zostały pokryte przez obecnych akcjonariuszy grupy Areva, w pierwszej kolejności przez państwo, poprzez rezerwy i obniżenie wartości aktywów. Co więcej, ze względu na cechy przedmiotowego rynku pomoc państwa raczej sprzyja efektywnej konkurencji niż ją ogranicza, ponieważ większość rynków, na których spółka Nouvel Areva będzie prowadziła działalność, posiada strukturę oligopolistyczną, która pogłębiłaby się w przypadku zniknięcia jednego z podmiotów działających na tych rynkach.
- (137) Zdaniem władz francuskich porównanie sytuacji na rynkach w alternatywnym scenariuszu zakładającym brak pomocy wskazuje wyraźnie, że samo utrzymanie grupy Areva umożliwia utrzymanie efektywnej konkurencji na rynkach.
- (138) Zbycie spółki Nouvel Areva NP stanowi zatem w pełni wystarczający środek wyrównawczy, ponieważ w perspektywie krótkoterminowej powoduje utratę synergii przez grupę Areva, a w perspektywie średnioterminowej pozbawia ją szczególnie rentownych perspektyw rozwoju, które opisano poniżej w sekcji 4.4.2.

⁽²⁰⁾ Pkt 87 wytycznych (podkreślenia dodane przez władze francuskie).

4.4.2. Transakcja zbycia spółki Nouvel Areva NP ma trwały niekorzystny wpływ na całą działalność spółki Nouvel Areva

4.4.2.1. Działalność związana z częścią początkową cyklu

- (139) Zintegrowana grupa Areva dysponowała zintegrowanym działem sprzedaży i marketingu, który odpowiadał za wprowadzanie do obrotu naturalnego uranu, świadczenie usług konwersji i wzbogacania oraz opracowywanie i wprowadzanie do obrotu wyprodukowanych elementów paliwowych, a także wszystkich możliwych połączeń tych produktów i usług. Zintegrowanie sprzedaży elementów paliwowych i działalności związanej z częścią początkową zapewniło grupie Areva istotną korzyść informacyjną i handlową. Przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną dysponują bowiem na ogół tylko jednym kupcem, jeżeli chodzi o zaopatrzenie w elementy paliwowe. Z powodu niewielkiego stopnia wzajemnej zastępowalności elementów paliwowych dostawca tych elementów jest nieodzownym partnerem przedsiębiorstwa wytwarzającego energię elektryczną, natomiast sytuacja taka nie dotyczy podmiotów działających w ramach części początkowej, których produkty i usługi są zamienne.
- (140) Władze francuskie przedstawiają przykład przedsiębiorstwa wytwarzającego energię elektryczną [...], na rzecz którego grupa Areva mogła – w ramach przetargu na elementy paliwowe – zwiększyć sprzedaż produktów i usług w ramach części początkowej. [5–10] klientów na 10 stanowią obecnie klienci jednocześnie spółki Areva NC i spółki Areva NP.
- (141) Ponadto oddzielenie działalności spółki Nouvel Areva NP utrudni optymalizację logistyki: spółka Nouvel Areva NP będzie musiała w przyszłości współpracować zarówno z producentami elementów paliwowych Nouvel Areva NP, jak i z wszystkimi innymi producentami amerykańskimi i europejskimi, w związku z czym utraci możliwość optymalizacji logistycznej, na przykład poprzez zwiększenie kosztów dostawy i ograniczenie jej zdolności wyrównywania produkcji wzbogaconego uranu.
- (142) Władze francuskie wyjaśniają również, że wszyscy dostawcy produktów i usługodawcy w ramach części początkowej cyklu, którzy współpracują z dostawcą elementów paliwowych i reaktorów, posiadają niezaprzeczalną przewagę konkurencyjną w zakresie ofert na produkty i usługi należące do początkowej części cyklu. Nabywca nowej elektrowni będzie bowiem na ogół wymagał od konstruktora dostarczenia pierwszego rdzenia reaktora oraz zapewnienia jego ewentualnego doładowania. W sytuacji integracji ze spółką Areva NP działalność grupy Areva związana z częścią początkową cyklu posiadała automatyczny dostęp do klientów o takim zapotrzebowaniu. Grupa Areva mogła ponadto negocjować korzystniejsze warunki dotyczące swojego uranu, ponieważ takie negocjacje toczą się przeważnie w trybie przetargu bezpośredniego, bez stosowania otwartej procedury przetargowej. Co więcej, umowy tego rodzaju umożliwiają nawiązanie stosunków handlowych, zwłaszcza na rynkach trudno dostępnych, takich jak Chiny.
- (143) Tę przewagę konkurencyjną odzwierciedlają umowy wynegocjowane przez grupę Areva w odniesieniu do reaktorów OL3, Taishan 1 i 2, [...]. Jeżeli chodzi o Taishan 1 i 2, na przykład [...]. Takich warunków nie można byłoby wynegocjować, gdyby nie korzyści wynikające z integracji: dla porównania grupa Areva nie mogła uwzględnić w umowie [...].
- (144) Wszystkie przysłe transakcje sprzedaży reaktorów przez spółkę Nouvel Areva NP stanowią zatem utraconą przez spółkę Nouvel Areva okazję sprzedaży materiałów należących do początkowej części cyklu na optymalnych warunkach. Zdaniem władz francuskich spółka Nouvel Areva NP znajdzie się na odpowiedniej pozycji w celu uzyskania zamówienia na realizację projektów [...]. Spółka Nouvel Areva NP będzie mogła również ubiegać się o realizację projektów [...]. W związku z długością cykli w przemyśle jądrowym taka utrata synergii wystąpi dopiero po zakończeniu okresu, w odniesieniu do którego grupa Areva przedstawiła scenariusze finansowe.
- (145) Wspomniana utrata synergii jest w szczególności widoczna na początku użytkowania reaktora, lecz występuje również w dalszej części okresu jego użytkowania. Niektóre przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną korzystają bowiem z jednolitych ofert obejmujących zakup uranu oraz usługi konwersji, wzbogacania i produkcji, w szczególności w odniesieniu do reaktorów, których wygaszenie jest już planowane (zakończenie użytkowania).
- (146) Ponadto koniec integracji utrudni rozwój zintegrowanego sektora recyklingu uranu z przerobu paliwa, ponieważ sektor ten wymaga wysokiego poziomu koordynacji logistyki między dostawcą elementów paliwowych (spółką Nouvel Areva NP) a podmiotem świadczącym usługi przerobu (spółką Nouvel Areva).
- (147) Wszystkie te przypadki utraty synergii będą niekorzystne dla spółki Nouvel Areva, a korzystne dla jej konkurentów. Pozostając podmiotem zintegrowanym, grupa Areva miałaby doskonałą pozycję, aby wykorzystać oczekiwaną poprawę sytuacji rynkowej, w szczególności ze względu na zmodernizowany sprzęt, którym dysponuje. Otwiera się na przykład znaczący rynek w segmencie ofert dla przedsiębiorstw wytwarzających energię elektryczną w zakresie obsługi ich reaktorów pod koniec eksploatacji. Z powodu przewidywanej utraty synergii władze francuskie i grupa Areva stawiają jednak na [...].

- (148) Konkurenci spółki Nouvel Areva będą mogli jednak skorzystać z szans wynikających z podziału grupy Areva, szczególnie w zakresie dostawy paliwa do nowych reaktorów. Spółka Nouvel Areva będzie musiała rywalizować ze zintegrowanymi konkurentami, takimi jak przedsiębiorstwo Rosatom, lub konkurentami w trakcie integracji pionowej, takimi jak KHNP, Toshiba/Westinghouse lub CNNC.

4.4.2.2. Działalność związana z częścią końcową cyklu

- (149) Zbycie spółki Nouvel Areva NP będzie [...] w odniesieniu do działalności spółki Nouvel Areva NP w zakresie recyklingu i przerobu wypalonego paliwa jądrowego. Sprzedaż paliwa MOX jest bowiem uzależniona od istnienia rynku parku reaktorów lekkowodnych, które mogą pracować na elementach paliwowych MOX. Wielkość tego parku zależy od działań, które podejmie spółka Nouvel Areva NP, aby zaproponować i wprowadzać tę technologię w przyszłości.
- (150) Decyzja przedsiębiorstwa wytwarzającego energię elektryczną o przestawieniu danego reaktora na paliwo MOX zależy od tego, czy może ono zapewnić efektywną pracę swojego reaktora i pokryć związane z nim koszty. Te dwa czynniki zależą z kolei od współpracy między projektantem reaktora, projektantem elementów paliwowych i dostawcą paliwa mieszanego. Współpraca ta była dotychczas możliwa dzięki temu, że grupa Areva mogła w scentralizowany sposób rozstrzygać kwestie rozbieżnych interesów tych podmiotów.
- (151) Spółka Nouvel Areva NP [...] zatem promować zwiększenie liczby reaktorów pracujących na paliwie MOX w zakresie, w jakim [...]. Przynależność do tej samej grupy pozwalała umożliwia dotychczas [...] regulowanie rozbieżnych interesów obu rodzajów działalności w ramach porozumień wewnątrzgrupowych. Nie będzie to miało miejsca w przyszłości, w związku z czym należy przewidywać znaczną utratę synergii w perspektywie długoterminowej.
- (152) Utrata synergii będzie również odczuwalna w segmentach demontażu i logistyki. Działalność w zakresie demontażu jest ściśle zintegrowana z działalnością w zakresie projektowania reaktorów i świadczenia usług dotyczących bazy zainstalowanych urządzeń. Jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa logistyczne, są one dziś klientami spółki Areva NP na dwóch płaszczyznach: transportu skażonych narzędzi do konserwacji oraz transportu elementów paliwowych. Istnieje ryzyko, że te usługi wewnątrzgrupowe będą albo wykonywane wewnętrznie przez spółkę Nouvel Areva NP, albo zlecane w trybie konkurencyjnym.
- (153) Zarówno rynek demontażu, jak i rynek logistyki są rynkami dynamicznymi, na których grupa Areva [...].

4.4.3. *Strategiczne i przemysłowe ogólne partnerstwo spółki Nouvel Areva i grupy EDF nie będzie umożliwiać przywrócenia synergii, które obecnie są związane z integracją spółki Areva NP z grupą Areva*

- (154) Władze francuskie przedstawiły Komisji protokół ustaleń z dnia 28 lipca 2016 r. między grupą EDF a grupą Areva. Załącznik 7 do tego protokołu dotyczy stworzenia strategicznego i przemysłowego ogólnego partnerstwa.
- (155) Zdaniem władz francuskich nie wydaje się możliwe, aby takie partnerstwo umożliwiło przywrócenie utraconych synergii [...].
- (156) [...] władze francuskie podkreślają, że spółka Nouvel Areva NP i spółka Nouvel Areva są bliskie nawiązania stosunków klient/dostawca. [...].
- (157) W związku z tym żadne partnerstwo strategiczne nie będzie w stanie przywrócić dawnej możliwości rozstrzygnięcia interesów i tworzenia synergii wewnątrz grupy.
- (158) W odpowiedzi na zastrzeżenia Komisji dotyczące tej kwestii władze francuskie zobowiązały się jednak, że podczas okresu restrukturyzacji spółka Nouvel Areva NP kontrolowana przez EDF i spółka Nouvel Areva nie zawrą żadnego partnerstwa strategicznego ani innej umowy ramowej przewidującej współpracę handlową w celu faworyzowania spółki Nouvel Areva w sytuacjach, w których spółka Nouvel Areva NP chciałaby złożyć klientowi zintegrowaną ofertę wraz z dostawcą materiału jądrowego na rynkach określonych w motywach 344 i 347, tj. rynkach dostawy elementów paliwowych i konstrukcji nowych reaktorów. Zobowiązanie to nie uniemożliwia spółkom Nouvel Areva i Nouvel Areva NP tworzenia wspólnych ofert, pod warunkiem że wybór spółki Nouvel Areva odbywa się na podstawie kryteriów handlowych i technicznych.

4.4.4. Władze francuskie zobowiązują się, że grupa Areva przyjmie środki behawioralne, o których mowa w pkt 84 wytycznych

- (159) Przypominając o istotnym znaczeniu partnerstw w dziedzinie energii jądrowej, władze francuskie zobowiązały się, że podczas okresu restrukturyzacji grupa Areva (Areva SA i Nouvel Areva) oraz kontrolowane przez nią przedsiębiorstwa nie będą nabywały, w sposób bezpośredni lub pośredni, udziałów w żadnych przedsiębiorstwach, które nie są już przez nie kontrolowane, z wyjątkiem projektów, które są konieczne do przywrócenia rentowności grupy Areva. Zobowiązanie to nie dotyczy transakcji nabycia udziałów dokonywanych przez spółkę Nouvel Areva i przedsiębiorstwa kontrolowane przez nią bezpośrednio lub pośrednio do celów zarządzania finansowego dotyczących (i) funduszy demontażu, którymi grupa Areva ma obowiązek zarządzać w ramach realizacji obowiązku prawnego lub regulacyjnego; (ii) pracowniczych funduszy emerytalnych grupy Areva; (iii) lokat jej środków pieniężnych. Władze francuskie zobowiązały się również, że grupa Areva (spółki Areva SA i Nouvel Areva) nie będzie wykorzystywała otrzymywanej przez nią pomocy jako przewagi konkurencyjnej w działaniach promocyjnych podczas wprowadzania do obrotu swoich produktów i usług.

4.5. Uwagi władz francuskich dotyczące uwag zainteresowanych osób trzecich

4.5.1. Uwagi spółki TVO i przedsiębiorstwa Siemens

- (160) Władze francuskie szacują, że spółka Areva SA będzie w stanie finansować wszystkie swoje przewidywane potrzeby.
- (161) Z jednej strony mylnie jest przekonanie, że grupa Areva – poprzez przyjęty system restrukturyzacji – zagraża udanej finalizacji projektu OL3. Powodzenie tego projektu ma kluczowe znaczenie dla wszystkich podmiotów uczestniczących w restrukturyzacji: przede wszystkim dla spółki Areva SA, lecz także dla spółki Nouvel Areva (w zakresie dostaw paliwa) i spółki Nouvel Areva NP (w zakresie znaczenia demonstracyjnego tego pierwszego reaktora EPR). Spółka Areva SA będzie zatem dysponować wszystkimi zasobami operacyjnymi niezbędnymi do prawidłowej realizacji projektu, które nie zostaną objęte reorganizacją majątkowo-funkcjonalną i natychmiastowym wniesieniem do spółki Nouvel Areva NP, w związku z czym należy usunąć wszystkie wątpliwości TVO w tym zakresie.
- (162) W szczególności władze francuskie podkreślają istnienie [...] szczególnej współpracy między spółką Areva NP a spółką Nouvel Areva NP, która umożliwi spółce Areva NP zwrócenie się do spółki Nouvel Areva NP w razie konieczności [...].
- (163) Z drugiej strony władze francuskie we właściwy i ostrożny sposób oszacowały potrzeby spółki Areva SA.
- (164) Ponadto, jeżeli chodzi o koszty ukończenia projektu OL3, szacunki grupy Areva są porównywalne do szacunków spółki TVO, a nawet bardziej od nich ostrożne, z wyjątkiem [...], ale władze francuskie odrzucają [...], ponieważ ich zdaniem takie twierdzenie jest całkowicie bezzasadne. Władze francuskie nie komentują szacunków przedsiębiorstwa Siemens, których poziom zagregowania uniemożliwia szczegółową analizę.
- (165) Jeżeli chodzi o odszkodowania, które mogą wynikać z ewentualnego wyroku wydanego w postępowaniu arbitrażowym, [...].
- (166) Zdaniem władz francuskich zwiększenie kwoty pomocy w celu zagwarantowania osobom trzecim zapłaty odszkodowania, które mogłyby zostać im przyznane w ramach postępowania wytoczonego przeciwko beneficjentowi pomocy, byłoby całkowicie niewłaściwe oraz niezgodne z celami i istotą zasad pomocy na restrukturyzację. Po pierwsze, tego typu zagrożenie nie mieści się w zakresie definicji zagrożeń, którą należy uwzględnić przy sporządzaniu scenariusza zakładającego pogorszenie sytuacji. W wytycznych występuje bowiem jedynie odniesienie do o czynników makroekonomicznych i handlowych. Po drugie, takie zwiększenie pomocy byłoby niezgodne z zasadami proporcjonalności i ograniczenia kwoty pomocy do ścisłego minimum. Po trzecie, z argumentów spółki TVO i przedsiębiorstwa Siemens wynika faktycznie, że państwo gwarantuje wypłacalność

swojemu ewentualnemu dłużnikowi/współdłużnikowi solidarnemu, co stanowi pomoc państwa na rzecz przedsiębiorstwa Siemens i spółki TVO. Komisja w sposób wyraźny uznała zaś, że gwarancje państwowe dotyczące możliwych skarg stanowią pomoc państwa ⁽²¹⁾, i wykluczyła ich zgodność ⁽²²⁾. Po czwarte, argumenty przedsiębiorstwa Siemens i spółki TVO są niespójne, ponieważ nie uwzględniono w nich możliwości rozstrzygnięcia korzystnego dla konsorcjum. Po piąte, w razie niekorzystnego wyniku arbitrażu [...].

- (167) Jeśli chodzi o [...]. Władze francuskie przedstawiły szereg argumentów.
- (168) W sprawie [...].
- (169) Ponadto wkrótce w odniesieniu do istniejącego parku grupy EDF problemy regulacyjnej segregacji węgla zostaną rozwiązane. ASN zezwolił na ponowne uruchomienie wszystkich reaktorów eksploatowanego parku francuskiego zawierających wytwornice pary wyprodukowane w Creusot (w przypadku których odnotowano problemy z segregacją węgla) i ośmiu z dwunastu reaktorów zawierających wytwornice pary wyprodukowane przez japońskiego partnera spółki Areva NP.
- (170) Dotychczas nie odnotowano żadnych dalszych nieprawidłowości w obiegu pierwotnym elektrowni Taishan. W każdym razie w umowie przewidziano, że w odniesieniu do projektu Taishan grupa Areva będzie ponosić odpowiedzialność kontraktową do kwoty [0–1 mld] EUR.
- (171) [...], do wniosku konieczne będzie dołączenie dowodu potwierdzającego pewność wystąpienia szkody, tj. faktycznego uchybienia w zakresie bezpieczeństwa w elemencie, który jest obciążony wysokim ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości.
- (172) Jeżeli chodzi o wszystkie kwestie dotyczące odpowiedzialności cywilnej grupy Areva, władze francuskie wskazały Komisji, że [...].
- (173) Jeżeli chodzi o argument przedsiębiorstwa Siemens, zgodnie z którym przewidywane zasoby spółki Areva SA umożliwią jej pokrycie teoretycznej kwoty maksymalnej obejmującej wszystkie czynniki ryzyka, które teoretycznie mogą wystąpić, władze francuskie podkreślają, że wszystkie przykłady praktyki decyzyjnej Komisji, na których Siemens opiera swój tok rozumowania, dotyczą procedur otwartych w tymczasowych ramach pomocy na restrukturyzację instytucji finansowych w kontekście kryzysu gospodarczego i finansowego. Zdaniem władz francuskich takie uzasadnienie, które analogicznie podnosi Siemens, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Władze francuskie twierdzą również, że najgorszy scenariusz – w rozumieniu wytycznych – nie może obejmować wszystkich teoretycznie możliwych czynników ryzyka, lecz musi zostać ograniczony do obszaru możliwych zdarzeń.
- (174) Ponadto w odpowiedzi na argument przedsiębiorstwa Siemens, zgodnie z którym niedokapitalizowanie spółki Areva SA jest niezgodne z zawartą w wytycznych zasadą odpowiedniego podziału obciążenia, władze francuskie przypominają, że zasadę tę stosuje się wyłącznie w stosunku do udziałowców i wierzycieli nieuprzywilejowanych, którzy nie powinni otrzymać nienależnej ochrony jako skutku pomocy.

4.5.2. Uwagi spółki Urenco

- (175) Władze francuskie wyjaśniają na wstępie, że spółka Urenco w dużym stopniu przyczyniła się do nadwyżki zdolności produkcyjnej, która charakteryzuje rynek wzbogacania uranu od czasu wypadku w elektrowni Fukushima. W związku z tym udział spółki Urenco w światowej zdolności wzbogacania podwoił się w latach 2007–2015, kiedy to odnotowano spadek udziału grupy Areva.

4.5.2.1. W odniesieniu do domniemyanych zakłóceń konkurencji

- (176) Władze francuskie dowodzą następnie, że pomoc państwa nie doprowadzi do żadnych zakłóceń konkurencji, lecz – wręcz przeciwnie – przyczyni się do ożywienia konkurencji w perspektywie długoterminowej.

⁽²¹⁾ Decyzja Komisji 2009/174/WE z dnia 21 października 2008 r. w sprawie środka pomocy C 35/04 udzielonego przez Węgry na rzecz spółek Postabank és Takarékpénztár Rt./Erste Bank Hungary Nyrt., motyw 57 (Dz.U. L 62 z 6.3.2009, s. 14); decyzja Komisji 2008/214/WE z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie pomocy państwa C 27/2004, udzielonej przez Republikę Czeską GE Capital Bank a.s. i GE Capital International Holdings Corporation, USA, motyw 86 (Dz.U. L 67 z 11.3.2008, s. 3).

⁽²²⁾ Decyzja Komisji 2014/189/UE z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.33760 (12/N-2, 11/C, 11/N); SA.33763 (12/N-2, 11/C, 11/N); SA.33764 (12 N-2, 11/C, 11/N); SA.30521 (MC 2/10); SA.26653 (C9/09); SA.34925 (12 N-2, 12/C, 12/N); SA.34927 (12 N-2, 12/C, 12/N); SA.34928 (12 N-2, 12/C, 12/N) udzielonej przez Królestwo Belgii, Republikę Francuską i Wielkie Księstwo Luksemburga na rzecz przedsiębiorstw Dexia, DBB/Belfius i DMA, motywy 213 (Dz.U. L 110 z 12.4.2014, s. 1).

- (177) Pomoc nie spowoduje żadnych zakłóceń konkurencji ze względu na stosunkowo niewielką obecność grupy Areva na rynkach logistyki i demontażu. Równocześnie grupa Areva jest jedynym na świecie podmiotem prowadzącym zakład przerobu paliwa jądrowego na skalę przemysłową, a zatem jej utrzymanie się w tym segmencie nie może zakłócić konkurencji, która nie istnieje.
- (178) Jeżeli chodzi o segmenty wydobywania, konwersji i wzbogacania, można zauważyć, że ich struktury rynkowe są w dużym stopniu skoncentrowane, a dodatkowo grupa Areva jest jedyną dużą europejską grupą w segmentach wydobywania i konwersji. Zniknięcie grupy Areva z tych segmentów będzie zatem mieć skutki antykonkurencyjne, ponieważ będzie sprzyjać jeszcze większej koncentracji.
- (179) Co więcej, pomoc państwa nie wzmocni nienależnie pozycji grupy Areva w szczególnym segmencie wzbogacania. Po pierwsze, władze francuskie zwracają uwagę, że fakt, iż grupa Areva może zawierać umowy na usługi wzbogacania, ma związek nie z jej ratingiem kredytowym, lecz raczej z innymi cechami, takimi jak cena dostawy, elastyczność w zakresie umów, jakość usług logistycznych itd. Po drugie, spółka zależna grupy Areva zajmująca się wzbogacaniem (Société d'Enrichissement du Tricastin, zwana dalej „SET”) jest już rentowna i niezależna pod względem finansowym, [...]. [...] działalność ta przyczyni się raczej w większym stopniu do przywrócenia rentowności zrestrukturyzowanej grupy Areva niż sama skorzysta w wyniku pomocy. Po trzecie, grupa Areva nie prowadzi działalności w zakresie handlu usługami wzbogacania od co najmniej 10 lat [...].

4.5.2.2. W odniesieniu do środków wyrównawczych

- (180) Władze francuskiej odnoszą się do argumentacji, którą przedstawiły w swoich uwagach z dnia 12 września 2016 r., aby przypomnieć, że utrata synergii związanych z modelem zintegrowanym będzie niekorzystna nie tylko dla działalności związanej z początkiem i końcem cyklu, lecz także – w bardziej ogólnym ujęciu – dla wszystkich rodzajów działalności w ramach całego cyklu eksploatacji reaktora. Zbycie spółki Nouvel Areva NP będzie zatem wystarczającym środkiem. Z przyczyn już przedstawionych we wspomnianych uwagach partnerstwo strategiczne z grupą EDF nie przywróci tych synergii, a fakt, że państwo francuskie jest udziałowcem obu grup, nie będzie miał na to wpływu, ponieważ grupy te są niezależnymi podmiotami gospodarczymi, które mogą podejmować samodzielne decyzje.
- (181) Jeżeli chodzi w szczególności o różne środki przywoływane przez spółkę Urenco, władze francuskie wskazują, co następuje:
- żądanie spółki Urenco dotyczące zobowiązania grupy EDF do organizowania otwartych procedur przetargowych, jest nieuzasadnione pod względem prawnym i faktycznym. Po pierwsze państwo francuskie nie może narzucić żadnych obowiązków grupie EDF, która w ramach niniejszego postępowania w sprawie pomocy państwa jest osobą trzecią. Dodatkowo jako niezależny podmiot gospodarczy grupa EDF nie ma żadnej motywacji, aby faworyzować spółkę Nouvel Areva. Ponadto precedens wynikający z koncentracji przedsiębiorstw Framatome/Siemens/Cogema nie ma znaczenia, ponieważ kwestionowany środek dotyczy elementów paliwowych, w zakresie których istnieją wysokie bariery wejścia do obrotu (w szczególności bariery regulacyjne), a państwo nie ma możliwości prawnej podejmowania jakichkolwiek zobowiązań w imieniu grupy EDF;
 - stosowanie odrębnego księgowania (*ring-fencing*) w odniesieniu do działalności w zakresie wzbogacania nie jest konieczne, ponieważ spółka SET jest już niezależna pod względem finansowym. Ponadto środek taki spowodowałby trudności operacyjne, które byłyby niemożliwe do pokonania ze względu na stopień powiązania funkcjonowania tej spółki zależnej z innymi podmiotami należącymi do grupy Areva;
 - wydaje się, że zakaz zwiększenia zdolności zakładu Georges Besse II jest sprzeczny ze zobowiązaniem przyjętym przez grupę Areva [...]. Władze francuskie zobowiązały się zatem, że podczas okresu restrukturyzacji grupa Areva nie zwiększy zdolności zakładu Georges Besse II, z wyjątkiem zakupu i montażu wirówek, które przewidziano w obowiązujących umowach zawartych przez grupę [...];
 - zbycie lub ograniczenie działalności w zakresie produkcji paliwa MOX jest niewłaściwe. Po pierwsze, działalność ta zostanie osłabiona w wyniku zbycia spółki Nouvel Areva NP. Po drugie, paliwa MOX i paliwa UOX nie są zamiennie, więc ryzyko zakłócenia konkurencji jest minimalne w odniesieniu do konkurentów oferujących jedynie paliwo UOX, takich jak spółka Urenco. Po trzecie, produkcja paliwa MOX jest niezbędna do utrzymania sektora przerobu paliwa jądrowego. Po czwarte, stwierdzając, że produkcja paliwa MOX nie jest rentowna w porównaniu z produkcją paliwa UOX, spółka Urenco nie uwzględniła wielu pozytywnych czynników zewnętrznych związanych z tą produkcją;
 - dotatkowe transakcje zbycia, na przykład w obszarze logistyki, mają z kolei niekorzystny wpływ na długoterminową rentowność spółki Nouvel Areva i są o tyle mniej uzasadnione, że zakłócenia na tych rynkach powodowane przez pomoc są minimalne.

5. OCENA POMOCY

5.1. Istnienie pomocy

- (182) Komisja musi zbadać, czy środki będące przedmiotem niniejszego postępowania mogą stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (183) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE „wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (184) Na podstawie tego przepisu Komisja uważa, że uznanie środka państwowego za pomoc państwa zakłada, że zostały spełnione łącznie następujące warunki: (i) środek został przyznany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych, (ii) środek stanowi przyznanie korzyści gospodarczej jego beneficjentowi, (iii) korzyść ta jest selektywna i (iv) przedmiotowy środek zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem i może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

5.1.1. Udział państwa francuskiego w podwyższeniach kapitału spółek Areva SA i Nouvel Areva

- (185) Chociaż sprawa dotyczy dwóch interwencji pozornie oddzielnych, Komisja uważa, że udział państwa w podwyższeniach kapitału odpowiednio spółki Areva SA i spółki Nouvel Areva należy traktować jako jeden środek pomocy udostępniony grupie Areva. Z analizy trudności i zadłużenia grupy Areva wynika bowiem, że potrzeba kapitału dotyczy tej grupy jako całości. Fakt, że ta ogólna potrzeba dokapitalizowania została następnie podzielona między spółki Areva SA i Nouvel Areva, stanowi jedynie sposób wdrożenia dokapitalizowania grupy Areva.
- (186) Wspomniany udział kapitałowy można przypisać państwu i pochodzi on z zasobów państwowych. Obydwa podwyższenia kapitału będą subskrybowane bezpośrednio przez państwo przy pomocy jego zasobów własnych.
- (187) Wspomniany udział kapitałowy stanowi przyznanie korzyści gospodarczej grupie Areva. Z jednej strony inwestycja ta poprawia sytuację grupy Areva w zakresie, w jakim pozwala jej rozwiązać problem znacznej części jej zadłużenia. Z drugiej strony grupa Areva nie mogłaby uzyskać takiego kapitału w normalnych warunkach rynkowych, ponieważ żaden inwestor prywatny nie uczestniczyłby w tych warunkach w jakimkolwiek podwyższeniu kapitału grupy Areva, biorąc pod uwagę jej złą sytuację finansową. Obydwaj inwestorzy będący osobami trzecimi, MHI i JNFL, nie obejmą udziału kapitałowego w grupie Areva w taki sam sposób, jak państwo francuskie, ponieważ ich inwestycja będzie odnosiła się do jednego z dwóch podmiotów zrestrukturyzowanej grupy Areva (Nouvel Areva), i będzie opiewała na kwotę [...] odpowiadającą udziałowi mniejszościowemu.
- (188) Korzyść przyznana w ten sposób grupie Areva jest selektywna. Udział państwa w tych podwyższeniach kapitału jest bowiem środkiem *ad hoc* przynoszącym korzyści wyłącznie grupie Areva do celów jej restrukturyzacji.
- (189) Ponadto korzyść przyznana grupie Areva poprzez udział państwa w dwóch podwyższeniach kapitału może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Różne rynki, na których grupa Areva prowadzi działalność, charakteryzują się intensywną wymianą handlową między tymi państwami. W tym względzie Komisja miała już okazję stwierdzić, że rynki energii jądrowej mają co najmniej wymiar europejski ⁽²³⁾. Ponadto korzyść przyznana grupie Areva zapewnia jej dodatkowe zasoby finansowe, które pozwalają jej pozostać na rynku. W związku z tym środek może zakłócać konkurencję.
- (190) W świetle powyższych ustaleń Komisja uważa, że udział państwa francuskiego w podwyższeniach kapitału spółek Areva SA i Nouvel Areva stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, na rzecz grupy Areva, na łączną kwotę 4,5 mld EUR.

5.1.2. Transakcje zbycia dokonywane w ramach planu restrukturyzacji

- (191) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że różne transakcje zbycia przewidziane przez grupę Areva mogą stanowić pomoc, o ile nie zostałyby przeprowadzone po cenie rynkowej. W tym przypadku doszłoby do udzielenia pomocy na rzecz nabywcy, gdyby cenę sprzedaży uznano za nadmiernie niską, lub

⁽²³⁾ Zob. w szczególności decyzja Komisji z dnia 19 września 2006 r. w sprawie nr M.4153, Toshiba/Westinghouse, motywy 37–50.

pomocy na rzecz sprzedawcy (grupy Areva), gdyby cenę sprzedaży uznano za nadmiernie wysoką, przy czym pomoc na rzecz sprzedawcy ma znaczenie wyłącznie w przypadku transakcji zbycia na rzecz innego podmiotu publicznego, o ile spełnione są kryteria dotyczące możliwości przypisania danego środka państwu i zasobów państwowych. Komisja przypomina, że zgodnie z pkt 63 wytycznych przy obliczaniu wkładu własnego nie można uwzględniać transakcji zbycia, które obejmują element pomocy na rzecz sprzedawcy (grupy Areva).

- (192) Jeżeli chodzi o transakcje zbycia na rzecz osób trzecich innych niż organy publiczne (spółki Canberra, Elta, Adwen), Komisja przyznaje, że scenariusz pomocy grupy Areva na rzecz tych nabywców, poprzez bezzasadnie niską cenę, jest nieprawdopodobny, ponieważ grupa Areva ma wszelki interes w maksymalizacji dochodów z tych transakcji zbycia. Ponadto wspomniane transakcje zbycia miały miejsce w ramach procesów konkurencyjnych mogących zmaksymalizować cenę, którą grupa Areva może otrzymać.
- (193) Jeżeli chodzi natomiast o zbycie spółki Nouvel Areva NP i zbycie spółki Areva TA, nie można wykluczyć *a priori*, że grupa EDF lub że konsorcjum publiczne będące nabywcą spółki Areva TA zaproponują bezzasadnie wysoką cenę w celu zapewnienia korzyści grupie Areva. Komisja może jednak stwierdzić, na podstawie rozumowania przedstawionego poniżej w częściach 5.1.2.1 i 5.1.2.2, że te transakcje zbycia odbywają się po cenie rynkowej, co wyklucza istnienie korzyści gospodarczej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.1.2.1. Zbycie większościowego udziału w spółce Nouvel Areva NP

- (194) Sprzedaż grupie EDF większościowego udziału w spółce Nouvel Areva NP nie była przedmiotem procedury otwartej, przejrzystej i bezwarunkowej. Sprzedaż udziałów kontrolnych w trybie przetargu bezpośredniego jest jednak powszechną praktyką rynkową. Jeżeli chodzi o spółkę Nouvel Areva NP, należy także uwzględnić obszar jej działalności i powiązania z eksploatacją elektrowni jądrowych, w których sprzedaż udziałów kontrolnych w ramach procedury przetargowej nie jest powszechną praktyką rynkową. Ponadto, przed wyrażeniem zgody na sprzedaż udziału kapitałowego, strony transakcji skorzystały z niezależnych ekspertyz, w celu określenia ceny sprzedaży niezależnie od drugiej strony. O ile prawdą jest, że ostatecznie faktyczna cena sprzedaży jest wynikiem negocjacji między zainteresowanym sprzedawcą i nabywcą, nie zmienia to faktu, że korzystanie z takich ekspertyz w przypadku negocjacji przed uzgodnieniem ceny stanowi także powszechną praktykę rynkową, z której skorzystałby inwestor prywatny ⁽²⁴⁾.
- (195) Jeżeli chodzi o treść ekspertyz, po wycenie udziału kapitałowego opartej na wielokryteriowym podejściu, doradca finansowy grupy EDF, bank BNP Paribas, wydał w dniu 24 lipca 2015 r. następującą opinię: „Na podstawie określonych wyżej informacji i cech transakcji wydaje się, że na chwilę obecną cena 2,7 mld EUR za 100 % kapitału spółki Areva NP zaproponowana przez grupę EDF w ramach transakcji jest, naszym zdaniem, rozsądna dla grupy EDF ze ściśle finansowego punktu widzenia”. Grupa EDF skorzystała następnie z usług banku Société Générale w celu przejścia do etapu analizy *due diligence*. Władze francuskie przedstawiły Komisji szczegółowy opis wyników tej analizy ze stycznia 2016 r., w której Société Générale zatwierdza renegocjowaną przez strony wycenę w wysokości 2,5 mld EUR za 100 % kapitału własnego.
- (196) Wycena przeprowadzona przez Société Générale jest bardzo szczegółowa (127 stron analiz) i opiera się na metodzie DCF powszechnie stosowanej w dziedzinie finansów.
- (197) Przede wszystkim bank Société Générale zmienił wraz z grupą EDF biznesplan przygotowane przez grupę Areva w odniesieniu do każdej z pięciu gałęzi działalności wchodzących w docelowy zakres działalności spółki Nouvel Areva NP: bazy zainstalowanych urządzeń, elementów paliwowych, produkcji, dużych projektów i innych (działań w zakresie wsparcia, zagrożeń itd.). Biznesplan te obejmują okres do 2023 r. Dostosowania dotyczą licznych założeń odnoszących się do wielu projektów spółki Nouvel Areva NP. [...] ⁽²⁵⁾.
- (198) Na podstawie tych biznesplanów dzięki metodzie DCF oblicza się wartość przedsiębiorstwa w odniesieniu do każdej gałęzi działalności. Société Générale stosuje w tym celu średni ważony koszt kapitału (zwany dalej „WACC”) inny dla każdej gałęzi działalności w zależności od ryzyka właściwego dla każdego z tych rodzajów działalności. WACC szacuje się na podstawie dość rozbudowanej metody CAPM (kapitałowy model wyceny aktywów): w przypadku każdej gałęzi działalności szacuje się zatem WACC dla każdego państwa, w którym przedsiębiorstwo prowadzi działalność, a następnie na podstawie tych różnych geograficznych WACC oblicza się ważony WACC. Stopy procentowe wolne od ryzyka zaczerpuje się z kilku uznanych źródeł (SG Research, Bloomberg, Associés en finance), premie z tytułu ryzyka odnoszące się do poszczególnych państw oparte są na pracach profesora Damodarana z uniwersytetu NYU Stern, a koszty zadłużenia na premii z tytułu ryzyka obligacji porównywalnych przedsiębiorstw. Te porównywalne przedsiębiorstwa, wybrane przez Société Générale

⁽²⁴⁾ Wyrok Trybunału z dnia 5 czerwca 2012 r., Komisja/EDF, C-124/10P, ECLI:EU:C:2012:318, pkt 84 i 104.

⁽²⁵⁾ „Earnings before interest, taxes, depreciation and amortisation, czyli zysk operacyjny przed potrąceniem odsetek, podatków, utraty wartości aktywów i amortyzacji.

na podstawie różnych kryteriów właściwych dla każdej gałęzi działalności, służą także do określenia wartości beta każdej działalności. Próbką porównywalnych przedsiębiorstw składa się z siedmiu notowanych na giełdzie spółek prowadzących działalność w sektorze paliw, pięciu w przypadku bazy zainstalowanych urządzeń, sześciu w przypadku produkcji i sześciu w przypadku dużych projektów. Uzyskane w ten sposób wartości beta potwierdza się, porównując je z prognozami wartości beta otrzymanymi za pomocą wieloczynnikowego modelu Barra.

- (199) Oparta na metodzie DCF analiza wartości każdej gałęzi działalności zawiera również wartość końcową po 2023 r. Wartość tę oblicza się na podstawie metody Gordona-Shapiro, przyjmując normatywne przepływy uznane za reprezentatywne dla zdolności generowania środków pieniężnych przez działalność. Dla wszystkich gałęzi działalności przyjęto założenie zerowej stopy wzrostu w nieskończoności.
- (200) Przeprowadzono analizy wrażliwości tych wartości przedsiębiorstwa z uwzględnieniem zmienności parametrów takich jak WACC lub marża EBITDA. Następnie od tych wartości przedsiębiorstwa odjęto zadłużenie netto każdej gałęzi działalności, aby uzyskać wartość kapitału własnego. Suma tych różnych kwot w podziale na gałęzie działalności daje całkowitą wartość kapitału własnego spółki Nouvel Areva NP. Bank Société Générale oszacował, że z wyceny tej można uzyskać mnożnik EBITDA wynoszący [...]. Wydaje się, że ten mnożnik EBITDA jest rozsądny w zakresie, w jakim jest on niższy od średnich i median mnożników EBITDA odnotowanych w przypadku porównywalnych transakcji – bank Société Générale przyjął próbkę złożoną z 19 transakcji reprezentatywnych dla różnych rodzajów działalności spółki Nouvel Areva NP.
- (201) Wartość różnych parametrów przyjętych w przypadku metody DCF oraz wartość implikowanego mnożnika EBITDA znajduje ponadto potwierdzenie, jeżeli porówna się je ze średnimi i medianami zaczerpniętymi z badania porównywalnych przedsiębiorstw wspomnianego w motywie 198.
- (202) W świetle powyższych ustaleń Komisja potwierdza stwierdzenie, wyrażone już w decyzji o wszczęciu postępowania, że wycena dokonana przez grupę EDF i jej doradców opiera się na dostępnych obiektywnych, możliwych do sprawdzenia i wiarygodnych danych, odzwierciedlając sytuację gospodarczą w momencie podjęcia decyzji o przeprowadzeniu transakcji. Żadna z zainteresowanych osób trzecich nie podważyła tego stwierdzenia podczas postępowania wyjaśniającego. Nowe elementy, które pojawiły się od czasu przeprowadzenia wyceny, takie jak oddolne wyodrębnienie lub odkrycie czynników ryzyka związanych z umowami dotyczącymi części składowych, nie mają wpływu na jej wynik, ponieważ grupa EDF poczyniła starania, aby całkowicie uodpornić się na te czynniki ryzyka na warunkach pisanych w motywie 30.
- (203) Na podstawie tej wyceny wynoszącej 2,5 mld EUR za 100 % kapitału własnego bank Société Générale pokazał, że grupa EDF mogła oczekiwać z inwestycji w scenariuszu umiarkowanym wewnętrznej stopy zwrotu (zwanej dalej „IRR”) wynoszącej [0–20] %. W tym scenariuszu umiarkowanym zakłada się wyjście (w celu obliczenia wartości końcowej) w [...], a mnożnik wyjścia jest równy mnożnikowi wejścia, tj. [...] \times EBITDA.
- (204) IRR należy porównać z kosztem kapitału własnego ważonym dla różnych rodzajów działalności spółki Nouvel Areva NP. W niniejszym przypadku obliczenia Société Générale, które opierają się na obiektywnych kryteriach wymienionych w motywie 198, dostarczają następujących wskazówek dotyczących każdej gałęzi działalności: [0–10] % w przypadku paliwa, [0–10] % w przypadku bazy zainstalowanych urządzeń, [0–20] % w przypadku dużych projektów, [0–10] % w przypadku produkcji. Wydaje się, że szacunki te są poważne w zakresie, w jakim opierają się na powszechnie przyjętych źródłach i metodach porównywalnych do tych, które Komisja sama stosowała w innych sprawach, znajdując w stosownych przypadkach poparcie Sądu⁽²⁶⁾. Ważąc te szacunki przez względny udział każdej gałęzi działalności w obrotach spółki Nouvel Areva NP, uzyskuje się średni ważony koszt kapitału własnego wynoszący [0–10] %. IRR, której grupa EDF może oczekiwać z inwestycji w spółkę Nouvel Areva NP, jest zatem niższa od kosztów kapitału własnego w danym sektorze, w tym w pewnej liczbie scenariuszy negatywnych uwzględnionych w analizach wrażliwości (w skali roku i mnożnik wyjścia) przeprowadzonych przez Société Générale.
- (205) Uwzględniając te obiektywne elementy, Komisja stwierdza, że zbycie spółki Nouvel Areva NP odbywa się w normalnych warunkach rynkowych nieprowadzących do uzyskania korzyści gospodarczej ani przez nabywcę (grupa EDF), ani przez sprzedawcę (grupa Areva), a zatem wyklucza istnienie pomocy państwa.

⁽²⁶⁾ Decyzja Komisji (UE) 2016/154 z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie pomocy państwa SA.13869 (C 68/2002) (ex NN 80/2002) – Przekwalifikowanie na kapitał zwolnionych z podatku rezerw księgowych na odnowienie sieci zaopatrzenia w energię elektryczną wdrożonej przez Francję na rzecz EDF, motywy 182–189 (Dz.U. L 34 z 10.2.2016, s. 152). Zob. także wyrok Sądu z dnia 3 lipca 2014 r., Królestwo Hiszpanii, Ciudad de la Luz, SAU i Sociedad Proyectos Temáticos de la Comunidad Valenciana, SAU przeciwko Komisji Europejskiej, T-319/12, ECLI:EU:T:2014:604, pkt 48–66.

5.1.2.2. Zbycie spółki Areva TA

- (206) Władze francuskie wyjaśniły warunki transakcji zbycia spółki Areva TA i przedstawiły informacje pozwalające uzasadnić cenę wynoszącą [0–2 mld] EUR za 100 % kapitału własnego. Informacje te streszczono w badaniu biura doradztwa finansowego [...] z dnia 6 grudnia 2016 r.
- (207) W ramach analizy *due diligence* konsorcjum nabywające stworzyło swój własny biznesplan spółki Areva TA, przyjmując za punkt wyjścia wizję sprzedawcy i dostosowując założenia dotyczące tworzenia biznesplanu zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą.
- (208) Komisja dokonała przeglądu prognoz i założeń zastosowanych w tej wycenie i uważa, że spełnia ona wymagania inwestora prywatnego w zakresie jakości. Opiera się ona na dostępnych obiektywnych, możliwych do sprawdzenia i wiarygodnych danych, odzwierciedlając sytuację gospodarczą w momencie podjęcia decyzji dotyczącej transakcji.
- (209) Uwzględniając te obiektywne elementy, Komisja uważa, że zbycie spółki Areva TA odbywa się na normalnych warunkach rynkowych i nie prowadzi do uzyskania korzyści gospodarczej ani przez nabywcę, ani przez sprzedawcę (grupę Areva), a zatem wyklucza istnienie pomocy państwa.

5.2. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

- (210) Udział państwa francuskiego w podwyższeniach kapitału spółek Areva SA i Nouvel Areva stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, którą Francja zamierza przyznać na rzecz przedsiębiorstwa, tj. grupy Areva, prowadzącego działalność w różnych obszarach objętych Traktatem EURATOM.
- (211) Traktat EURATOM ustanawia Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, określając niezbędne instrumenty i obowiązki służące osiągnięciu celów takich jak bezpieczeństwo jądrowe, niezależność energetyczna, różnorodność i bezpieczeństwo dostaw energii ⁽²⁷⁾.
- (212) Jak przyznała Komisja w poprzednich decyzjach ⁽²⁸⁾, promowanie wydajnej energii jądrowej jest głównym celem Traktatu EURATOM, a tym samym Unii. Jak wskazano w preambule Traktatu EURATOM, Komisja jako instytucja Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej ma obowiązek stworzyć „warunki niezbędne do rozwoju silnego przemysłu jądrowego zapewniającego szeroki dostęp do zasobów energetycznych”. Obowiązek ten należy wziąć pod uwagę, gdy Komisja korzysta ze swobody uznania w celu zatwierdzania pomocy państwa na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i art. 108 ust. 2 TFUE.
- (213) W TFUE określono warunki, na których pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE Komisja może zezwolić na przyznanie pomocy państwa przeznaczonej na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Uwzględniając charakter przedmiotowego środka, Komisja ustali, czy jest on zgodny z przepisami dotyczącymi pomocy na restrukturyzację określonymi w wytycznych, biorąc pod uwagę wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania oraz w uwagach Francji i zainteresowanych osób trzecich.

5.2.1. Kwalifikowalność grupy Areva do pomocy na restrukturyzację

- (214) Na koniec 2014 r., tj. na początku okresu restrukturyzacji grupy Areva, posiadała ona ujemny kapitał własny wynoszący -244 mln EUR. Ponieważ od tego czasu zarejestrowano nowe straty, w 2015 r. sytuacja grupy Areva w zakresie kapitału własnego uległa dalszemu pogorszeniu. Kapitał własny grupy Areva na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniósł -2,3 mld EUR.
- (215) W związku z występowaniem ujemnego kapitału własnego kryterium określone w pkt 20 lit. a) wytycznych jest spełnione. Grupę Areva należy zatem uznać za przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji, co sprawia, że kwalifikuje się ona do pomocy na restrukturyzację.

⁽²⁷⁾ Zob. w szczególności art. 1, 2 i 52 Traktatu EURATOM.

⁽²⁸⁾ Zob. decyzja Komisji 2005/407/WE z dnia 22 września 2004 r. w sprawie pomocy państwa, jakiej Wielka Brytania planuje udzielić British Energy plc (Dz.U. L 142 z 6.6.2005, s. 26) i decyzja Komisji (UE) 2015/658 z dnia 8 października 2014 r. w sprawie środka pomocy SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), który Zjednoczone Królestwo planuje wdrożyć w celu wsparcia elektrowni jądrowej Hinkley Point C (Dz.U. L 109 z 28.4.2015, s. 44).

5.2.2. *Przyczynienie się do osiągnięcia dobrze zdefiniowanego celu leżącego we wspólnym interesie*

- (216) W traktacie EURATOM jako cele leżące we wspólnym interesie wymienia się bezpieczeństwo jądrowe, niezależność energetyczna, różnorodność i bezpieczeństwo dostaw energii. Art. 2 lit. d) Traktatu EURATOM stanowi w szczególności, że Wspólnota Euratom gwarantuje wszystkim użytkownikom Wspólnoty regularne i sprawiedliwe dostawy rud i paliw jądrowych. Zapobiegając zniknięciu z rynku grupy Areva, pomoc objęta postępowaniem przyczyni się do realizacji tych różnych celów.
- (217) Pomoc umożliwi bowiem przetrwanie grupy Areva, która jest kluczowym podmiotem europejskiego sektora jądrowego. Grupa Areva jest głównym europejskim podmiotem działającym na rynku wydobywania uranu i jedynym europejskim podmiotem zajmującym się konwersją uranu, recyklingiem paliwa jądrowego i produkcją paliwa MOX. Posiada kompetencje potrzebne do eksploatacji – w jak najlepszych warunkach bezpieczeństwa i ochrony – określonej liczby „instalacji niezbędnych do rozwoju energetyki jądrowej” w rozumieniu art. 2, na przykład zakładów i instalacji takich jak Comurhex II, la Hague i Melox. Grupa Areva jest ponadto europejskim podmiotem o kluczowym znaczeniu, jeżeli chodzi o produkcję paliwa jądrowego do reaktorów badawczych i tarczy przeznaczonych do napromieniowania w celu produkcji izotopów promieniotwórczych do celów medycznych.
- (218) Zniknięcie tej grupy z rynku miałyby zatem bezpośrednie skutki dla bezpieczeństwa jądrowego, niezależności energetycznej oraz różnorodności i bezpieczeństwa dostaw energii w Europie.
- (219) W wytycznych określono również warunki, w których pomoc na restrukturyzację przyczynia się do realizacji celu leżącego we wspólnym interesie. Taka sytuacja ma miejsce, jeżeli celem tej pomocy jest uniknięcie trudności społecznych lub zarządzenie niedoskonałościom rynku, które powstałyby w wyniku opuszczenia rynku przez dane przedsiębiorstwo i zniknięcia jego działalności.
- (220) Spośród niedoskonałości rynku wymienionych w pkt 44 wytycznych w niniejszym przypadku zastosowanie mają, w zależności od danego rynku, następujące niedoskonałości: (i) ryzyko przerwania świadczenia ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić i w przypadku której konkurentom trudno byłoby zacząć ją świadczyć, (ii) negatywne konsekwencje opuszczenia rynku przez przedsiębiorstwo odgrywające ważną rolę systemową w danym regionie lub sektorze oraz (iii) nieodwracalna utrata ważnej wiedzy technicznej lub umiejętności. Sposób, w jaki pomoc umożliwia uniknięcie tego ryzyka lub tych szkodliwych skutków, przeanalizowano w motywach 223–226 poniżej.
- (221) Ponadto Komisja powinna ocenić inne scenariusze niż po prostu opuszczenie rynku, na przykład scenariusz zakładający dalsze prowadzenie niektórych rodzajów działalności po likwidacji bez pomocy państwa. Komisja musi bowiem upewnić się, czy cele leżące we wspólnym interesie nie zostałyby osiągnięte w taki sam sposób w tych alternatywnych scenariuszach, które nie zakładają pomocy. Odpowiednią analizę przedstawiono w części 5.2.4 niniejszej decyzji.
- (222) Jeżeli chodzi o wpływ opuszczenia przez grupę Areva rynków, na których prowadzi ona działalność, Komisja stwierdza, co następuje.
- (223) Jeżeli chodzi o działalność wydobywczą, opuszczenie rynku przez grupę Areva, która jest najważniejszym europejskim operatorem w tym sektorze, spowodowałoby, że zaopatrzenie Europy w uran byłoby uzależnione przede wszystkim od podmiotów nieeuropejskich, w tym podmiotów rosyjskich (Rosatom) i kazachskich (KAP), których udział w rynku wynosi około [30–50] % ⁽²⁹⁾. Nie wydaje się prawdopodobne, by którykolwiek podmiot europejski lub nawet zachodni (na przykład kanadyjskie przedsiębiorstwo Cameco) mógł zwiększyć swoje zdolności wydobywcze w sposób zgodny z celem, którym jest zapewnienie różnorodności i bezpieczeństwa dostaw w Unii. Opuszczenie rynku przez grupę Areva mogłoby również doprowadzić do wzrostu cen uranu z powodu koncentracji na tym rynku. Z tego punktu widzenia grupa Areva odgrywa zasadniczą rolę systemową w zakresie zaopatrzenia Europy w uran.
- (224) Jeżeli chodzi o działalność w zakresie konwersji, grupa Areva jest ostatnim europejskim podmiotem, który prowadzi działalność na tym rynku. Jej zniknięcie z rynku miałyby poważne niekorzystne skutki. Po pierwsze, zagroziłoby niezależności energetycznej Unii, ponieważ konwersja uranu jest niezbędnym ogniwem łańcucha energii jądrowej. Po drugie, doprowadziłoby do zmniejszenia intensywności konkurencji na tym rynku, który już teraz jest bardzo skoncentrowany, co z kolei mogłoby spowodować dodatkowe koszty dla europejskich przedsiębiorstw wytwarzających energię elektryczną, a ostatecznie również dla europejskich konsumentów. Z tego punktu widzenia grupa Areva odgrywa ważną rolę systemową w zakresie działalności związanej z cyklem paliwowym na szczeblu europejskim, a jej zniknięcie wiązałoby się z ryzykiem przerwania świadczenia ważnej usługi.

⁽²⁹⁾ Są to udziały w rynku oszacowane przez grupę Areva.

W mln EUR	2012	2013	2014	2015	O2016	O2017	O2018	B2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025	Łącznie 2016–25
Koszty wprowadzania do obrotu i marketingu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Koszty administracyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Inne koszty i dochody z działalności operacyjnej	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Koszty nie operacyjne ogółem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
EBIT	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
W % obrotu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Deprecjacja, amortyzacja i zmiany w rezerwach	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
EBITDA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
W % obrotu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zmiany zapotrzebowania na operacyjne środki	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Inwestycje operacyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dezynwestycje operacyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zyski z transakcji zbycia	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Operacyjne przepływy pieniężne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(231) Prognozy te oparto na szeregu założeń; najważniejsze z nich opisano w motywie 106. Komisja przyznaje, że założenia te mają ostrożny charakter, w szczególności w odniesieniu do prognoz dotyczących ceny uranu. Nawet jeżeli przyjąć ostrożne założenia, na rynku istnieje konsensus⁽³⁰⁾ w odniesieniu do średnioterminowej poprawy sytuacji rynkowej i stopniowego wzrostu cen materiałów jądrowych, co stanowi pozytywny czynnik przywrócenia rentowności grupy Areva.

(232) W motywie 150 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja odnotowała, że scenariusz zakładający pogorszenie wyników przedstawiony przez władze francuskie nie jest połączony z analizą wrażliwości, która umożliwiłaby uszeregowanie i przewidzenie z góry czynników ryzyka ciężącego na działalności przedsiębiorstwa.

(233) Komisja stwierdza, że władze francuskie uzupełniły te braki w uwagach, które złożyły w ramach szczegółowego dochodzenia.

⁽³⁰⁾ Zob. na przykład prognozy sporządzone przez biuro doradcze UxC przedstawione w zgłoszeniu.

- (234) Obliczono wskaźniki wrażliwości w odniesieniu do poszczególnych założeń, umożliwiając identyfikację głównych czynników ryzyka dotyczących działalności, takich jak: kurs wymiany euro do dolara, warunki eksploatacji [...], niezrealizowanie [...], niezrealizowanie celów przewidzianych w planie efektywności i konkurencyjności. Wspomniane czynniki ryzyka wyraźnie uwzględniono w scenariuszu zakładającym pogorszenie wyników. W porównaniu z prognozami zawartymi w scenariuszu podstawowym kumulowany wynik EBITDA w latach 2016–2025 jest niższy o [0–30] %, zaś operacyjne przepływy pieniężne są niższe o [0–30] %. Scenariusz zakładającym pogorszenie wyników jest więc wynikiem obniżenia wspomnianych wskaźników wrażliwości.
- (235) Władze francuskie przedstawiły ponadto strategię ograniczania tych głównych czynników ryzyka, jak wskazano w motywach 111–114.
- (236) Jeżeli chodzi o ryzyko walutowe dotyczące kursu wymiany euro do dolara, okazuje się, że grupa Areva stosuje rygorystyczną politykę zabezpieczenia przed ryzykiem. Co miesiąc przeprowadza się analizę ekspozycji, a pokrycie zapotrzebowania zapewnia się stopniowo, aby pokryć minimalny odsetek nadchodzących płatności. Ponadto niektóre rodzaje działalności, które są niezbędne, aby przywrócić rentowność zrestrukturyzowanej grupy Areva, takie jak działalność wydobywcza, są częściowo naturalnie chronione przed tym ryzykiem: [20–70] % produkcji wydobywczej spółki Nouvel Areva prowadzi się bowiem w Kanadzie, której waluta jest powiązana z kursem dolara amerykańskiego. Połączenie tych dwóch czynników – naturalnej ochrony niektórych kluczowych rodzajów działalności oraz polityki w zakresie aktywnego zabezpieczenia w odniesieniu do pozostałych rodzajów działalności – umożliwia Komisji uznanie, że wdrażana jest wiarygodna strategia ograniczania ryzyka.
- (237) Jeżeli chodzi o warunki prowadzenia działalności [...], grupa Areva wdrożyła już strategię ograniczania ryzyka, która polega na wprowadzeniu ulepszeń operacyjnych umożliwiających pokrycie kosztów dodatkowych [...]. Ulepszenia te zostały uwzględnione w planie efektywności i konkurencyjności, który obejmuje okres do 2018 r., a w przypadku realizacji ryzyka możliwe będzie dokonanie dalszej analizy nowych możliwości optymalizacji po 2018 r. Komisja uważa, że podejście przyjęte przez grupę Areva jest racjonalne, ponieważ ma na celu utrzymanie rentowności jej aktywów [...] poprzez zastosowanie środków, które są w jej posiadaniu.
- (238) Jeżeli chodzi o ryzyko związane z [...], pewne jest, że wpływ [...] na działalność spółki Nouvel Areva w przyszłości będzie negatywny. Władze francuskie wskazały jednak, że realizacja tego ryzyka jest mało prawdopodobna, [...]. Kwestia ta była na przykład [...]. Komisja uważa zatem, że wdrażana jest wiarygodna strategia ograniczania ryzyka.
- (239) Jeżeli chodzi zaś o niezrealizowanie celów przewidzianych w planie efektywności i konkurencyjności, władze francuskie wskazały, że spółka Nouvel Areva mogłaby rozszerzyć zakres i okres obowiązywania tego planu, na przykład w odniesieniu do obniżenia kosztów zakupów lub kosztów wynagrodzeń. Komisja uważa, że poszukiwanie uzupełniających środków na rzecz konkurencyjności będzie racjonalnym podejściem, jeżeli nie wszystkie cele przewidziane w poprzednim planie zostaną spełnione.
- (240) Komisja uważa zatem na podstawie informacji, które jej udostępniono, że grupa Areva stosuje zadowalającą strategię ograniczania głównych czynników ryzyka, które ciążyą na jej działalności. Można więc stwierdzić, że wątpliwości w tym zakresie zostały usunięte i że planu restrukturyzacji spółki Nouvel Areva jest zgodny z pkt 50 wytycznych, co zakwestionowano w decyzji o wszczęciu postępowania.
- (241) Komisja zastanawiała się również nad tym, czy spółka Nouvel Areva będzie w stanie uzyskać finansowanie niezbędne do przywrócenia jej długoterminowej rentowności, jeżeli spełni się scenariusz zakładający pogorszenie wyników.
- (242) Władze francuskie przedstawiły konieczne wyjaśnienia. W scenariuszu zakładającym pogorszenie wyników przewidziano wystąpienie zadłużenia netto w wysokości [0–1 mld] EUR w [...]. To zadłużenie netto, [...], zostałyby najprawdopodobniej pokryte [...]. Władze francuskie wskazały jednak, że w ramach scenariusza zakładającego pogorszenie wyników spółka Nouvel Areva ponownie uzyskałaby rating na poziomie inwestycyjnym [...], również uwzględniając [...]. Dzięki temu przedsiębiorstwo będzie mogło refinansować swoją działalność na rynkach kapitałowych przy rozsądnym koszcie.
- (243) Pozostaje jednak problem dotyczący [...]. Można jednak przypuszczać, że przeszkoda ta zostanie pokonana z dwóch powodów. Po pierwsze, spółka Nouvel Areva odzyska do tego czasu takie podstawy gospodarcze i finansowe, które będą dostatecznie solidne, aby starać się [...]. [...] spółce Nouvel Areva na uzyskanie finansowania bankowego przez okres i w kwocie, które są zgodne z jej potrzebami w zakresie finansowania. Po drugie, w ostatnich latach rynki obligacji, tzw. obligacji *high yield*, znacznie się rozwinęły, co umożliwi spółce Nouvel Areva zwrócenie się w tym kierunku w razie potrzeby. Finansowanie na tych rynkach jest wprawdzie bardziej kosztowne, jednak spółka Nouvel Areva posiada ograniczone potrzeby w zakresie emisji ze względu na to, że musi ona ponownie uzyskać rating na poziomie inwestycyjnym [...].

- (244) [...] Jeżeli chodzi o ustalenie zakresu pomocy, jest zatem zadowalające, że w ramach scenariusza podstawowego spółka Nouvel Areva osiąga rating na poziomie inwestycyjnym [...], tj. taki, który posiadała przed wystąpieniem jej potrzeb w zakresie refinansowania. W scenariuszu zakładającym pogorszenie wyników [...] przywrócenia długoterminowej rentowności spółki Nouvel Areva nie została zasadniczo zakwestionowana.
- (245) W świetle tych wyjaśnień Komisja uważa, że spółka Nouvel Areva będzie w stanie sprostać swojemu zapotrzebowaniu na finansowanie do [...], również w przypadku zrealizowania się scenariusza zakładającego pogorszenie wyników. Perspektywy tej spółki na przywrócenie długoterminowej rentowności nie są zatem zagrożone.
- (246) Ponadto w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja rozważyła fakt, że w biznesplanie najwyraźniej nie uwzględniono działalności związanej z cyklem paliwowym ani utraty synergii wynikającej ze zbycia działalności związanej z reaktorami.
- (247) Również w tej kwestii Komisja uważa, że władze francuskie przedstawiły odpowiedzi, które pozwalają rozwiązać te wątpliwości. Odpowiedzi te zawierają dwa argumenty.
- (248) Po pierwsze, jasne jest, że utrata synergii przyniesie najbardziej odczuwalne skutki w horyzoncie czasowym wykraczającym poza ramy czasowe biznesplanu zgłoszonego Komisji (lata 2016–2025). Wynika to z długich okresów trwania cykli gospodarczych w sektorze jądrowym. Umowy na dostawę materiałów jądrowych obejmują bowiem zasadniczo okresy wieloletnie, zwykle 5–10 lat w zależności od rodzaju materiału (uranu nieprzetworzonego, przetworzonego lub wzbogaconego) i od rodzaju klienta. W związku z tym w pierwszych latach objętych biznesplanem nieuchronnie występuje silny efekt histerezy. Utrata synergii będzie przede wszystkim odczuwalna w odniesieniu do głównych umów na dostawy spółki Nouvel Areva lub w czasie uzyskania przez spółkę Nouvel Areva NP zamówień na nowe projekty elektrowni, tj. raczej pod koniec okresu objętego biznesplanem obejmującego lata 2016–2025 (lub nawet po jego zakończeniu). W tym względzie założenia dotyczące wzrostu obrotu spółki Nouvel Areva na koniec okresu objętego biznesplanem są ostrożne. Opierają się one bowiem na [...], chociaż w alternatywnym scenariuszu, zgodnie z którym oba historyczne rodzaje działalności pozostałyby zintegrowane, grupa Areva bez wątpienia mogłaby [...], w szczególności dzięki ofertom obejmującym okres końca eksploatacji, w odniesieniu do których synergia w pełni odgrywać swoją rolę⁽³¹⁾.
- (249) Po drugie, grupa Areva stosuje ambitny plan efektywności i konkurencyjności, którego celem jest w szczególności skompensowanie utraty korzyści skali w wyniku różnych bieżących transakcji zbycia, na przykład w obszarze zakupów. Celem tego planu jest uzyskanie oszczędności kosztów w wysokości 500 mln EUR rocznie do 2018 r.
- (250) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że wyrażone przez nią wątpliwości dotyczące różnych elementów biznesplanu spółki Nouvel Areva zostały usunięte. Pozostała część planu przywrócenia rentowności tego podmiotu została już uznana za zadowalającą w decyzji o wszczęciu postępowania. Komisja podkreśliła w szczególności realny charakter głównych założeń i podtrzymuje to ustalenie. Komisja zauważyła również, że scenariusz dotyczący spółki Nouvel Areva umożliwi przywrócenie rentowności zrestrukturyzowanego podmiotu do 2019 r., biorąc pod uwagę, że władze francuskie przyjęły wskaźniki, które uznaje się za właściwe, tj.: obrót, EBITDA, operacyjne przepływy pieniężne, zobowiązania finansowe netto, wskaźniki S&P takie jak stosunek zobowiązań netto do nadwyżki operacyjnej brutto oraz stosunek operacyjnych przepływów pieniężnych do zadłużenia netto. W związku z powyższym Komisja uważa, że biznesplan spółki Nouvel Areva jest solidny, ponieważ umożliwi przywrócenie jej rentowności do 2019 r., oraz że przyczynia się on do realizacji celów leżących we wspólnym interesie, na które przeznaczona jest pomoc.

5.2.3.2. Biznesplan spółki Areva SA

- (251) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zastanawiała się nad realnością założeń, na których oparto biznesplan spółki Areva SA. Wątpliwości Komisji wzmocnił fakt, że w momencie wydawania decyzji o wszczęciu postępowania schemat zastosowany w transakcji zbycia działalności związanej z reaktorami nie był jasny.
- (252) W odpowiedzi na wątpliwości wyrażone przez Komisję władze francuskie przekazały biznesplan, który zaktualizowano na podstawie ustabilizowanych założeń. Wpłynęły również uwagi osób trzecich, przedsiębiorstwa Siemens i spółki TVO. Komisja dysponuje zatem niezbędnymi informacjami, aby ocenić, czy restrukturyzacja grupy Areva umożliwi przywrócenie długoterminowej rentowności spółki Areva SA.

⁽³¹⁾ Zob. motyw 147.

- (253) W przyszłości głównym celem podmiotu Areva SA będzie pokrywanie zobowiązań utrzymanych w jego posiadaniu (bezpośrednio lub pośrednio poprzez spółkę Areva NP), tj.:
- a) spłacanie długu bankowego grupy Areva oraz odsetek od tego długu, w łącznej kwocie 3,4 mld EUR w latach 2017–2025;
 - b) pokrycie różnych kosztów i rezerw związanych z obszarami działalności, które mają być przedmiotem zbycia, w łącznej kwocie [0–1 mld] EUR;
 - c) pokrycie ewentualnych zabezpieczeń, które mogą być wymagane, lub gwarancji, które mogą być przedmiotem wezwania [...];
 - d) pokrycie wydatków związanych z ukończeniem projektu OL3.
- (254) Ze względu na szczególny cel tego podmiotu kwestia przywrócenia rentowności spółki Areva SA sprowadza się w rzeczywistości do zapewnienia, aby zasoby, którymi będzie dysponowała ta spółka, były wystarczające do pokrycia wszystkich jej zobowiązań, również w razie spełnienia się scenariusza zakładającego pogorszenie wyników.
- (255) Zasoby spółki Areva SA od 2017 r. będą następujące:
- a) podwyższenie kapitału przewidziane przez państwo francuskie w wysokości 2 mld EUR;
 - b) dochody z bieżących transakcji zbycia, które wynoszą około [1–5 mld] EUR ⁽³²⁾, ale mogą wzrosnąć o [200–700 mln] EUR, jeżeli dojdzie do uzupełnienia ceny przewidzianego w umowie zbycia akcji, na podstawie której przeprowadza się transakcję zbycia spółki Nouvel Areva NP ⁽³³⁾;
 - c) wartość aktywów pozostających w bilansie spółki Areva SA [...], tj. przede wszystkim akcje, które spółka Nouvel Areva zachowa w spółce Nouvel Areva.
- (256) Zasoby, o których mowa w motywie 255, można oszacować w racjonalnie wiarygodny sposób. Po pierwsze, kwota podwyższenia kapitału jest pewna. Po drugie, jest wysoce prawdopodobne, że dochody z transakcji zbycia będą wynosić co najmniej około [1–5 mld] EUR, ponieważ w umowie zbycia akcji podpisanej przez grupę EDF i grupę Areva wskazano cenę wynoszącą 2,5 mld EUR ⁽³⁴⁾ za 100 % kapitału własnego spółki Nouvel Areva NP, a także zawarto umowę sprzedaży spółki zależna Adwen za kwotę 60 mln EUR ⁽³⁵⁾. Po trzecie, udziały spółki Areva SA w spółce Nouvel Areva można wycenić w ostrożny sposób na 2 mld EUR.
- (257) Jeżeli chodzi o tę ostatnią kwestię, pozostałe udziały spółki Areva SA w spółce Nouvel Areva są bez wątpienia tym elementem zasobów spółki Areva SA, który jest najtrudniej oszacować. [...]. Mimo tego braku pewności ostrożne podejście polega na przyjęciu jako wartość odniesienia wartości bieżącej tego udziału kapitałowego. Wartość bieżąca udziałów została oszacowana na 2 mld EUR za 100 % kapitału własnego przez dwóch inwestorów japońskich, o których mowa w motywie 132, na podstawie sprawozdania sporządzonego przez doradcę finansowego [...] w dniu 23 września 2016 r. Takie podejście jest ostrożne, ponieważ, jeżeli naprawa spółki Nouvel Areva będzie przebiegała zgodnie ze scenariuszem określonym w planie restrukturyzacji, wartość jej kapitału własnego [...] będzie zasadniczo wyższa niż obecnie. [...].
- (258) Z tych różnych elementów wynika, że spółka Areva SA będzie dysponować na zaspokojenie swoich potrzeb kwotą [3–7 mld] EUR. Do tej kwoty być może będzie można doliczyć kwotę [200–700 mln] EUR w ramach uzupełnienia ceny, rozłożoną na lata 2017–2019, a także kwotę 2 mld EUR [...] z tytułu udziału kapitałowego w spółce Nouvel Areva.
- (259) Ponieważ zasoby spółki Areva SA są znane, obecnie należy ocenić ich zgodność z przewidywanym zatrudnieniem w tej spółce. Szacowanie zatrudnienia w spółce Areva SA jest obciążone większą niepewnością. Spłacenie długu bankowego i odsetek odpowiada określonej kwocie: 3,4 mld EUR od 2017 r. Koszty i rezerwy związane z obszarami działalności, które mają być przedmiotem zbycia, są skoncentrowane w pierwszych latach objętych biznesplanem, w związku z czym nie są obciążone dużą niepewnością. Szacuje się je na kwotę [0–1] mld EUR. Ryzyko związane z [...] jest natomiast z natury trudne do oszacowania. Ukończenie projektu OL3 jest ponadto związane z pewną liczbą zagrożeń.

⁽³²⁾ 2,5 mld EUR za 100 % kapitału spółki Nouvel Areva NP oraz 60 mln EUR za zbycie spółki Adwen.

⁽³³⁾ Zgodnie z umową zbycia akcji podpisaną przez grupę EDF i grupę Areva cena 2,5 mld EUR może zostać skorygowana do góry, jeżeli spółka Nouvel Areva NP osiągnie określone cele, takie jak zmniejszenie swojego zapotrzebowania na kapitał obrotowy na dzień realizacji transakcji lub osiągnięcie docelowego poziomu EBITDA w 2019 r. Władze francuskie przewidują, że sytuacja spółki Nouvel Areva NP w dniu realizacji transakcji, a następnie w 2019 r., spowoduje uruchomienie tych klauzul zakładających korektę i doprowadzi do płatności uzupełnienia ceny na łączną kwotę [200–700 mln] EUR.

⁽³⁴⁾ Ten tok rozumowania opiera się na założeniu, że zbycie spółki Nouvel Areva NP na rzecz grupy EDF odbędzie się na warunkach przewidzianych w umowie zbycia akcji podpisanej w dniu 15 listopada 2016 r.

⁽³⁵⁾ Dochody ze zbycia spółki Areva TA nie zostały uwzględnione w planie dotyczącym płynności spółki Areva SA, gdyż skutki tego zbycia są neutralne pod względem środków pieniężnych, ponieważ posłużą ono bezpośredniej spłacie kwoty [0–1 mld] EUR z tytułu zaliczek od klientów, które grupa Areva uzyskała poprzez spółkę Areva TA.

- (260) Jeżeli chodzi przede wszystkim o ryzyko związane z [...], w umowie zbycia akcji, na podstawie której zostanie przeprowadzona transakcja zbycia spółki Nouvel Areva NP, wymieniono gwarancje z tytułu zobowiązań przyznane na rzecz grupy EDF [...]. Wspomniane gwarancje z tytułu zobowiązań mają na celu uodpornienie grupy EDF na możliwe skutki finansowe wynikające z [...].
- (261) Jeżeli chodzi o odpowiedzialność kontraktową, [...].
- (262) [...], na chwilę obecną wydaje się, że to ryzyko jest ograniczone.
- (263) Jeżeli chodzi o wszystkie kwestie dotyczące odpowiedzialności cywilnej, [...].
- (264) W świetle powyższych ustaleń Komisja uważa, że ekspozycja spółki Areva SA na ryzyko [...] jest trudna do zmierzenia, ale w każdym przypadku będzie ona prawdopodobnie ograniczona do [...].
- (265) Jeżeli chodzi zaś o koszty ukończenia projektu OL3 i o związane z nimi ryzyko finansowe lub prawne, Komisja otrzymała pewną liczbę komentarzy osób trzecich. Należy rozróżnić dwie kwestie: z jednej strony koszt zakończenia robót *sensu stricto*, a z drugiej strony ryzyko finansowe związane z różnymi czynnościami prawnymi, które są obecnie prowadzone między stronami uczestniczącymi w projekcie.
- (266) Władze francuskie, TVO i Siemens przedstawiły różne szacunki kosztów ukończenia projektu OL3 oraz zagrożeń, które mogą na nie wpłynąć.
- (267) Zgodnie ze scenariuszem przedstawionym przez władze francuskie, który opracowano w oparciu o informacje przekazane przez grupę Areva, przepływy pieniężne netto mają wynieść [(1,5)–(0,5) mld] EUR [...]. Przepływy te składają się z następujących elementów:
- a) operacyjnych przepływów pieniężnych netto na kwotę [...] EUR związanych z ukończeniem projektu OL3, [...]. Szacunki te, zharmonizowane dla tego samego okresu odniesienia, są zbliżone do szacunków spółki TVO i przedsiębiorstwa Siemens. Można zatem sądzić, że istnieje względny konsensus w odniesieniu do tego podstawowego założenia;
 - b) rezerw z tytułu ryzyka związanego z realizacją projektu w wysokości [0–1 mld] EUR. Te szacowane wartości mieszczą się w przedziale od niższej wartości wynoszącej ([0–1 mld] EUR) do wyższej wartości wynoszącej ([0–1] mld) EUR według obliczeń spółki TVO oraz [...].
- (268) Poza tymi szacunkami [...]. W takim scenariuszu dodatkowe koszty dla Areva SA wyniosłyby [...] [0–1 mld] EUR.
- (269) Biorąc pod uwagę skalę i złożoność projektu OL3, porównanie tych różnych prognoz jest trudnym zadaniem. Porównanie to jest jednak konieczne, aby pogodzić wymóg ograniczenia pomocy do minimum, który zakłada niezwiększanie kwoty zastrzyku ze środków publicznych na rzecz spółki Areva SA w nienależny sposób, z wymogiem, zgodnie z którym spółka Areva SA musi dysponować wystarczającymi zasobami, aby pokryć swoje zobowiązania, również w razie spełnienia się scenariusza zakładającego pogorszenie wyników.
- (270) Przeciwnie do argumentu przedstawionego przez przedsiębiorstwo Siemens, Komisja uważa, że scenariusz zakładający pogorszenie wyników nie musi odzwierciedlać wszystkich teoretycznie możliwych czynników maksymalnego ryzyka. Na podstawie elementów faktycznych Komisja przyjmuje wartość na poziomie, który jej zdaniem odpowiada scenariuszowi zakładającemu pogorszenie wyników w wystarczająco ostrożny sposób.
- (271) W niniejszym przypadku podstawową zmienną, która wyjaśnia koszt ukończenia projektu OL3, jest ryzyko opóźnienia [...]. Na podstawie informacji zebranych podczas szczegółowego dochodzenia Komisja uważa, że scenariusz zakładający pogorszenie wyników można oprzeć na założeniu [...]. Wybór ten wynika z dwóch podstawowych przyczyn. Po pierwsze, Komisja stwierdza, że na dzień dokonania przez nią oceny planowany harmonogram robót [...] był przestrzegany. Co więcej, spółka TVO i grupa Areva pogratulowały sobie publicznie ⁽³⁶⁾ zadowolających postępów w realizacji projektu, które były owocem jak najlepszej współpracy w terenie. Po drugie, od 2017 r. w ramach realizacji projektu OL3 będzie można wykorzystać doświadczenia uzyskane w ramach badań przeprowadzanych w Taishan. Dzięki zadowolającym postępom w realizacji projektu reaktora EPR w Taishan projekt ten uzyskał bowiem około pięciomiesięczną przewagę nad projektem OL3. Biorąc pod uwagę powyższe elementy, nie ma żadnych obiektywnych powodów, aby Komisja mogła sądzić, że nawet w przypadku spełnienia scenariusza zakładającego pogorszenie wyników projekt zostałby ukończony [...], co stanowi hipotezę, której [...] nie uwzględniły w swoich uwagach.

⁽³⁶⁾ <http://www.aveva.com/EN/news-10858/olkiluoto-3-epr-new-milestones-achieved.html>

- (272) Na podstawie tej hipotezy w odniesieniu do scenariusza zakładającego pogorszenie wyników otrzymuje się następujące szacunki kosztów gotówkowych (kwoty netto pozostającej do spłaty przez spółkę TVO) począwszy od 2017 r.: około [0–3 mld] EUR ze strony spółki TVO i [0–3 mld] EUR ze strony przedsiębiorstwa Siemens. Szacunki te są wyższe o odpowiednio około [...] EUR w porównaniu z szacunkami władz francuskich. Władze francuskie uważają, że szacunki przedsiębiorstwa Siemens i TVO są niewłaściwe i że grupa Areva może w najlepszy sposób określić i oszacować swoje własne koszty. Te rozbieżności opinii i historia projektu przemawiają jednak za przyjęciem ostrożnego podejścia. Wypośrodkowanie tych trzech szacunków prowadzi np. do uzyskania ostrożnego szacunku w wysokości [0–3 mld] EUR. Komisja może przyjąć tę kwotę do celów analizy.
- (273) Do tych zobowiązań należy dodać główne rodzaje ryzyka prawnego, którymi obciążana jest spółka Areva SA w ramach projektu OL3. Ryzyko to jest dwojakiej natury. Z jednej strony chodzi o kwotę zabezpieczeń, których spłata przez spółkę Areva SA lub spółkę Areva NP może okazać się konieczna [...], a z drugiej strony o postępowanie arbitrażowe toczące się pomiędzy konsorcjum a spółką TVO.
- (274) Siemens przekazał Komisji [...].
- (275) Jeżeli chodzi o ryzyko prawne związane z postępowaniem arbitrażowym toczącym się między spółką TVO a konsorcjum, jego oszacowanie lub przyjęcie jego prawdopodobnej wartości okazuje się niemożliwe. Z informacji przekazanych przez władze francuskie, przedsiębiorstwo Siemens i spółkę TVO wynika bowiem, że orzeczenie arbitrażowe co do istoty sprawy zostanie wydane [...]. Nie ma jednak obecnie żadnych informacji, które pozwalałyby na przewidzenie wyniku tego postępowania, które jest jednym z najbardziej złożonych postępowań przed sądem arbitrażowym. Maksymalna ekspozycja konsorcjum może wynieść [...] EUR, [...]. Ponieważ nie można uprawdopodobnić tego ryzyka, [...]. Ta sytuacja stanowi problem w stosowaniu wytycznych, ponieważ – jak wskazano w motywie 269 – Komisja musi upewnić się, czy restrukturyzowane przedsiębiorstwo posiada zasoby niezbędne do pokrycia swoich zobowiązań, przy czym kwota pomocy nie może być nieproporcjonalna.
- (276) Podsumowując, ostrożna analiza zobowiązań spółki Areva SA, oparta na uwagach przekazanych przez władze francuskie i zainteresowane osoby trzecie, prowadzi do następującego wniosku: Spółka Areva SA podlega możliwej do ilościowego określenia ekspozycji na zobowiązaniach w wysokości około [3–7 mld] EUR ⁽³⁷⁾.
- (277) Do tych zobowiązań należy dodać [...] wszystkie zobowiązania, które trudniej jest określić ilościowo: z jednej strony ryzyko związane z [...], a z drugiej strony ryzyko, że spółka Areva SA będzie musiała wnieść wkład do ewentualnego odszkodowania ze strony konsorcjum na rzecz spółki TVO w ramach toczącego się postępowania arbitrażowego.
- (278) Nie te wszystkie tych zobowiązania spółka Areva SA dysponuje kwotą [3–7 mld] EUR ⁽³⁸⁾ oraz aktywami [...] o dużej wartości poprzez jej udział kapitałowy w spółce Nouvel Areva na poziomie około 40 %. Siemens i TVO nie uwzględniły w swoich uwagach istnienia tego udziału, który obecnie wyceniany jest na 2 mld EUR. Udział ten upewnia jednak Komisję, że spółka Areva SA (a za jej pośrednictwem również spółka Areva NP) jest w stanie spłacać swoje zobowiązania, chociaż w chwili obecnej ocena części tych zobowiązań jest praktycznie niemożliwa. Fakt, że ten udział kapitałowy jest niezbyt płynny w perspektywie krótkoterminowej, nie zmienia tego wniosku, ponieważ szereg czynników ryzyka, jeżeli się one zrealizują, będzie miało skutki dopiero od 2019 r. ⁽³⁹⁾, tj. wtedy, gdy spółka Nouvel Areva będzie kończyła swoją restrukturyzację lub gdy jej akcje będą zarazem lepiej wycenione i bardziej płynne niż w obecnie.
- (279) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że mimo widocznych trudności związanych z oszacowaniem w sposób pewny wartości zobowiązań spółki Areva SA informacje przedłożone podczas szczegółowego dochodzenia potwierdzają, że spółka Areva SA będzie dysponować zasobami wystarczającymi do pokrycia jej zobowiązań, również w razie spełnienia się scenariusza zakładającego pogorszenie wyników, w którym przewidziano znaczne dodatkowe koszty w ramach projektu OL3, odszkodowania do zapłaty w ramach różnych postępowań związanych z projektem OL3 oraz wezwania do zapłaty z tytułu niektórych zabezpieczeń zobowiązań [...].

⁽³⁷⁾ Na zobowiązania tę składają się następujące kwoty: dług bankowy wynoszący 3,4 mld EUR, koszty i rezerwy związane z obszarami działalności, które mają być przedmiotem zbycia, wynoszące [0–1 mld] EUR oraz ujemne operacyjne przepływy pieniężne związane z ukończeniem projektu OL3 wynoszące [0,5–1,5 mld] EUR (wyłączając ryzyko prawne). [...].

⁽³⁸⁾ W zależności od tego, czy zapłacone zostanie uzupełnienie ceny na rzecz spółki Nouvel Areva NP.

⁽³⁹⁾ Sytuacja taka ma miejsce np. w przypadku wszelkich zabezpieczeń, które grupa Areva – jako członek konsorcjum – musiałaby uregulować na rzecz spółki TVO w następstwie wyroku sądu arbitrażowego, przy czym wyrok ten zostanie wydany dopiero [...].

- (280) W związku z tą kwestią spółka TVO podnosi argument o innym charakterze. Zdaniem spółki TVO Komisja nie powinna oceniać restrukturyzacji jedynie pod względem finansowym, ale powinna również upewnić się, że właściwy poziom zasobów ludzkich i technicznych zostanie zachowany w spółce Nouvel Areva NP, która pozostanie jedną ze stron umawiających się ze spółką TVO, nawet pomimo tego, że część dawnych aktywów spółki Areva NP zostanie sprzedana grupie EDF poprzez spółkę Nouvel Areva NP. Zdaniem spółki TVO niedostateczny poziom zasobów ludzkich i technicznych byłby sprzeczny z postanowieniami art. 2 lit. b) i c) Traktatu EURATOM.
- (281) Komisja zauważa, że w swojej analizie restrukturyzacji grupy Areva w zakresie kontroli pomocy państwa nie musi zajmować stanowiska w sprawie sposobu, w jaki grupa Areva pokrywa swoje zobowiązania kontraktowe wobec spółki TVO pod względem technicznym. Komisja przypomina jednak, że w rozumieniu art. 6 lit. f) dyrektywy Rady 2009/71/Euratom⁽⁴⁰⁾, zmienionej dyrektywą Rady 2014/87/Euratom⁽⁴¹⁾, posiadacze zezwoleń zapewniają i utrzymują zasoby finansowe i ludzkie o odpowiednich kwalifikacjach i kompetencjach, konieczne do wypełnienia ich obowiązków w odniesieniu do bezpieczeństwa jądrowego obiektu jądrowego. Zgodnie z tym samym artykułem posiadacze zezwoleń zapewniają również, by wykonawcy i podwykonawcy, za których ponoszą odpowiedzialność, i których działania mogłyby mieć wpływ na bezpieczeństwo jądrowe obiektu jądrowego, posiadali niezbędne zasoby ludzkie o odpowiednich kwalifikacjach i kompetencjach, konieczne do wypełnienia ich obowiązków. W związku z tym spółka Areva NP ma obowiązek utrzymywania niezbędnych zasobów, aby zapewnić spełnienie wymienionych wyżej obowiązków. Komisja stwierdziła w motywie 279, że spółka Areva NP będzie dysponować wystarczającymi zasobami finansowymi. Komisja zauważa ponadto, że możliwe jest zapewnienie zasobów ludzkich [...] na rzecz spółki Areva NP [...]. Komisja nie wątpi ponadto, że pomyślna realizacja projektu OL3 leży w interesie przemysłowym spółki Nouvel Areva NP, co potwierdzi jej zdolności w zakresie w zakresie sprzedaży i budowy reaktorów EPR. Nie można jednak delegować odpowiedzialności podmiotów posiadających zezwolenie zgodnie z dyrektywą. W odpowiedzi na argument przedstawiony przez spółkę TVO Komisja przypomina więc, że posiadacz zezwolenia musi nadal utrzymywać zasoby ludzkie konieczne do wypełnienia jego obowiązków w zakresie bezpieczeństwa jądrowego projektu OL3.

5.2.4. Istnienie potrzeby interwencji państwa i efekt zachęty

- (282) Aby interwencja państwa była jednocześnie konieczna i wywierała efekt zachęty w rozumieniu pkt 53 i 59 wytycznych, należy wykazać, że scenariusze przewyższenia kryzysu, które nie zakładają istnienia pomocy, uniemożliwiają spełnienie zamierzonych w ramach interwencji celów leżących we wspólnym interesie. Takie scenariusze mogą obejmować (i) alternatywną restrukturyzację poprzez reorganizację istniejącego zadłużenia, zbycie działalności lub podwyższenie kapitału prywatnego, (ii) sprzedaż lub (iii) likwidację.
- (283) Przede wszystkim, jeżeli chodzi o alternatywny scenariusz restrukturyzacji, Komisja potwierdza stanowisko opisane już w decyzji o wszczęciu postępowania, zgodnie z którym:
- a) obecny plan już teraz zakłada wysoki poziom zbycia działalności – obejmuje on ponad 50 % obrotu i 30 % aktywów grupy Areva przed restrukturyzacją – w taki sposób, że wszelkie dodatkowe transakcje zbycia zagrażałyby przywróceniu rentowności grupy Areva, nie zapewniając wyraźnych korzyści w zakresie konkurencji lub struktury rynków, jak wykazano już w sekcji 5.2.7.2 niniejszej decyzji;
 - b) żaden inwestor prywatny nie jest gotów wnieść cały kapitał, którego potrzebuje grupa Areva, przy czym udział inwestorów prywatnych przewidziano już na kwotę 500 mln EUR;
 - c) [...].
- (284) Jeżeli chodzi o sprzedaż lub likwidację, Komisja uważa, że operacje te wiązałyby się z istotnym ryzykiem nieosiągnięcia celów leżących we wspólnym interesie, a w szczególności celów przewidzianych w traktacie EURATOM, które dotyczą bezpieczeństwa i ciągłości zaopatrzenia Unii w materiał jądrowy.
- (285) Po pierwsze, ciągłość działalności prowadzonej obecnie przez grupę Areva zostałaby zagrożona ze względu na terminy administracyjne związane z udzieleniem zezwolenia nowemu operatorowi sektora jądrowego⁽⁴²⁾. Wszelkie zmiany operatorów wymagają bowiem zezwolenia ministrów właściwych do spraw bezpieczeństwa jądrowego po uzyskaniu opinii ASN. Celem tej procedury jest przede wszystkim sprawdzenie, czy nowy operator dysponuje (i) możliwościami technicznymi wystarczającymi, aby zapewnić bezpieczną i trwałą realizację

⁽⁴⁰⁾ Dyrektywa Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 172 z 2.7.2009, s. 18).

⁽⁴¹⁾ Dyrektywa Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 219 z 25.7.2014, s. 42).

⁽⁴²⁾ Właśnie z długości tych terminów wynika, że zbycie spółki Nouvel Areva NP na rzecz grupy EDF nie może odbyć się przed końcem 2017 r., tj. przed upływem okresu rozpatrywania wniosku trwającego około półtora roku – w tym konkretnym przypadku okres ten udało się skrócić ze względu na to że ASN doskonale zna grupę EDF i grupę Areva, które są już operatorami podstawowych obiektów jądrowych we Francji, co jednak nie miałyby miejsca w przypadku innych potencjalnych podmiotów przejmujących.

odnośnej działalności (możliwości te obejmują zatem zasoby techniczne, organizację, budowę podstawowych obiektów jądrowych i doświadczenie w ich eksploatacji), oraz (ii) niezbędnymi zasobami finansowymi. Procedura ta jest długotrwała i złożona, ponieważ zasadniczo obejmuje ona: rozpatrzenie wniosku przez ASN; analizę dokonaną przez właściwych ministrów; procedurę opracowania i przyjęcia dekretu podpisywanego przez premiera i ministrów właściwych do spraw bezpieczeństwa jądrowego. Zgodnie z przepisami okres przewidziany na rozpatrzenie wniosku wynosi trzy lata ⁽⁴³⁾. Zezwolenie wchodzi w życie dopiero wtedy, gdy ASN będzie mógł stwierdzić, że operator spełnił warunki przewidziane w kodeksie ochrony środowiska w odniesieniu do utworzenia funduszu na poczet rezerw związanych z końcem cyklu. W związku z tym likwidacja w połączeniu ze sprzedażą aktywów grupy Areva w częściach wiązałaby się z ryzykiem, że niektóre rodzaje działalności niezbędne dla utrzymania ciągłości i bezpieczeństwa zaopatrzenia Unii w materiały jądrowe nie byłyby prowadzone przez pewien okres, co byłoby sprzeczne z zamierzonymi w ramach przedmiotowej pomocy celami leżącymi we wspólnym interesie.

- (286) Po drugie, niektóre rodzaje działalności związanej z cyklem paliwowym, które zostaną przejęte przez spółkę Nouvel Areva, są mniej rentowne od innych. [...] jest szczególnie rentowna i, zgodnie z prognozami przekazanymi przez władze francuskie, będzie stanowić około [...] % EBITDA spółki Nouvel Areva w 2020 r. [...] jest natomiast mniej rentowna w ujęciu wyodrębnionym. W perspektywie likwidacji prowadzącej do sprzedaży w częściach, możliwe byłoby, że tylko niektóre rentowne aktywa (np. [...]) zostałyby przejęte, z pominięciem działalności, która jest jednak niezbędna dla utrzymania bezpieczeństwa zaopatrzenia Unii w materiał rozszczepialny, [...].

5.2.5. Proporcjonalność środka pomocy

- (287) W związku z tym, że na dzień 31 grudnia 2014 r. współczynnik zadłużenia netto do nadwyżki operacyjnej brutto ⁽⁴⁴⁾ grupy Areva wynosił 8,2, grupa ta musiała poradzić sobie z problemem nadmiernego zadłużenia, którego nie można rozwiązać jedynie poprzez dokonywane duże transakcje zbycia. Chociaż transakcje te dotyczą prawie 50 % obrotu grupy Areva przed restrukturyzacją, w rzeczywistości przynoszą one zyski w wysokości jedynie od [1–5 mld] do [2–6 mld] ⁽⁴⁵⁾ EUR, podczas gdy zadłużenie netto ogółem wynosi [8–9 mld] EUR.
- (288) W tym kontekście grupa Areva nie może rozwiązać swoich problemów przez dodatkowe zadłużenie, zaś Komisja uważa, że podwyższenie kapitału jest środkiem pomocy, który jest najbardziej właściwy, aby grupa Areva mogła sprostać trudnościom i przywrócić swoją rentowność finansową.

5.2.6. Proporcjonalność pomocy

- (289) Pomoc na restrukturyzację uznaje się za proporcjonalną, jeżeli towarzyszy jej wkład własny przedsiębiorstwa w koszty jego restrukturyzacji w wysokości zasadniczo co najmniej 50 % oraz jeżeli obciążenie zostało właściwie rozłożone, w szczególności poprzez środki, których celem jest ograniczenie pokusy nadużycia.

5.2.6.1. Odpowiedni podział obciążenia

- (290) Komisja stwierdziła już w decyzji o wszczęciu postępowania, że zaksięgowano rezerwy na straty oraz znaczne obniżenie wartości aktywów. Ponieważ państwo jest od dawna bezpośrednim lub pośrednim akcjonariuszem większościowym grupy Areva, to przede wszystkim do niego należy pokrycie zasadniczej części strat odnotowanych w przeszłości. Władze francuskie wskazały, że obecnie grupa Areva nie posiada wierzycieli nieuprzywilejowanych, wobec czego zasada podziału obciążenia przewidziana w pkt 66 wytycznych została spełniona.
- (291) Komisja uznała również, że zreformowano zarządzanie przedsiębiorstwa, zmieniając jego dotychczasową strukturę opartą na radzie nadzorczej na strukturę opartą na radzie dyrektorów, czego celem jest zwiększenie kontroli akcjonariusza nad strategicznymi decyzjami.

⁽⁴³⁾ Zob. art. 4 dekretu nr 2007-1557 z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie podstawowych obiektów jądrowych oraz kontroli w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i transportu substancji promieniotwórczych.

⁽⁴⁴⁾ Na podstawie danych ze sprawozdań finansowych za 2014 r. opublikowanych przez grupę Areva: Nadwyżka operacyjna brutto wynosi 711 mln EUR, a zadłużenie netto wynosi 5,8 mld EUR.

⁽⁴⁵⁾ Różnica między tymi dwoma kwotami ma związek z uzupełnieniem ceny, którą grupa EDF być może wypłaci za zakup grupy Nouvel Areva NP pod pewnymi warunkami.

- (292) Komisja zastanawiała się natomiast nad sytuacją akcjonariuszy mniejszościowych ⁽⁴⁶⁾. Wydaje się, że uwagi władz francuskich rozwiały te wątpliwości. Fakt, że AMF zobowiązał państwo do złożenia publicznej oferty odkupu akcji po cenie obliczonej zgodnie z wielokryteriową metodą wyceny, spowoduje, że pogorszenie sytuacji grupy Areva nieuchronnie odbije się na tej cenie, zapewniając tym samym, aby akcjonariusze mniejszościowi nie byli w sposób nienależny chronieni przez pomoc.

5.2.6.2. Wkład własny

- (293) W dniu 18 grudnia 2016 r. władze francuskie przekazały Komisji zaktualizowaną tabelę określającą koszty restrukturyzacji grupy Areva oraz źródła jej finansowania (tabela 3).

Tabela 3

Źródła finansowania planu restrukturyzacji grupy Areva

Pomoc państwa		Wkład własny		
Charakter	Kwota (w mld EUR)	Charakter	Kwota (w mld EUR)	
Udział w podwyższeniu kapitału spółki Areva SA	2,00	Finansowanie ze środków własnych	Zbycie spółki Nouvel Areva NP	2,50
Udział w podwyższeniu kapitału spółki Nouvel Areva	2,50		Zbycie spółki Canberra	[0–1]
			Zbycie spółki Areva TA	[0–1]
			Inne transakcje zbycia	[0–1]
			Finansowanie ze środków własnych	[0–1]
		Finansowanie zewnętrzne	Udział osób trzecich w podwyższeniu kapitału spółki Nouvel Areva	0,50
OGÓŁEM	4,50	OGÓŁEM	[3–7]	

Koszt restrukturyzacji: ok. [8–9]

- (294) Zgodnie z najnowszymi szacunkami grupy Areva przekazanymi przez władze francuskie w dniu 30 listopada 2016 r. koszty restrukturyzacji przemysłowej i finansowej wynoszą łącznie około [8–9 mld] EUR. Szczegółowe dane dotyczące tych kosztów przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4

Koszty restrukturyzacji grupy Areva

Koszty restrukturyzacji	
mln EUR	Łącznie w latach 2015–2019
1. Restrukturyzacja finansowa	
Odsetki	[...]
<u>Spłata istniejącego zadłużenia</u>	[...]
Restrukturyzacja finansowa ogółem (A)	[...]

⁽⁴⁶⁾ Akcjonariuszami mniejszościowymi są (w kolejności od najważniejszego): KIA (Kuwait Investment Authority) (5 %), Public (4 %), EDF (2 %), Employés (1 %), Total (1 %) i Areva (< 1 %).

2. Restrukturyzacja przemysłowa

2.1. W operacyjnych przepływach pieniężnych

Reorganizacja spółki	[...]
Straty w produkcji	[...]
Koszty reorganizacji majątkowo-funkcjonalnej	[...]
[...]	[...]
Zagrożenia	[...]
Operacyjne przepływy pieniężne ogółem (B)	[...]

2.2. W nieoperacyjnych przepływach pieniężnych

Koszty związane ze spółkami SET i Eurodif	[...]
[...]	[...]
CIGEO	[...]
Schemat kosztów związanych z oddolnym wyodrębnieniem	[...]
Nieoperacyjne przepływy pieniężne ogółem (C)	[...]
Restrukturyzacja przemysłowa ogółem (D) = (B) + (C)	[...]
Suma całkowita (A) + (D)	[8-9]

(295) Koszty restrukturyzacji przemysłowej obejmują wiele pozycji wydatków zidentyfikowanych w ramach operacyjnych i nieoperacyjnych przepływów pieniężnych.

(296) W pierwszej kolejności zidentyfikowano następujące koszty w ramach operacyjnych przepływów pieniężnych:

- koszty restrukturyzacji spółki oraz koszty związane z reorganizacją przemysłową i stratami w produkcji w wysokości [...] EUR, w tym koszty restrukturyzacji spółki (w szczególności środki towarzyszące i zachęcające do odchodzenia z pracy) oraz koszty reorganizacji przemysłowej (w szczególności koszty związane z racjonalizacją i sprzedażą zakładów), a także straty w produkcji związane ze strajkami, które mogą mieć miejsce w kontekście opisanej reorganizacji;
- koszty reorganizacji majątkowo-funkcjonalnej niezbędne do realizacji transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP w łącznej kwocie [...] EUR w trakcie okresu restrukturyzacji;
- koszty związane z projektem OL3 w trakcie okresu restrukturyzacji w wysokości [0–2 mld] EUR w całym okresie;
- koszty związane z nieprzewidywanymi zagrożeniami związanymi z restrukturyzacją w wysokości [...] EUR.

(297) Następnie zidentyfikowano następujące koszty w ramach nieoperacyjnych przepływów pieniężnych:

- koszty podatkowe wynikające z [...];
- [...] w ramach spółek SET i Eurodif ⁽⁴⁷⁾, [...];
- dotatkowe niezbędne rezerwy wynikające z decyzji ministra ds. ekologii, zrównoważonego rozwoju i energii, zgodnie z którą szacowane koszty produktu CIGEO, w kwocie [...] EUR, należy skorygować w górę;
- koszty związane z realizacją oddolnego wyodrębnienia, szacowane na [...] EUR.

(298) Koszty restrukturyzacji przemysłowej grupy Areva wynoszą zatem około [0–5 mld] EUR.

(299) Jeżeli chodzi o restrukturyzację finansową, obejmuje ona przede wszystkim kwoty zadłużenia do spłacenia, co pozwoli na zapewnienie przywrócenia rentowności zagrożonego przedsiębiorstwa.

(300) Kwota zadłużenia do spłaty w okresie restrukturyzacji wynosi 3,4 mld EUR; do tej kwoty należy doliczyć [0–5 mld] EUR kosztów zadłużenia, co daje łączną kwotę [0–5 mld] EUR.

⁽⁴⁷⁾ Spółka Eurodif jest spółką zależną grupy Areva, która odpowiada za działalność w zakresie konwersji.

- (301) Komisja stwierdza, że wszystkie pozycje kosztów przedstawione w tabeli 4 są właściwie powiązane z przeprowadzaną restrukturyzacją. Ponieważ działania generujące te koszty są ściśle związane z programem restrukturyzacji i niezbędne do jego wdrożenia, konieczne jest, aby grupa Areva mogła je sfinansować, aby odzyskać rentowność.
- (302) Zgodnie z tokiem rozumowania przedstawionym w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zauważa jednak, że istnieje różnica między całkowitym kosztem restrukturyzacji ([8–9 mld] EUR) a sumą środków ze źródeł finansowania na rzecz restrukturyzacji grupy Areva ([9–11 mld] EUR).
- (303) Wątpliwość związaną z tym ustaleniem, która dotyczy możliwej nadwyżki płynności, można jednak usunąć w świetle trzech argumentów przedstawionych poniżej. Po pierwsze, w wytycznych nie narzuca się zależności matematycznej między kosztami restrukturyzacji a łączną kwotą pomocy i kapitału własnego. Komisja zgadzała się bowiem w przeszłości, aby suma pomocy i wkładu własnego przewyższała koszty restrukturyzacji, nie stwierdzając przy tym, że oznacza to, iż pomoc nie jest ograniczona do minimum⁽⁴⁸⁾. Po drugie, w razie realizacji scenariusza zakładającego pogorszenie wyników na poziomie spółki Nouvel Areva, co spowodowałoby konieczność refinansowania w warunkach opisanych np. w motywach 242 i 243, wyraźna „nadwyżka płynności” byłaby niezbędna, aby zrealizować restrukturyzację grupy Areva i przywrócić jej rentowność. Po trzecie, władze francuskie zobowiązały się, że jedyną funkcją gospodarczą spółki Areva SA będzie pokrywanie zobowiązań, które zachowa ona zgodnie z planem restrukturyzacji. W związku z tym kwoty przypisane spółce Areva SA można wykorzystać jedynie w celu pokrycia tych zobowiązań. Po spłaceniu tych zobowiązań spółka Areva SA zostanie zlikwidowana. Wszelka nadwyżka płynności w ramach likwidacji, która wystąpi w razie realizacji optymistycznego scenariusza, zostanie zwrócona akcjonariuszom spółki Areva SA zgodnie z przepisami francuskiego prawa handlowego w zakresie likwidacji. Po zakończeniu transakcji wykupu od akcjonariuszu mniejszościowych, opisanej w motywie 292, spółka Areva SA będzie własnością wyłącznie jej akcjonariuszy publicznych.
- (304) Komisja stwierdza również, że grupa Areva zgromadziła wkład własny w wysokości [3–7 mld] EUR. W przedmiotowej sprawie Komisja może uznać za zadowalający, w rozumieniu pkt 64 wytycznych, taki wkład własny, który wynosi co najmniej [4–4,5 mld] EUR, co odpowiada 50 % kosztów restrukturyzacji. Ponieważ władze francuskie wskazały znacznie wyższą kwotę, Komisja potwierdza, że ten warunek jest spełniony.
- (305) Ponadto należy wykazać, że (i) skutki tego wkładu własnego są właściwe i porównywalne do skutków przyznanej pomocy – w niniejszej sprawie chodzi o korzystny wpływ na wypłacalność przedsiębiorstwa, a nie tylko na jego płynność – oraz że (ii) wkład jest „rzeczywisty, tzn. faktyczny” w rozumieniu pkt 63 wytycznych.
- (306) Wkład własny przedstawiony przez władze francuskie pochodzi z trzech różnego rodzaju źródeł: z transakcji zbycia aktywów i spółek zależnych, z podwyższenia kapitału oraz z finansowania wewnętrznego (polegającego przede wszystkim na strukturalnym obniżeniu minimalnego progu środków pieniężnych grupy Areva). Podstawowym skutkiem wykorzystania tych źródeł wkładu własnego jest poprawa sytuacji grupy Areva w zakresie wypłacalności zgodnie z wymogiem przewidzianym w pkt 62 wytycznych.
- (307) Pozostaje natomiast kwestia ich rzeczywistego i faktycznego charakteru.
- (308) Komisja uważa, że transakcje zbycia aktywów lub spółek zależnych można uznać za rzeczywiste i faktyczne wkład własny, pod warunkiem że takie transakcje miały już miejsce w ramach planu restrukturyzacji, lub – jeżeli nie zostały jeszcze sfinalizowane – pod warunkiem że nie ma żadnych poważnych przeszkód stojących na drodze do ich realizacji przed zakończeniem okresu restrukturyzacji.
- (309) Dzięki informacjom podsumowanym w motywach 127–131, dotyczącym transakcji zbycia spółek Canberra, Areva TA, Elta i Adwen, Komisja może stwierdzić, że transakcje te mają wystarczająco pewny charakter, w związku z czym stanowią integralną część wkładu własnego grupy Areva w jej restrukturyzację. Kwota całkowita uzyskana z tych transakcji wynosi [0–2 mld] EUR.
- (310) Transakcja zbycia spółki Nouvel Areva NP jest natomiast obecnie nadal niepewna.

⁽⁴⁸⁾ Zob. na przykład decyzja (UE) 2016/2068.

- (311) Wydaje się mało prawdopodobne, aby w realizacji transakcji zbycia przeszkodził ewentualny sprzeciw spółki TVO w związku z niepowodzeniem negocjacji, o których mowa w motywie 20. Z jednej strony Komisja uważa, że w ramach stosowanego schematu restrukturyzacji interesy spółki TVO są właściwie chronione, szczególnie jeżeli chodzi o zdolność grupy Areva do spełnienia swoich zobowiązań w przyszłości. Z drugiej strony spółka TVO nie powiadomiła Komisji o ewentualnym zamiarze zablokowania lub opóźnienia zbycia spółki Nouvel Areva NP.
- (312) Jak wyjaśniono natomiast w motywie 31 i następnym, zbycie spółki Nouvel Areva NP podlega pewnej liczbie warunków zawieszających, z których część stwarza obiektywne ryzyko w odniesieniu do zawarcia transakcji.
- (313) Transakcja zbycia zależy w szczególności od uzyskania opinii ASN na temat wyników programu uzasadniającego w związku z problemem segregacji węgla w zbiorniku w ramach projektu Flamanville 3, potwierdzającej brak nieprawidłowości, które znacząco zwiększyłyby koszty kontynuacji tego projektu lub znacząco by ją opóźniły. Oczekuje się, że opinia ta zostanie wydana na koniec pierwszego półrocza 2017 r.
- (314) Władze francuskie poinformowały Komisję, że przeprowadzono wszystkie badania w ramach programu uzasadniającego i żadne z nich – zdaniem grupy Areva i grupy EDF – nie wykazało niezgodności, która uzasadniałaby nieprzydatność zbiornika do użytkowania. W związku z tym grupa Areva i grupa EDF przewidują korzystny wynik programu uzasadniającego i są przekonane, że zbiornik będzie można uznać za spełniający wymogi ASN w wymaganym terminie.
- (315) Komisja odnotowuje opinię wyrażoną przez grupę Areva i grupę EDF, ale uważa, że transakcja nie charakteryzuje się wystarczającą pewnością, dopóki ASN, niezależny urząd, który sam ocenia rezultaty badań, nie przedstawi swojej opinii na temat wyników programu uzasadniającego. Komisja zauważa, że władze francuskie mają obowiązek zapewnić rzeczywistą niezależność ASN od nieuprawnionego wpływu na regulacyjny proces decyzyjny zgodnie z dyrektywą 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądowego obiektów jądowych, zmienioną dyrektywą 2014/87/Euratom. Co więcej, [...]. Odpowiada ona bowiem ryzyku, które zostało już stwierdzone i [...]. Oszacowanie tego ryzyka jest niezwykle trudne, ponieważ jest ono uzależnione od opinii niezależnego organu na temat czysto techniczny dotyczący bezpieczeństwa jądowego. Z tych przyczyn Komisja musi czekać na wyeliminowanie tego ryzyka, zanim będzie mogła stwierdzić, że transakcja zbycia spółki Nouvel Areva NP jest rzeczywistym i faktycznym źródłem wkładu własnego.
- (316) Ponadto zawarcie tej transakcji zależy również od tego, czy Komisja przyjmie pozytywną decyzję w związku z kontrolą koncentracji⁽⁴⁹⁾. Chociaż ta klauzula zawieszająca jest w pełni uzasadniona, sprawia ona, że przeprowadzenie transakcji zależy od decyzji, którą ma wydać niezależny organ, którym w niniejszej sprawie jest Komisja. Ponieważ do dnia przyjęcia niniejszej decyzji nie przeprowadzono badania rynku poprzedzającego decyzję Komisja, Komisja nie może przesądzać ani o wyniku badania przeprowadzanego z tytułu kontroli koncentracji, ani o decyzji, którą podejmie w tym względzie.
- (317) Jeżeli Komisja podejmie decyzję zakazującą koncentracji, sama transakcja zostanie również zakwestionowana co do zasady, a grupa Areva nie będzie mogła potwierdzić rzeczywistego i faktycznego charakteru dochodów ze zbycia działalności związanej z reaktorami. Na tym etapie nie można całkowicie wykluczyć takiej możliwości. Jeżeli natomiast analiza Komisji po przeprowadzeniu badania rynku nie uzasadni zakazu koncentracji, Komisja podejmie decyzję o zatwierdzeniu transakcji, w razie potrzeby uwzględniając środki mające na celu wyeliminowanie ewentualnego niekorzystnego wpływu na konkurencję (zwane dalej „działaniami naprawczymi”). Decyzja o zatwierdzeniu, nawet jeżeli obejmowałaby działania naprawcze, wyeliminowałaby niepewność związaną z uzależnieniem transakcji i kwoty, jakiej grupa Areva może oczekiwać, od decyzji, którą ma wydać Komisja w sprawie koncentracji. Celem określenia działań naprawczych nie jest bowiem znaczna zmiana kwoty, którą grupa Areva ma otrzymać w związku ze zbyciem spółki Nouvel Areva NP. Zakładając np. konieczność wprowadzenia strukturalnego działania naprawczego, grupa EDF musiałaby zbyć odnośne aktywa (które mogą należeć do grupy EDF albo do spółki Nouvel Areva NP), nie podważając transakcji nabycia spółki Nouvel Areva NP ani zasadniczo ceny przewidzianej w umowie nabycia. Komisja nie wyklucza możliwości dokonania korekt

⁽⁴⁹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1).

w górę (w formie uzupełnienia ceny) lub w dół (w razie zastosowania działań naprawczych lub z tytułu gwarancji przyznanych na rzecz grupy EDF w umowie zbycia akcji), ale uważa, że główna kwota wynosząca 2,5 mld EUR, ustalona przez strony transakcji przy pomocy ich doradców, stanowi realne oszacowanie ceny rynkowej transakcji zbycia, a w związku z tym również realne oszacowanie wkładu własnego wynikającego z tej transakcji, który grupa Areva może otrzymać.

- (318) Komisja uważa, że dopóki wspomniane dwa warunki zawieszające – uzyskanie pozytywnej opinii ASN na temat rezultatów programu uzasadniającego dotyczącego zbiornika w projekcie Flamanville 3 oraz udzielenie zezwolenia przez Komisję na koncentrację (brak zakazu) – nie zostaną spełnione, transakcja cechuje się zbyt dużą niepewnością, aby wkład własny uzyskany w następstwie zbycia spółki Nouvel Areva NP można było uznać za rzeczywisty i faktyczny. Dochody z tego zbycia będzie można jednak zaliczyć jako rzeczywisty i faktyczny wkład własny, gdy wspomniane dwa warunki zostaną spełnione.
- (319) Komisja uważa, że podwyższenie kapitału subskrybowanego przez inwestora będącego osobą trzecią można uznać za rzeczywisty i faktyczny wkład własny, pod warunkiem że takie podwyższenie miało już miejsce w ramach planu restrukturyzacji, lub – jeżeli nie zostało jeszcze sfinalizowane – pod warunkiem że nie ma żadnych poważnych przeszkód stojących na drodze do jego realizacji przed zakończeniem okresu restrukturyzacji. Komisja stosuje ten tok rozumowania do inwestycji przedsiębiorstw MHI i JNFL w spółkę Nouvel Areva.
- (320) Władze francuskie przekazały Komisji oferty tych dwóch inwestorów: ofertę od przedsiębiorstwa MHI dotyczącą udziału kapitałowego wynoszącego 5 % za cenę 250 mln EUR oraz ofertę przedsiębiorstwa JNFL, która również dotyczy udziału kapitałowego wynoszącego 5 % za cenę 250 mln EUR. Oferty te są pewne, ponieważ [...]. Komisja uważa zatem, że na dzień spełnienia warunków, o których mowa w motywach 315 i 316, oferty te będą stanowić źródło rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego.
- (321) Jeżeli chodzi zaś o finansowanie ze środków własnych uruchomione przez grupę Areva, władze francuskie przekazały Komisji informacje dotyczące łącznej kwoty wynoszącej około [0–2 mld] EUR. Kwota ta wynika z obniżenia minimalnego progu środków pieniężnych grupy Areva w wysokości [0–1 mld] EUR oraz ze zbycia wierzytelności podatkowych i handlowych za kwotę [0–1 mld] EUR. Władze francuskie wykazały, że obniżenie progu środków pieniężnych jest wynikiem długich prac optymalizacyjnych i wyrównujących dokonywanych w ciągu roku, dotyczących wpływów i wypływów środków pieniężnych, tak aby miało ono charakter strukturalny i aby próg nie został ponownie podwyższony w przyszłości. Komisja stwierdza, że środki zostały już z powodzeniem zastosowane, w związku z czym są rzeczywiste i faktyczne.

5.2.6.3. Wniosek dotyczący wkładu własnego

- (322) Suma wkładu własnego przedstawiona przez władze francuskie wynosi [3–7 mld] EUR. Kwota ta jest wyższa niż 50 % łącznej kwoty kosztów restrukturyzacji.
- (323) Wspomniane źródła wkładu własnego mają skutek porównywalny ze skutkiem pomocy w takim rozumieniu, że prowadzą do poprawy wypłacalności grupy Areva zgodnie z pkt 62 wytycznych.
- (324) Główne źródło wkładu własnego grupy Areva, którym jest dochód z transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP, może być uznane za wystarczająco rzeczywiste i faktyczne pod warunkiem spełnienia dwóch warunków zawieszających określonych w motywach 315 i 316 i związanych z suwerennymi decyzjami niezależnych organów administracyjnych, na które nie mogą wpływać ani strony transakcji, ani władze francuskie, co jest zresztą w pełni uzasadnione, gdy chodzi w szczególności o kwestie bezpieczeństwa jądrowego. Innym skutkiem tej sytuacji jest fakt, że wkład własny uzyskany w związku z udziałem przedsiębiorstw MHI i JNFL w podwyższeniu kapitału spółki Nouvel Areva również będzie można uznać za rzeczywisty i faktyczny pod warunkiem spełnienia wspomnianych warunków.
- (325) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że istnienie wystarczającego rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego zgodnie z pkt 63 wytycznych będzie można stwierdzić w chwili spełnienia dwóch warunków określonych w motywach 315 i 316.

5.2.7. Unikanie nadmiernych negatywnych skutków dla konkurencji i wymiany handlowej

- (326) Zgodnie z pkt 38 lit. f) wytycznych negatywne skutki pomocy muszą być wystarczająco ograniczone, aby ogólny wpływ środka był pozytywny. Komisja musi zatem zbadać, czy zasada „pierwszy i ostatni raz” jest przestrzegana i czy podjęto środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji.

5.2.7.1. Pierwszy i ostatni raz

- (327) Z analizy poprzednich decyzji Komisji i z informacji przekazanych przez władze francuskie wynika, że grupa Areva nie korzystała z żadnej pomocy na ratowanie, z żadnej pomocy na restrukturyzację i z żadnego tymczasowego wsparcia na rzecz restrukturyzacji w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że obowiązek przestrzegania zasady „pierwszy i ostatni raz” jest dochowany.

5.2.7.2. Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (328) W przypadku udzielenia pomocy na restrukturyzację należy przyjąć środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji, tak aby w jak największym stopniu ograniczyć negatywny wpływ pomocy na warunki wymiany handlowej i zapewnić, aby pozytywne skutki przewyższały skutki negatywne. Co do zasady środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji przybierają formę środków strukturalnych, chociaż w szczególnych przypadkach Komisja może zatwierdzić środki behawioralne lub środki otwierania rynków zamiast wszystkich lub części środków strukturalnych, które byłyby normalnie wymagane.
- (329) W przypadku środków strukturalnych w pkt 78 wytycznych wyjaśniono, że środki takie „powinny zostać wdrożone w szczególności na rynku lub rynkach, na których przedsiębiorstwo będzie miało znaczącą pozycję po restrukturyzacji, a zwłaszcza na rynkach, na których występują znaczne nadwyżki mocy produkcyjnych”.
- (330) Z kolei środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji nie powinny zagrażać perspektywom przywrócenia rentowności beneficjenta ani szkodzić konkurencji, konsumentowi lub strukturze rynku.
- (331) Ponadto w pkt 84 wytycznych zdefiniowano środki behawioralne, które należy stosować we wszystkich przypadkach, aby uniknąć osłabienia skutków środków strukturalnych.
- (332) W zgłoszeniu z dnia 29 kwietnia 2016 r. władze francuskie przedstawiły program transakcji zbycia przeprowadzanych przez grupę Areva jako wystarczający środek wyrównawczy. Komisja stwierdziła w decyzji o wszczęciu postępowania, że większości planowanych transakcji zbycia⁽⁵⁰⁾ nie można uznać za wystarczające środki wyrównawcze, ponieważ ich skala nie jest porównywalna ze wpływem pomocy na przedsiębiorstwo⁽⁵¹⁾ i nie mają one związku z rynkami, na których spółka Nouvel Areva będzie funkcjonować po restrukturyzacji. Stanowisko Komisji w tej kwestii pozostało bez zmian.
- (333) Stanowisko to nie dotyczy zbycia działalności związanej z reaktorami, której skalę Komisja uznała już w decyzji o wszczęciu postępowania: oddzielając się od spółki Nouvel Areva NP, zrestrukturyzowana grupa Areva pozbawia się istotnej części swojej działalności, która odpowiada jednej trzeciej aktywów i prawie połowie obrotu grupy Areva sprzed restrukturyzacji.
- (334) Komisja zastanawiała się jednak nad wpływem tego zbycia na konkurencję oraz nad tym, czy transakcja ta jest wystarczająca, aby ograniczyć zakłócenia konkurencji spowodowane przez pomoc. W świetle wytycznych Komisja stwierdza, że rozstrzygnięcie tej kwestii może wynikać z analizy odpowiedzi na trzy następujące pytania:
- a) czy spółka Nouvel Areva NP stanowi działalność przynoszącą stratę, której zbycie byłoby w każdym przypadku konieczne dla przywrócenia długoterminowej rentowności grupy Areva w rozumieniu pkt 78 wytycznych?;
 - b) czy zakończenie integracji działalności związanej z reaktorami i działalności związanej z paliwem faktycznie wpływa na pozycję konkurencyjną grupy Areva, szczególnie w związku z utratą synergii, na „rynku lub rynkach, na których przedsiębiorstwo będzie miało znaczącą pozycję po restrukturyzacji”, tj. na rynkach spółki Nouvel Areva, jak wyjaśniono w pkt 78 wytycznych?;
 - c) czy środki uzupełniające mogą doprowadzić do pogorszenia się struktury rynku, w przeciwieństwie do wymogu przewidzianego w pkt 80 wytycznych?.

⁽⁵⁰⁾ W szczególności: Areva TA, Canberra, Adwen i Elta.

⁽⁵¹⁾ Te spółki zależne odpowiadają łącznie za około 5 % bilansu grupy Areva sprzed restrukturyzacji i za znikomą część jej obrotu, natomiast planowana pomoc państwa odpowiada prawie 20 % bilansu na dzień 31 grudnia 2015 r. i półrocznemu obrotowi sprzed restrukturyzacji.

- (335) Jeżeli chodzi o pierwsze pytanie przedstawione w motywie 334, Komisja stwierdza, że w ostatnich latach działalność związana z reaktorami była źródłem znacznych strat dla grupy Areva, jak opisano w motywach 17 i 21. Należy zatem ustalić, czy straty te mają charakter strukturalny i czy w dalszym ciągu mogłyby szkodzić rentowności grupy Areva, jeżeli zbywany podmiot pozostałby pod jej kontrolą.
- (336) W przeciwieństwie do trudności napotykaných w ramach działalności związanej z cyklem paliwowym, trudności w ramach działalności związanej z reaktorami nie są w głównej mierze spowodowane odwróceniem koniunktury po katastrofie elektrowni Fukushima. Starty te są przede wszystkim związane z ograniczoną liczbą dużych projektów przemysłowych – przede wszystkim z projektem OL3 – charakteryzujących się w dużej mierze zniechęcającym ryzykiem. Te duże projekty są bowiem projektami pionierskimi w ramach nowej technologii reaktorów (technologii reaktorów EPR). Powszechna sprawą jest fakt, że pionierskie projekty wdrażające nową technologię generują większe straty, zaś projekty wdrażane później korzystają ze zdobytego doświadczenia. Przewiduje się, że projekt OL3, a także projekt Flamanville 3 oraz Taishan 1 i 2, zostaną ukończone na koniec 2018 r. Dzięki temu w ramach przyszłych projektów dotyczących nowych reaktorów (w szczególności Hinkley Point C, ale być może również innych reaktorów w perspektywie długoterminowej) będzie można korzystać ze znaczącego zdobytego doświadczenia. Działalność spółki Nouvel Areva NP związana z dużymi projektami będzie zatem obciążona mniejszym ryzykiem niż w przeszłości.
- (337) Obok działalności związanej z dużymi projektami spółka Nouvel Areva NP będzie prowadziła inne działalności, takie jak usługi związane z bazą zainstalowanych urządzeń (konserwacja) lub dostarczanie elementów paliwowych. Te rodzaje działalności obciążone są mniejszym ryzykiem niż działalność związana z dużymi projektami i stanowią solidną podstawę generującą dodatnie przepływy pieniężne dla spółki Nouvel Areva NP, a ich średnie marże EBITDA wynoszą odpowiednio [0–30] % i [0–30] % ⁽⁵²⁾.
- (338) Podmiot zbywany na rzecz grupy EDF (spółka Nouvel Areva NP) zachowa wszystkie rodzaje działalności, które obecnie prowadzi spółka Areva NP, po odjęciu zobowiązań nagromadzonych w ramach kilku bardzo szczególnych dużych projektów przemysłowych, które w przeszłości przyniosły duże straty ⁽⁵³⁾. Biorąc pod uwagę ten obszar, spółka Nouvel Areva NP nie jest przedsiębiorstwem strukturalnie deficytowym. Z jednej strony działalność tego przedsiębiorstwa związana z dużymi projektami jest obecnie mniej ryzykowna niż pionierskie projekty OL3, Taishan 1 i 2 oraz Flamanville 3, które [...]. Z drugiej strony w ramach tej działalności można wykorzystywać ze stabilną i solidną bazę przemysłową, jednocześnie świadcząc usługi dotyczące bazy zainstalowanych urządzeń lub zapewniając dostawy elementów paliwowych. Cena nabycia wynosząca 2,5 mld EUR, którą uzgodniły grupa Areva i grupa EDF, wyraźnie wskazuje, że podmiot Nouvel Areva NP posiada rzeczywiste perspektywy rentowności i nie jest podmiotem strukturalnie deficytowym.
- (339) W scenariuszu alternatywnym, w którym pomoc państwa pokryłaby i tak część strat odnotowanych w przeszłości, ale w którym grupa Areva pozostałaby zintegrowana na wszystkich rynkach energii jądrowej, projekt ten mógłby wygenerować dodatkowo około [0–2 mld] EUR dodatknych przepływów pieniężnych w latach 2015–2023 ⁽⁵⁴⁾ dzięki wkładowi spółki Nouvel Areva NP.
- (340) W świetle tych różnych elementów wydaje się, że spółka Nouvel Areva NP nie stanowi działalności strukturalnie deficytowej, której zbycie jest konieczne, aby przywrócić długoterminową rentowność grupy Areva. Chodzi natomiast o właściwy środek wyrównawczy. Taka sytuacja ma miejsce tym bardziej, że środek ten ma charakter strukturalny zgodnie z pkt 77 wytycznych.
- (341) Jeżeli chodzi o drugie pytanie przedstawione w motywie 334, kwestią problematyczną jest to, czy integracja pionowa działalności związanej z reaktorami i działalności związanej z cyklem paliwowym stanowi atut w kontekście obecnej koniunktury rynków energii jądrowej. Zdaniem spółki Urenco chodzi o atut, którego skutki ograniczają się do sprzedaży nowych reaktorów, [...]. Spółka Urenco uważa, że istnienie podmiotów, które nie są zintegrowane, a mimo to efektywnie prowadzą działalność, wskazywałoby, że w żadnym wypadku nie chodzi o czynnik o zasadniczym znaczeniu dla sukcesu grupy prowadzącej działalność na rynku energii jądrowej. Zdaniem władz francuskich chodzi natomiast o pewny atut, którego skutki dotyczą wszystkich rynków związanych z cyklem materiału jądrowego.
- (342) Na wstępie Komisja zauważa, że obecnie na rynkach energii jądrowej odnotowuje się raczej tendencję do integracji pionowej, w tym między przedsiębiorstwami, które dawniej nie były zintegrowane. Jeden z głównych konkurentów grupy Areva, rosyjskie przedsiębiorstwo Rosatom, jest zintegrowany na całej długości łańcucha wartości. Koreański producent reaktorów jądrowych KHNP jest zintegrowany w ramach działalności związanych z częścią początkową poprzez udziały posiadane w przedsiębiorstwie wydobywczym Denison oraz planuje uczestniczyć w projekcie Imouranen, tak samo jak przedsiębiorstwo Toshiba/Westinghouse ma udziały w kopalniach w Kazachstanie. Jeżeli chodzi o przedsiębiorstwo CNNC, w chwili obecnej dysponuje ono jedynie zdolnościami w zakresie konwersji i wzbogacania oraz posiada udziały w kopalni Langer Heinrich w Namibii, którą eksploatuje przedsiębiorstwo wydobywcze Paladin; przedsiębiorstwo CNNC dąży jednak do integracji na

⁽⁵²⁾ Wycena spółki Areva NP wykonana przez bank Société Générale, styczeń 2016 r.

⁽⁵³⁾ Sam projekt OL3, pionierski projekt w zakresie technologii reaktorów EPR, do momentu ukończenia wygeneruje straty na kwotę około 5,5 mld EUR.

⁽⁵⁴⁾ Wycena spółki Areva NP wykonana przez bank Société Générale, styczeń 2016 r.

ryнку elementów paliwowych, aby czerpać korzyści z synergii wynikających z integracji tych różnych działalności. Aby rozwijać sprzedaż uranu naturalnego, kazaskie przedsiębiorstwo wydobywca KAP, które spółka Urenco wymienia wśród podmiotów niezintegrowanych, dąży obecnie do budowy – we współpracy z innym operatorem – zakładu produkującego elementy paliwowe.

- (343) Ta ogólna tendencja, której sytuacja gospodarcza po katastrofie w elektrowni Fukushima nie tylko nie zaprzeczyła, ale nawet ją wzmocniła, dotyczy niewątpliwie dużych podmiotów działających w obszarze energii jądrowej. Niezintegrowany model spółki Urenco wydaje się natomiast stosunkowo mało rozpowszechniony. Wynika z tego, że dzięki integracji działalności związanej z reaktorami (włączając produkcję elementów paliwowych) i działalności związanej z cyklem paliwowym można uzyskać pewną liczbę korzyści.
- (344) Jeżeli chodzi o charakter tych korzyści, zdaniem Komisji jasne jest, że zintegrowana grupa czerpie znaczne korzyści ze wspólnego działu sprzedaży dla segmentu elementów paliwowych, którego klientami są przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną, i dla segmentu obejmującego część początkową cyklu paliwowego, w większym stopniu związanego z produktami, których dostawcy są w mniejszym lub większym stopniu zastępowalni. W tym względzie nie bez znaczenia jest fakt, że [5–10] na 10 klientów spółki Areva NC (a w przyszłości spółki Nouvel Areva NP) jest również klientami spółki Areva NC (a w przyszłości spółki Nouvel Areva).
- (345) Władze francuskie przedstawiły przykład przedsiębiorstwa wytwarzającego energię elektryczną [...], które ogłosiło przetarg na produkcję elementów paliwowych. Pod względem formalnym zaproszenie do składania ofert dotyczyło wyłącznie produkcji elementów paliwowych, a więc działalności, która w przyszłości będzie częścią obszaru działalności spółki Nouvel Areva NP. [...] zaprosił jednak oferentów do złożenia lepszych ofert poprzez uwzględnienie w nich dostawy wzbogaconego materiału rozszczepialnego – działalności, która w przyszłości będzie przypadać spółce Nouvel Areva. Dzięki zintegrowanemu działowi sprzedaży grupa Areva mogła w przeszłości uzupełniać swoją ofertę w zakresie elementów paliwowych ofertą w zakresie wzbogaconego materiału rozszczepialnego.
- (346) W przyszłości w takich sytuacjach spółka Nouvel Areva NP będzie mogła zwracać się do jakiegokolwiek dostawcy wzbogaconego materiału rozszczepialnego, ponieważ nie będzie musiała korzystać automatycznie i wyłącznie z usług spółki Nouvel Areva NP; wręcz przeciwnie – zachęci w ten sposób dostawców materiału rozszczepialnego do konkurencji, aby poprawić jakość ogólnej oferty składanej ostatecznie przez spółkę Nouvel Areva NP. Będzie to stanowić również szansę dla konkurentów spółki Nouvel Areva, a w szczególności dla spółki Urenco.
- (347) Korzyści płynące z integracji działalności związanej z reaktorami i działalności związanej z cyklem paliwowym są również odczuwalne w przypadku zintegrowanych ofert paliwa dotyczących sprzedaży nowego reaktora, czemu nie zaprzecza spółka Urenco. W praktyce projektant i konstruktor reaktora (którym obecnie jest spółka Areva NP w ramach grupy Areva) w niemal systematyczny sposób zapewnia elementy paliwowe przeznaczone do pierwszego rdzenia reaktora, a także do jego pierwszych doładowań, aż do momentu, w którym reaktor osiągnie swój stały poziom operacyjny. Reaktory są bowiem objęte gwarancją efektywności, która ma ścisły związek z jakością elementów paliwowych przynajmniej na etapie rozruchu i wzrostu mocy reaktora. Aby zapewnić pełną kontrolę nad jakością elementów paliwowych, a tym samym nad efektywnością reaktora, dostawca reaktora zapewnia klientowi będącemu przedsiębiorstwem wytwarzającym energię elektryczną elementy paliwowe przeznaczone do pierwszego rdzenia reaktora i do pierwszych doładowań.
- (348) Z kolei przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną, będące klientami wolą posiadać jednego kontrahenta, do którego mogą się zwrócić lub od którego odpowiedzialność mogą egzekwować w kluczowym okresie rozruchu i wzrostu mocy reaktora. Spółka TVO podkreśliła na przykład [...]. Zapewnienie elementów paliwowych dla pierwszego rdzenia reaktora i pierwszych doładowań jest bowiem formą uprzywilejowanego zaopatrzenia klientów, jak potwierdzają [...].
- (349) Taka tendencja w kierunku centralizowania zaopatrzenia staje się obecnie coraz silniejsza, ponieważ wielu potencjalnych klientów po raz pierwszy korzysta z technologii jądrowej. Ponieważ klienci tacy nie dysponują znacznymi specjalistycznymi zespołami, zdecydowanie wolą zaopatrywać się u jednego dostawcy, który samodzielnie może zaspokoić ich całe zapotrzebowanie na produkty i usługi w ramach części początkowej cyklu oraz na elementy paliwowe. Zawierane w ten sposób umowy obejmują zatem większy zakres niż pierwszy rdzeń i wszystkie pierwsze doładowania oraz obowiązują przez okres dłuższy niż w przypadku umów, które zawiera się w odniesieniu do funkcjonujących reaktorów. Miało to miejsce na przykład w przypadku [...].
- (350) Wszyscy dostawcy produktów i usługodawcy w ramach części początkowej cyklu, którzy współpracują z dostawcą elementów paliwowych i reaktorów, posiadają zatem przewagę konkurencyjną. Grupa Areva łączy obecnie sprzedaż reaktorów ze sprzedażą pierwszego rdzenia i pierwszych doładowań, a także kolejnych doładowań, jeżeli klient sobie tego życzy (zwykle [...]). W bardziej konkretnym ujęciu taki sposób prowadzenia elementów paliwowych do obrotu w ramach projektów dotyczących nowych reaktorów jest korzystny dla działalności grupy Areva (którą w przyszłości przejmie spółka Nouvel Areva) związanej z częścią początkową cyklu pod trzema względami:
- a) ponieważ aby sprostać temu zapotrzebowaniu, spółka Areva NP korzystała systematycznie z uranu oraz usług konwersji i wzbogacania grupy Areva, te oferty umożliwiały zabezpieczenie większej wielkości sprzedaży uranu oraz usług konwersji i wzbogacania;

- b) umowy te są negocjowane w trybie przetargu bezpośredniego w ramach rozmów dotyczących zakupu reaktora, w związku z czym można je zawierać w warunkach korzystniejszych niż w ramach procedury otwartej, która zakłada konkurencję wielu innych podmiotów segmentu wydobywania, konwersji i wzbogacania, z kolei fakt, że umowy te często mają charakter długoterminowy umożliwia trwałe zabezpieczenie cen sprzedaży na rynku, na którym ceny są zmienne;
- c) ponadto taki rodzaj umów umożliwia dostawcy uranu i podmiotowi świadczącemu usługi konwersji i wzbogacania stabilizację i stopniowe budowanie reputacji i wiarygodności na nowych rynkach, do których dostęp jest utrudniony, tak jak miało to miejsce w przypadku [...].
- (351) Dotychczas sprzedaż ta była znaczna w przypadku działalności związanej z wydobyciem, konwersją i wzbogacaniem, którą w przyszłości przejmie spółka Nouvel Areva. Jeżeli chodzi o pierwszy rdzeń reaktora EPR, zapotrzebowanie wynosi około [0–2 000] kSWU w zakresie wzbogacania (co stanowi [0–20] % rocznej zdolności spółki Nouvel Areva), [0–2 000] t UF6 w zakresie konwersji (co stanowi [0–20] % rocznej zdolności spółki Nouvel Areva) oraz [0–2 000] t U3O8 uranu naturalnego (co stanowi [0–20] % rocznej produkcji spółki Nouvel Areva w 2015 r.). Zapotrzebowanie w przypadku doładowania wynosi jedną trzecią tych wielkości, a w większości przypadków doładowanie elementów paliwowych odbywa się raz na 18 miesięcy. Zdaniem grupy Areva projektant i konstruktor reaktora jądrowego często negocjuje dostawę co najmniej [...] oprócz pierwszego rdzenia.
- (352) W przypadku każdej z umów na paliwo jądrowe, które były negocjowane w ramach projektów [...], grupa Areva mogła skorzystać z umów na większą ilość produktów i okresy dłuższe niż w przypadku umów, które zawierałaby, gdyby spółka Areva NP nie była projektantem i konstruktorem reaktora jądrowego. Kwestię tę wyjaśnia porównanie projektów [...] (w przypadku których spółka Areva NP jest konstruktorem elektrowni) z projektem reaktora zbudowanego przez [...]. Grupa Areva zdołała zawrzeć umowę dotyczącą jedynie [...] % zapotrzebowania na paliwo reaktora zbudowanego przez [...] na okres obejmujący jedynie [...] lat, chociaż posiada umowy na dostawę paliwa na okres [...]. W tym kontekście zbycie działalności spółki Nouvel Areva NP w istotny sposób wpłynie na działalność spółki Nouvel Areva.
- (353) Spółka Urenco minimalizuje wartości tych synergii [...]. Komisja przyznaje, że większość budowanych reaktorów znajduje się obecnie w krajach takich jak Rosja lub Chiny, w których rynek pozostaje w dużej mierze zamknięty dla zachodnich konstruktorów elektrowni jądrowych. Komisja przyznaje również, że szczególnie w następstwie katastrofy elektrowni Fukushima liczba projektów nowych reaktorów spadła. Istnieje jednak pewna liczba projektów, które mają szansę na realizację i w odniesieniu do których wydaje się, że spółka Nouvel Areva NP znajduje się na dobrej pozycji. Dotyczy to w szczególności projektów, które wpisują się w ciągłość projektów uzyskanych przez spółkę Areva NP w przeszłości: [...]. Spółka Nouvel Areva NP będzie mogła również ubiegać się o realizację projektów [...]. W przypadku wszystkich tych projektów jeżeli spółka Nouvel Areva NP będzie chciała włączyć w swoją ofertę dotyczącą reaktora dostawę wzbogaconego materiału, będzie mogła skorzystać z usług dowolnego dostawcy wzbogaconego materiału wedle jej uznania, zapewniając tym samym rzeczywistą zachętę do konkurencji między potencjalnymi dostawcami w kontekście silnej presji cenowej, która charakteryzuje ten rodzaj przetargu.
- (354) Perspektywy te mają wprawdzie bardziej średnio- i długoterminowy charakter. Cykle przemysłowe na rynkach energii jądrowej są jednak skrajnie długie, w związku z czym Komisja uważa, że uzasadnione jest uwzględnienie przypadków utraty synergii, których najważniejsze skutki wystąpią w perspektywie średnio- i długoterminowej.
- (355) Władze francuskie wykazały również w przekonujący sposób, że istnieją silne synergie między działalnością związaną z reaktorami a działalnością związaną z częścią końcową cyklu paliwowego – są to synergie, do których odbudowania spółka Nouvel Areva i spółka Nouvel Areva NP nie będą w przyszłości bardzo zmotywowane.
- (356) W perspektywie średnio- i długoterminowej zdolność spółki Nouvel Areva do rozwoju swojej sprzedaży usług przerobu i recyklingu na rynkach wywozowych jest uzależniona od istnienia na rynku parku reaktorów lekkowodnych, które mogą pracować na elementach paliwowych MOX, tj. reaktorów przystosowanych do paliwa MOX. Paliwo MOX jako takie nie jest bowiem stosowane zamiennie z paliwem klasycznym: reaktor, do którego przeznaczają się paliwo MOX, musi być pierwotnie zaprojektowany lub dostosowany do pracy na takim rodzaju paliwa. W tym kontekście działalność związana z paliwem MOX grupy Areva jest bezpośrednio uzależniona od parku reaktorów przystosowanych do paliwa MOX w różnych częściach świata.
- (357) Spółka Nouvel Areva NP jednak [...].
- (358) [...] to spółka Nouvel Areva NP jest odpowiedzialna za ich wprowadzanie do obrotu. [...].

- (359) [...] władze francuskie wyjaśniły, że sytuacja była inna, dopóki grupa Areva pozostawała zintegrowana, ponieważ dysponowała zdolnościami, które umożliwiały jej uzyskanie marży jednocześnie z tytułu działalności w zakresie produkcji paliwa MOX, jak i działalności w zakresie projektowania i budowy reaktorów oraz wprowadzania do obrotu elementów paliwowych. Skoro bowiem spółka Areva NP odpowiadała za wprowadzanie paliwa do obrotu, czym w przyszłości będzie zajmować się spółka Nouvel Areva NP, podlegała ona nadzorowi spółki Areva SA [...].
- (360) [...] skorygować w dół należy zatem prognozy długoterminowego rozwoju sektora paliwa MOX ([...]). Wszelka zamiana reaktora nieprzystosowanego do paliwa MOX na reaktor przystosowany do paliwa MOX w ramach przetargu dodatkowo obniża jednak wewnętrzne zapotrzebowanie spółki Nouvel Areva i zwiększa tym samym zapotrzebowanie na klasyczne paliwo, w zakresie którego spółka Nouvel Areva konkuruje z innymi podmiotami, takimi jak Urenco.
- (361) W bardziej ogólnym ujęciu spółka Nouvel Areva i spółka Nouvel Areva NP nawiążą stosunki klient/usługodawca w odniesieniu do wszystkich usług, które były dotychczas realizowane wewnętrznie, co będzie miało potencjalnie niekorzystne skutki zarówno dla spółki Nouvel Areva NP, jak i spółki Nouvel Areva jednocześnie. Taki tok rozumowania ma zastosowanie w szczególności do działalności logistycznej, której optymalizacja będzie trudniejsza. Władze francuskie przedstawiły następujący przykład. Uran naturalny pozostaje własnością przedsiębiorstwa wytwarzającego energię elektryczną, które go nabyło i które powierza konwersję i wzbogacenie tego uranu, a następnie produkcję elementów paliwowych wybranym przez siebie dostawcom. Dostawa wzbogaconego uranu zapewnia albo wyznaczony podmiot zajmujący się wzbogacaniem, albo wyznaczony producent. Aby umożliwić jak najlepszą optymalizację logistyki, szczególnie w zakresie dostawy i zarządzania zapasami (zarówno w odniesieniu do wielkości, jak i do zawartości wzbogaconego uranu), podmioty zajmujące się wzbogacaniem i producenci elementów paliwowych mogą ustalić w drodze umowy wszystkie możliwe środki optymalizacji operacyjnej. Przynależność do tej samej grupy ułatwia rozmowy i zwiększa zakres przewidywanych środków optymalizacji operacyjnej, eliminując rozbieżność interesów między podmiotem zajmującym się wzbogacaniem a producentem elementów paliwowych. Grupa Areva wykorzystywał dotychczas tę możliwość w zakresie dostaw wewnątrzgrupowych. Natomiast spółka Areva NC na przykład otrzymywała faktury [...] na zbyt wysoką kwotę, czemu nigdy nie mogła się skutecznie sprzeciwić, spotykając się z odmową dyskusji na temat poniesionych kosztów.
- (362) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że jeżeli zrestrukturyzowana grupa Areva pozostałaby zintegrowana z działalnością związaną z reaktorami, uzyskałaby istotne korzyści wynikające z tej integracji, a w szczególności mogłaby tworzyć zintegrowane oferty w ramach działalności spółki Nouvel Areva NP i spółki Nouvel Areva.
- (363) W motywie 189 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zastanawiała się nad skutkami projektu strategicznego partnerstwa między grupą EDF a grupą Areva, w szczególności w zakresie odtworzenia w ramach umowy synergii handlowych, które występowały w przeszłości. Spółka Urenco przedstawiła Komisji swoje obawy dotyczące tej kwestii.
- (364) Komisja stwierdza, że określone w umowie partnerstwo oparte na logice jak najlepszych starań ma niewielkie szanse na odtworzenie tak silnych synergii jak te, które istniały w grupie zintegrowanej pod względem kapitałowym. Partnerstwo, które zakładałoby formę uprzywilejowanej współpracy handlowej i ograniczałoby w ten sposób możliwości nawiązywania stosunków ze spółką Nouvel Areva NP przez konkurentów spółki Nouvel Areva w celu składania zintegrowanych ofert, podważałoby korzystny wpływ zbycia spółki Nouvel Areva NP na konkurencję.
- (365) W tym kontekście Komisja zauważa, że władze francuskie zobowiązały się, że podczas okresu restrukturyzacji spółka Nouvel Areva NP kontrolowana przez EDF i spółka Nouvel Areva NP nie zawrą żadnego partnerstwa strategicznego ani innej umowy ramowej przewidującej współpracę handlową w celu faworyzowania spółki Nouvel Areva w sytuacjach, w których spółka Nouvel Areva NP chciałaby złożyć klientowi zintegrowaną ofertę wraz z dostawcą materiału jądrowego.
- (366) Biorąc pod uwagę to zobowiązanie, Komisja uważa, że spółka Nouvel Areva NP będzie mogła swobodnie proponować swoim klientom korzystanie z materiału jądrowego pochodzącego od operatora innego niż spółka Nouvel Areva. Kiedy spółka Nouvel Areva odnowi swój portfel zamówień, nie będzie mogła liczyć na synergie strukturalne, z których w przeszłości korzystała grupa Areva. W związku z tym wątpliwość Komisji w tej kwestii może zostać usunięta.
- (367) Jeżeli chodzi o trzecie pytanie przedstawione w motywie 334, Komisja uważa, że konieczne jest przeprowadzenie analizy poszczególnych rynków, aby upewnić się, że na żadnym z rynków, na których spółka Nouvel Areva będzie zajmowała znaczącą pozycję, nie wystąpi żadne zakłócenie konkurencji, w odniesieniu do którego środek wyrównawczy zaproponowany przez władze francuskie okazałby się niewystarczający.

- (368) Przed dokonaniem szczegółowej analizy każdego rynku Komisja podkreśla na wstępie, że czuwała nad tym, aby pomoc na rzecz grupy Areva nie była na tyle duża, aby zapewnić zrestrukturyzowanej grupie Areva (a więc spółce Nouvel Areva) sytuację finansową, która byłaby nadzwyczaj dobra w stosunku do jej konkurentów. Pomoc została bowiem ustalona w taki sposób, aby przedsiębiorstwo odzyskało długoterminową rentowność, co oznacza w szczególności, że mogło by ono odzyskać rating na poziomie inwestycyjnym. Spółka Nouvel Areva utrzyma jednak znaczne zadłużenie [...]. Przewiduje się, że po zakończeniu restrukturyzacji spółka Nouvel Areva będzie posiadać rating finansowy [...], który nie będzie lepszy od ratingu konkurentów, takich jak spółka Urenco ⁽⁵⁵⁾. W związku z tym po zakończeniu restrukturyzacji sprawność finansowa spółki Nouvel Areva nie będzie wyraźnie większa od sprawności jej konkurentów.
- (369) Jeżeli chodzi o rynek wydobywczy, działają na nim cztery główne podmioty na poziomie światowym. Głównym podmiotem jest przedsiębiorstwo KAP, którego udział w rynku wynosi [0–50] %. Następne jest przedsiębiorstwo Cameco, które odpowiada za [0–50] % produkcji światowej. Następne miejsca zajmują grupa Areva i przedsiębiorstwo Rosatom za pośrednictwem swojej spółki zależnej AtomEnergProm, które odpowiadają odpowiednio za [0–30] % i [0–30] % produkcji światowej ⁽⁵⁶⁾. W ciągu ostatnich lat przedsiębiorstwa KAP i Cameco regularnie zwiększały swoją produkcję; przewiduje się, że w ciągu najbliższych lat utrzymają jej obecną wielkość lub będą w dalszym ciągu ją zwiększać.
- (370) Jeżeli chodzi o rynek wydobywczy, uzyskanie dodatkowych koncesji przez spółkę Nouvel Areva (na przykład poprzez dezinwestycje) wiązałoby się z ryzykiem, że skutki takiego działania przyniosą korzyść podmiotom, które już mają znaczącą pozycję na tym skoncentrowanym rynku, co stanowiłoby ryzyko zarówno dla struktury rynku, jak i bezpieczeństwa zaopatrzenia Unii w uran.
- (371) Ponadto działalność wydobywcza jest [...] czynnikiem przyczyniającym się do przywrócenia rentowności grupy Areva, odpowiadającym [...] EBITDA spółki Nouvel Areva 2020 r. Osłabienie tej działalności zagroziłoby przywróceniu rentowności grupy Areva, nie zapewniając wyraźnej korzyści dla konkurencji.
- (372) W świetle powyższych ustaleń Komisja uważa, że wdrożenie środków wyrównawczych w uzupełnieniu transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP oraz zobowiązań podjętych przez Francję nie jest uzasadnione w segmencie wydobywczym.
- (373) Jeżeli chodzi o sektor konwersji, obejmuje on cztery główne podmioty: Przedsiębiorstwo Rosatom/TVEL (którego udział w rynku wynosi [0–50] %), przedsiębiorstwo Cameco (którego udział w rynku wynosi [0–50] %), przedsiębiorstwo Cover Dyn (którego udział w rynku wynosi [0–50] %) oraz grupę Areva (której udział w rynku wynosi [0–50] %) ⁽⁵⁷⁾. Na rynku działa również chińska grupa CNNC, ale na obecnym etapie obsługuje ona jedynie rynek chiński. Od zakończenia działalności zakładu SFL na Zjednoczonym Królestwie grupa Areva jest jedynym europejskim podmiotem zajmującym się konwersją.
- (374) Działalność w zakresie konwersji jest częścią działalności [...]. Wszelkie środki uzupełniające, które przyczyniałyby się do osłabienia spółki Nouvel Areva w zakresie tej działalności, mogłyby wzmocnić już i tak oligopolistyczną strukturę rynku i podważyć rentowności tego kluczowego ogniwa w cyklu paliwowym, w którym spółka Nouvel Areva będzie jedynym podmiotem europejskim.
- (375) W związku z tym Komisja uważa, że wdrożenie środków wyrównawczych w uzupełnieniu transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP oraz zobowiązań podjętych przez Francję nie jest uzasadnione w segmencie konwersji.
- (376) Jeżeli chodzi o rynek wzbogacania, udział grupy Areva w rynku światowym wynosił około [0–30] % w 2014 r., podczas gdy udziały jej dwóch głównych konkurentów, przedsiębiorstw Rosatom/Tenex i Urenco, wynosiły ponad [0–50] % w przypadku każdego z nich ⁽⁵⁸⁾.
- (377) Spółka Urenco przedstawiła Komisji swoje obawy dotyczące zakłóceń konkurencji, które mogą wystąpić na rynku wzbogacania w następstwie pomocy na restrukturyzację. Podsumowując, obawy te dotyczą: (i) rzekomej sprawności finansowej spółki Nouvel Areva w porównaniu z jej konkurentami nieotrzymującymi pomocy, (ii) ryzyka, że grupa EDF, która jest głównym klientem spółki Urenco, będzie faworyzować spółkę Nouvel Areva w zakresie swojego zapotrzebowania na wzbogacony uran, (iii) zwiększenia nadmiernej zdolności produkcyjnej na europejskim rynku wzbogacania, w szczególności jeżeli spółka Nouvel Areva zdecyduje się zwiększyć zdolność swojego zakładu Georges Besse II lub rozwinie swoją działalność w zakresie handlu usługami wzbogacania, (iv) utrzymania, a nawet wzmocnienia działalności związanej z paliwem MOX, które jest konkurencyjne w stosunku do klasycznego paliwa spółki Urenco, chociaż spółka ta uważa, że jest ono mniej atrakcyjne.

⁽⁵⁵⁾ W grudniu 2016 r. spółka Urenco uzyskała rating BBB+ (S&P).

⁽⁵⁶⁾ Są to udziały w rynku oszacowane przez grupę Areva.

⁽⁵⁷⁾ Są to udziały w rynku oszacowane przez grupę Areva.

⁽⁵⁸⁾ Przedsiębiorstwa CNNC i Centrus (dawniej Usec) posiadają udziały w rynku wynoszące [0–20] %, przy czym przedsiębiorstwo Centrus nie działa już w obszarze produkcji, lecz jedynie w obszarze handlu. Są to udziały w rynku oszacowane przez grupę Areva [...].

- (378) Komisja wykazała już w motywie 368, że po zakończeniu restrukturyzacji spółka Nouvel Areva nie będzie znajdowała się w lepszej sytuacji finansowej niż spółka Urenco. Obawa ta wydaje się zatem nieuzasadniona. Ponadto władze francuskie wskazały, że działalność grupy Areva w zakresie wzbogacania, prowadzona przez podmiot prawny SET, już w 2016 r. wykazuje dodatnie przepływy pieniężne netto, a tendencja ta ma się potwierdzić w latach 2017–2030. W związku z tym spółka SET przyczyni się raczej w większym stopniu do przywrócenia rentowności pozostałej części grupy Areva poprzez zaplanowane wypłaty dywidend niż sama skorzysta ze skutków pomocy.
- (379) Komisja nie dostrzega również ryzyka, że grupa EDF będzie faworyzowała spółkę Nouvel Areva w zakresie zaopatrzenia we wzbogacony materiał ze szkodą dla spółki Urenco. Po pierwsze, między spółką Nouvel Areva NP kontrolowaną przez grupę EDF a spółką Nouvel Areva nie będzie istniało powiązanie kapitałowe, które uzasadniałoby faworyzowanie spółki Nouvel Areva przez grupę EDF w stosunku do jej konkurentów. Komisja zauważa w tym względzie, że nie wydaje się, by grupa EDF faworyzowała grupę Areva w przeszłości, skoro obecnie spółka Urenco zaspokaja istotną część zapotrzebowania grupy EDF na wzbogacony uran. Po drugie, brak powiązania kapitałowego wyklucza z kolei wszelkie zachęty, poprzez które spółka Nouvel Areva miałaby oferować spółce Nouvel Areva NP warunki korzystniejsze niż warunki oferowane innemu klientowi, ponieważ nie będzie już mogła odzyskać jako akcjonariusz części korzyści, które zapewniałaby jako dostawca.
- (380) Jeżeli chodzi o zwiększenie nadmiernej zdolności produkcyjnej na europejskim rynku wzbogacania, Komisja stwierdza, że władze francuskie zobowiązały się, że podczas okresu restrukturyzacji grupa Areva nie zwiększy zdolności zakładu Georges Besse II, z wyjątkiem zakupu i montażu wirówek, które przewidziano w obowiązujących umowach zawartych przez grupę [...]. Komisja uznaje zatem, że pomoc na restrukturyzację przyznana grupie Areva nie będzie służyła finansowaniu zwiększenia nadmiernej zdolności produkcyjnej na europejskim rynku wzbogacania. Jeżeli chodzi o handel, nie zwiększa on zdolności, lecz wiąże się z optymalizacją zdolności, które już istnieją na rynku. Ponadto grupa Areva nie rozwijała tej działalności w ostatnim dziesięcioleciu [...].
- (381) Jeżeli chodzi o paliwo MOX, Komisja pokazała w motywach 356–360, że zbycie spółki Nouvel Areva NP będzie miało niekorzystne skutki dla długoterminowego rozwoju tego sektora, zwiększając wielkość rynku dostępnego dla producentów klasycznego paliwa, takich jak spółka Urenco. Uzyskanie środka uzupełniającego na tej części rynku nie jest zatem uzasadnione.
- (382) W ujęciu ogólnym Komisja podkreśla, że utrata synergii wynikająca ze zbycia spółki Nouvel Areva NP stworzy szanse dla konkurentów spółki Nouvel Areva w segmencie wzbogacania, w szczególności w konkretnych sytuacjach opisanych w motywach 353 i 360.
- (383) W świetle powyższych ustaleń Komisja uważa, że wdrożenie środków wyrównawczych w uzupełnieniu transakcji zbycia spółki Nouvel Areva NP oraz zobowiązań podjętych przez Francję nie jest uzasadnione w segmencie wzbogacania.
- (384) Jeżeli chodzi o część końcową cyklu paliwowego (unieszkodliwianie odpadów i produkcja paliwa MOX), grupa Areva posiada udział w rynku wynoszący około [50–100] %⁽⁵⁹⁾ na rynku przerobu i jest obecnie jedynym podmiotem, który prowadzi wszystkie działania z zakresu przerobu i recyklingu wypalonego paliwa jądrowego oraz produkcji paliwa MOX. Pomoc na restrukturyzację nie powoduje bardzo wyraźnego zakłócenia konkurencji, ponieważ grupa Areva jest jedynym podmiotem działającym w tym segmencie na świecie. Komisja przyznaje, że paliwo MOX konkuruje z paliwem klasycznym, w odniesieniu do którego spółka Nouvel Areva będzie miała konkurentów w zakresie dostaw. Z przyczyn opisanych w motywach 356–360 nie wydaje się jednak, by zastosowanie środka uzupełniającego na tym rynku było uzasadnione.
- (385) Ponadto rynki logistyki i demontażu są rynkami o względnie drugorzędnym znaczeniu dla grupy Areva, na których nie będzie ona zajmować szczególnie znaczącej pozycji po zakończeniu restrukturyzacji. Jeżeli chodzi np. o logistykę, udział grupy Areva w rynku w 2013 r. wynosił około [0–50] % pod względem ilości w zakresie produkcji opakowań niezbędnych do suchego składowania i transportu wypalonego paliwa jądrowego (pojemników osłonowych), podczas gdy udział niemieckiego przedsiębiorstwa GNS w tym rynku wynosi [50–100] %. Jeżeli chodzi o rynek demontażu, spółka Nouvel Areva będzie posiadać udział w rynku wynoszący [0–20] % i będzie konkurować z wieloma innymi podmiotami (przedsiębiorstwami Onet, Vinci, Bouygues, Westinghouse, Amec, Nukem, Iberdrola itd.). Podczas badania tych rynków, które nie wykazują nadmiernej zdolności produkcyjnej, Komisja nie została poinformowana o żadnym szczególnie wyraźnym zakłóceniu konkurencji. W związku z tym zastosowanie szczególnych środków uzupełniających na tych rynkach nie wydaje się uzasadnione.

⁽⁵⁹⁾ Jest to udział w rynku oszacowany przez grupę Areva.

- (386) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że po zbyciu spółki Nouvel Areva NP przez grupę Areva i podjęciu zobowiązań przez Francję na żadnym z rynków, na których grupa Areva utrzyma znaczącą pozycję po restrukturyzacji, nie zaistnieje zakłócenie konkurencji, które uzasadniałoby zastosowanie środków uzupełniających.
- (387) Aby zakończyć analizę środków, które mają na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji spowodowanych przez pomoc, Komisja odnotowuje zobowiązania władz francuskich podjęte w celu wypełnienia postanowień pkt 84 lit. a) i b) wytycznych.
- (388) W tym względzie w pkt 84 lit. a) wytycznych wyjaśniono, że beneficjenci pomocy na restrukturyzację muszą powstrzymać się od nabywania udziałów w spółkach w okresie restrukturyzacji, chyba że jest to niezbędne do zapewnienia długoterminowej rentowności beneficjenta. Ten obowiązek dotyczy nabywania udziałów, które umożliwiłyby wzmocnienie obecności beneficjenta na jego rynkach lub na innych rynkach poprzez wzrost zewnętrzny, a nie racjonalizacji i wykorzystania istniejących środków produkcji poprzez wzrost wewnętrzny. Komisja uważa, że w niniejszej sprawie tworzenia wspólnych przedsiębiorstw produkcyjnych, których jedynym celem jest racjonalizacja produkcji za pomocą istniejących aktywów, a nie nabywanie i wspólne wykorzystywanie nowych aktywów, nie uznaje się za nabycie udziałów, pod warunkiem że żaden udziałowiec wspólnego przedsiębiorstwa nie posiada praw ciągnięcia przewyższających jego wkład własny.
- (389) Do celów stosowania pkt 84 lit. a) wytycznych nabycia przedsiębiorstw w celu likwidacji aktywów, które mogą być w ich posiadaniu, również nie uznaje się w niniejszym przypadku za nabycie udziałów. Jeżeli chodzi o rynek demontażu, [...] właściciel przedsiębiorstwa posiadający aktywa, które mają zostać zlikwidowane, na przykład starą elektrownię jądrową, wymaga od usługodawców, którzy chcą dokonać likwidacji, aby stworzyli konsorcjum, którego funkcją będzie nabycie przedsiębiorstwa i rezerw na likwidację będących w posiadaniu tego przedsiębiorstwa, i aby zlikwidowali aktywa przy wykorzystaniu tych rezerw. Przypadek ten stanowi dla przedsiębiorstw należących do konsorcjum nabywającego, a w szczególności dla grupy Areva, szczególny mechanizm umożliwiający dalsze świadczenia usług świadczonych dotychczas, a nie stanowi on natomiast nabycia udziałów, które umożliwiłyby grupie Areva wzmocnienie jej obecności poprzez wzrost zewnętrzny.
- (390) Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, władze francuskie zobowiązały się, że podczas okresu restrukturyzacji grupa Areva (Areva SA i Nouvel Areva) oraz kontrolowane przez nią przedsiębiorstwa nie będą nabywały, w sposób bezpośredni lub pośredni, udziałów w żadnych przedsiębiorstwach, które nie są już przez nie kontrolowane, z wyjątkiem następujących projektów:
- a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
 - d) [...]
 - e) [...]
 - f) [...]
 - g) [...]
 - h) [...]
 - i) [...]
 - j) [...]
 - k) [...]
 - l) [...]
 - m) [...]
 - n) [...]

- o) [...]
- p) [...]
- q) [...]
- (391) Komisja uważa, że projekty te są niezbędne, aby grupa Areva mogła odzyskać rentowność, z następujących przyczyn.
- (392) Po pierwsze Komisja stwierdza, że projekty te wnoszą kwotę [...] EUR na poczet przywrócenia długoterminowej rentowności grupy Areva (obejmującej lata 2017–2025). Ponieważ ta kwota odpowiada rocznemu wynikowi EBITDA w tym okresie, Komisja uważa, że projekty te są niezbędne do realizacji planu restrukturyzacji.
- (393) Ponadto część tych projektów [...] dotyczy działalności wydobywczej grupy Areva. W tym względzie grupa Areva będzie musiała sprostać zamknięciu niektórych ważnych kopalni, w szczególności w [...]. Działalność wydobywcza przyczynia się jednak [...] do długoterminowej rentowności spółki Nouvel Areva, jak wskazano już w motywie 371. Uwzględniając bardzo długie cykle gospodarcze w tej dziedzinie, każde przedsiębiorstwo, które chce utrzymać długoterminową działalność, musi stale posiadać w swoim portfelu projekty wydobywcze o różnych stopniach zaawansowania. Projekty wydobywcze grupy Areva, opisane w motywie 390 lit. a)–d), mają na celu przede wszystkim zastąpienie zdolności, które zostaną utracone [...].
- (394) Ponadto rozwój działalności grupy Areva [...], która realizuje ambitną strategię rozwoju energii jądrowej, jest również niezbędny dla przywrócenia jej rentowności [...]. Odnosne projekty przybierają formę przedsiębiorstw wspólnych z przedsiębiorstwem [...]. Po przeanalizowaniu projektów [...] wymienionych w motywie 390 lit. a), d), e), g), h), j) i q) Komisja stwierdza, że są one niezbędne w celu realizacji strategii rozwoju grupy Areva [...], która z kolei jest niezbędna dla długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa.
- (395) Podobny tok rozumowania ma zastosowanie do projektów na rzecz rozwoju grupy Areva. Projekty te [...] wymieniono w motywie 390 lit. o) i p).
- (396) Inna grupa projektów [...] obejmuje [...], będące dynamicznymi rynkami, na których grupa Areva musi pozostać obecna, aby zapewnić pomyślną realizację swojego planu restrukturyzacji. Projekty te [...] wymieniono w motywie 390 lit. i)–n).
- (397) Ponadto projekt wymieniony w motywie 390 lit. f) dotyczy [...].
- (398) Komisja będzie mogła zatwierdzić jakikolwiek inny udział kapitałowy, który okaże się niezbędny w celu zapewnienia długoterminowej rentowności grupy Areva i który nie będzie stanowił obciążenia obowiązku ograniczenia obecności grupy Areva na istniejących rynkach. W ramach monitorowania planu restrukturyzacji należy powiadomić Komisję w rozsądnym terminie o zamiarze dokonania takiego nabycia oraz przekazać Komisji informacje pozwalające jej na zweryfikowanie, czy te warunki są spełnione, i w stosownych przypadkach na zatwierdzenie nabycia lub niewyrażenie wobec niego sprzeciwu.
- (399) Po drugie zgodnie z pkt 84 lit. b) wytycznych władze francuskie zobowiązały się, by grupa Areva (Areva SA i Nouvel Areva) nie wykorzystywała otrzymywanej przez nią pomocy jako przewagi konkurencyjnej w ramach wprowadzania do obrotu swoich produktów i usług.

5.2.8. *Przejrzystość pomocy*

- (400) Zgodnie z pkt 38 lit. g) wytycznych państwom członkowskim, Komisji, podmiotom gospodarczym oraz opinii publicznej należy zapewnić łatwy dostęp do wszystkich stosownych aktów i informacji na temat przyznawanej pomocy. Oznacza to, że należy przestrzegać przepisów dotyczących przejrzystości, które przewidziano w pkt 96 wytycznych.
- (401) Komisja stwierdza, że władze francuskie przedstawiły dowody, że kryteria przejrzystości przewidziana w pkt 96 wytycznych są przestrzegane. W szczególności władze francuskie zobowiązały się do publicznego udostępniania informacji, o których mowa w komunikacie dotyczącym przejrzystości⁽⁶⁰⁾. Informacje te są dostępne na stronie internetowej <https://www.legifrance.gouv.fr> lub na stronie internetowej <http://www.economie.gouv.fr/agence-participations-etat>.

⁽⁶⁰⁾ Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 30.

6. ZOBOWIĄZANIA PODJĘTE PRZEZ FRANCJĘ

- (402) Komisja przypomina o zobowiązaniach podjętych przez Francję w ramach niniejszego postępowania.
- (403) Władze francuskie zobowiązały się, że:
- a) grupa Areva całkowicie wycofa się z działalności związanej z reaktorami, co oznacza, że po zakończeniu wdrażania zgłoszonego planu restrukturyzacji nie będzie już żadnego powiązania kapitałowego między spółkami Areva SA i Nouvel Areva a spółką Nouvel Areva NP;
 - b) podczas okresu restrukturyzacji grupa Areva nie zwiększy zdolności zakładu Georges Besse II, z wyjątkiem zakupu i montażu wirówek, które przewidziano w obowiązujących umowach zawartych przez grupę [...];
 - c) Spółka Areva SA będzie prowadziła jedynie taką działalność, którą wyraźnie przewidziano w planie restrukturyzacji zgłoszonym Komisji;
 - d) podczas okresu restrukturyzacji spółka Nouvel Areva NP kontrolowana przez EDF i spółka Nouvel Areva nie zawrą żadnego partnerstwa strategicznego ani innej umowy ramowej przewidującej współpracę handlową w celu faworyzowania spółki Nouvel Areva w sytuacjach, w których spółka Nouvel Areva NP chciałaby złożyć klientowi zintegrowaną ofertę wraz z dostawcą materiału jądrowego na rynkach określonych w motywach 344 i 347, tj. ofertę obejmującą dostawę elementów paliwowych i konstrukcji nowych reaktorów. Zobowiązanie to nie uniemożliwia spółkom Nouvel Areva i Nouvel Areva NP tworzenia wspólnych ofert, pod warunkiem że wybór spółki Nouvel Areva odbywa się na podstawie kryteriów handlowych i technicznych.
 - e) podczas okresu restrukturyzacji grupa Areva (Areva SA i Nouvel Areva) oraz kontrolowane przez nią przedsiębiorstwa nie będą nabywały, w sposób bezpośredni lub pośredni, udziałów w żadnych przedsiębiorstwach, które nie są już przez nie kontrolowane, z wyjątkiem projektów wymienionych w motywie 390. Zobowiązanie to nie dotyczy transakcji nabycia udziałów dokonywanych przez spółkę Nouvel Areva i przedsiębiorstwa kontrolowane przez nią bezpośrednio lub pośrednio do celów zarządzania finansowego dotyczących (i) funduszy demontażu, którymi grupa Areva ma obowiązek zarządzać w ramach realizacji obowiązku prawnego lub regulacyjnego; (ii) pracowniczych funduszy emerytalnych grupy Areva; (iii) lokat jej środków pieniężnych;
 - f) grupa Areva (Areva SA i Nouvel Areva) nie będzie wykorzystywała otrzymywanej przez nią pomocy jako przewagi konkurencyjnej w działaniach promocyjnych podczas wprowadzania do obrotu swoich produktów i usług.

7. WNIOSKI

- (404) Udział państwa francuskiego w podwyższeniach kapitału spółek Areva SA i Nouvel Areva stanowi pomoc państwa na restrukturyzację w kwocie 4,5 mld EUR.
- (405) Pomoc ta będzie zgodna z kryteriami przewidzianymi w wytycznych, a tym samym zgodna z rynkiem wewnętrznym, gdy będzie można stwierdzić istnienie rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego, który będzie wynosił co najmniej połowę kosztów restrukturyzacji, tj. gdy zostaną spełnione warunki zawieszające wskazane w motywie 318 i określone w art. 2 niniejszej decyzji.
- (406) W związku z tym nie można wdrożyć pomocy, dopóki te dwa warunki nie zostaną spełnione,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, której Francja zamierza udzielić na rzecz grupy Areva w kwocie 4,5 mld EUR, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej na warunkach przewidzianych w art. 2 niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Wdrożenie pomocy określonej w art. 1 niniejszej decyzji wymaga uzyskania:

- a) opinii ASN na temat wyników programu uzasadniającego dotyczącego zidentyfikowanych problemów segregacji węgla w elementach zbiornika reaktora EPR w ramach projektu Flamanville 3, w której ASN nie zakwestionuje przydatności tych elementów zbiornika do użytkowania w związku ze wspomnianą segregacją, albo decyzji grupy EDF, notyfikowanej grupie Areva w perspektywie zbycia spółki Nouvel Areva NP, o zniesieniu klauzuli zawieszającej, która dotyczy reaktora EPR w ramach projektu Flamanville 3, w zakresie zidentyfikowanych problemów segregacji węgla w elementach zbiornika tego reaktora;
- b) zezwolenia Komisji na koncentrację grupy EDF i spółki Nouvel Areva NP.

Artykuł 3

1. Plan restrukturyzacji grupy Areva przedstawiony przez Francję podlega wykonaniu w całości.
2. Francja przekazuje Komisji sprawozdania półroczne potwierdzające właściwe wdrażanie planu restrukturyzacji oraz dotyczące pozycji grupy Areva na rynkach, na których prowadzi ona działalność, oraz przestrzegania zobowiązań powziętych przez Francję w ramach niniejszej decyzji. Sprawozdania te należy dostarczać przez cały okres restrukturyzacji, począwszy od dnia notyfikacji niniejszej decyzji. Komisja otrzymuje pierwsze sprawozdanie w terminie sześciu miesięcy od dnia notyfikacji niniejszej decyzji.
3. Niezwłocznie po wystąpieniu jednego z dwóch zdarzeń przewidzianych w art. 2 lit. a) niniejszej decyzji Francja powiadamia o tym Komisję.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 stycznia 2017 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji
